

عنوان همایش های انجمن	محل برگزاری	زمان برگزاری
بیست و سومین سمینار جبر	دانشگاه تربیت معلم آذربایجان	تبریز، ۱۳۹۱
نهمین سمینار معادلات دیفرانسیل و سیستم های دینامیکی	دانشگاه تربیت معلم آذربایجان	تبریز، تیر ۱۳۹۱
بیست و یکمین سمینار آنالیز ریاضی و کاربردهای آن	دانشگاه مراغه	مراغه، تیر ۱۳۹۱
سومین کارگاه و سمینار تاریخ ریاضی	دانشگاه بناب	بناب، ۱۰ الی ۱۱ شهریور ۱۳۹۱
چهل و سومین کنفرانس ریاضی ایران	دانشگاه تبریز	تبریز، ۶ الی ۹ شهریور ۱۳۹۱
دوازدهمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران	دانشگاه سمنان	سمنان، ۱۲ الی ۱۵ شهریور ۱۳۹۱
دومین کنفرانس نظریه جبری گراف ها	دانشگاه بوعلی سینا همدان	همدان، ۲۱ الی ۲۴ شهریور ۱۳۹۱
هفتمین سمینار هندسه و توپولوژی	دانشگاه علم و صنعت ایران	تهران، ۱۳۹۲
چهل و چهارمین کنفرانس ریاضی ایران	دانشگاه فردوسی مشهد	مشهد، ۱۳۹۲
هفتمین سمینار دوسالانه جبرخطی و کاربردهای آن	دانشگاه فردوسی مشهد	مشهد، ۱۳۹۲
هشتمین سمینار دوسالانه جبرخطی و کاربردهای آن	دانشگاه کردستان	سنندج، خرداد ۱۳۹۴

حامیان انجمن ریاضی ایران

مؤسسات و نهادهای زیر با کمک ها و پشتیبانی های خود از فعالیت های انجمن ریاضی ایران حمایت کرده اند. شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران از این حمایت های ارزشمند صمیمانه سپاسگزار است.

- شهرداری منطقه ۶ تهران: شهرداری منطقه ۶ تهران، ساختمان واقع در پارک و رشو تهران را به دبیرخانه انجمن ریاضی ایران تخصیص داده است.
- کمیسیون انجمن های علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری: این کمیسیون هر ساله مبلغی را به عنوان کمک بلاعوض به هر کدام از انجمن های علمی تحت پوشش خود تخصیص می دهد.
- اعضای حقوقی: دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و مراکز فرهنگی، آموزشی و پژوهشی زیر در دوره ذکر شده با پرداخت حق عضویت حقوقی، از انجمن ریاضی ایران حمایت کرده اند. از رؤسا، مسئولان و نمایندگان انجمن در این مؤسسه ها قدردانی می شود.

اعضای حقوقی دوره مهرماه ۱۳۸۹ تا مهرماه ۱۳۹۰

دانشگاه های: اصفهان، تفرش، صنعتی اصفهان، صنعتی سهند تبریز، صنعتی شیراز، یاسوج، کتابخانه دانشگاه صنعتی شریف و مجتمع آموزش عالی جهرم.
دانشگاه های آزاد: واحد اراک، واحد خرم آباد، واحد فیروزآباد فارس، واحد گرگان و واحد لاهیجان.

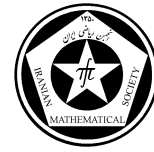
اعضای حقوقی دوره مهرماه ۱۳۹۰ تا مهرماه ۱۳۹۱

دانشگاه های: جهرم، تفرش، شهید بهشتی، صنعتی اصفهان، صنعتی شیراز، مازندران، دانشکده ریاضی و کامپیوتر خوانسار و گنبد کاووس.

دانشگاه های آزاد: واحد تهران مرکزی (دوره ۵ ساله ۹۵ - ۹۰)، واحد دزفول و واحد جویبار.

- ۱ □ سرمقاله
- مقاله
- ۲ تحقیق مشترک
- ۳ پدیده‌های نوظهور در تقلب‌های علمی
- ۴ ویلیام بارنز آروسون
- نامه‌های رسیده
- ۵ کمبود خیلی کم بود
- ۶ دانشگاه کردستان دوره «کارشناسی ریاضیات و کاربردها»
- ۷ □ اخبار دانشگاه‌ها
- میزگرد
- ۱۳ بررسی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ریاضی و کاربردها
- ۲۱ □ فارغ‌التحصیلان دوره دکتری
- اخبار و یادداشت‌ها
- ۲۲ استاد فرزانه دکتر محمدعلی پورعبدالله
- ۲۵ استاد پرویز شهریاری
- ۲۷ پیام انجمن به مناسبت درگذشت استاد پرویز شهریاری
- ۲۷ نشست بررسی آزمون‌های ورودی دکتری و کارشناسی ارشد
- گزارش گردهمایی‌های برگزار شده
- ۲۹ بیست و دومین سمینار جبر ایران
- ۳۱ سمینار فضاها و جبرهای باناخ
- گردهمایی‌های آینده
- ۳۲ دوازدهمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران
- ۳۲ اولین سمینار نظریه عملگرها
- ۳۲ □ ستون آزاد
- ۳۳ □ معرفی کتاب
- ۳۴ □ مصوبات شورای اجرایی انجمن
- ۳۶ □ معرفی گروه ریاضی دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی
- ۴۰ □ معرفی دانشکده ریاضی دانشگاه علم و صنعت ایران

خبرنامه

سال ۳۳، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۰، شماره پیاپی ۱۳۰

خبرنامه نشریه خبری انجمن ریاضی ایران است که زیر نظر شورای اجرایی انجمن در پایان هر فصل منتشر می‌شود. نقل مطالب با ذکر مأخذ آزاد است.

صاحب امتیاز: انجمن ریاضی ایران

مدیر مسئول: علیرضا مدقالچی (رئیس انجمن ریاضی ایران)

a_medghalchi@saba.tmu.ac.ir

سر دبیر: محمدعلی دهقان dehghan@mail.vru.ac.ir

هیات تحریریه:

حمیدرضا ابراهیمی ویشکی vishki@um.ac.ir

فریا بهرامی fbahram@tabrizu.ac.ir

رستم محمدیان mohamadian_R@scu.ac.ir

حسین مومنائی momenae@mail.uk.ac.ir

سیدمنصور واعظپور vaez@cic.aut.ac.ir

محمود هادیزاده‌بیزی hadizadeh@kntu.ac.ir

ویراستار: رستم محمدیان

طراحی و تنظیم: زهرا بختیاری

تیراژ: ۱۵۰۰ نسخه

نشانی: تهران - خ استاد شهید نجات‌الهی، داخل پارک وارشو،

دبیرخانه انجمن ریاضی ایران، صندوق پستی ۴۱۸ - ۱۳۱۴۵

تلفن و دورنگار: ۸۸۸۰۷۷۷۵، ۸۸۸۰۷۷۹۵، ۸۸۸۰۸۸۵۵

نشانی الکترونیک انجمن: iranmath@ims.ir

نشانی اینترنتی: www.ims.ir

نشانی الکترونیک خبرنامه: newsletter@ims.ir

مطالب مندرج در این نشریه منعکس کننده آراء و عقاید نویسندگان است. این مطالب به جز سرمقاله و مصوبات شورای اجرایی، لزوماً مورد تأیید انجمن ریاضی ایران نیست.

توجه قرار گیرد. افزایش مهارت‌های تحصیلی و تخصصی و نیز توان علمی دانشجویان بر اساس اهداف برنامه‌های توسعه کشور، ضمن ایجاد توقع و احساس استقلال، با توجه به نبوغ و استعداد دانشجویان جوان دکتری می‌تواند برخی ناسازگاری‌ها با سایر سیاست‌های جاری حوزه آموزش عالی کشور را پدید آورد. از جمله محدودیت‌های جذب چنین دانش‌آموختگان و احیاناً کسب فرصت‌های شغلی غیرمرتبط، که مناسبتی با جایگاه و شأن یک دانش‌آموخته دکتری ندارد، می‌تواند موجبات برخی ناهنجاری‌های اجتماعی و فرهنگی را برای آنان رقم بزند. با توجه به محدودیت فرصت‌های شغلی آموزشی و نیز ماهیت بنیادی علوم ریاضی، می‌توان با همکاری سایر وزارتخانه‌ها، مراکز تحقیقاتی مناسبی ایجاد تا دانش‌آموختگان این دوره‌ها به دور از هرگونه امور پردرد سر آموزشی، به امر تحقیق در حوزه‌های ناشناخته ریاضیات و نیز تحقیقات بین‌رشته‌ای بپردازند. به خصوص از آنجایی که بسیاری از حوزه‌های فعالیت‌های اجتماعی و صنعتی کشور نظیر مخابرات، حمل و نقل، اقتصاد، صنعت نفت، صنایع دفاعی، علوم پزشکی و ... برای پیشبرد تحقیقات خود نیازمند ریاضیات پیشرفته و بدیع هستند، مراکز تحقیقاتی فوق می‌توانند نقش و مشارکتی جدی، در به انجام رساندن پروژه‌هایی از این نوع ایفا نمایند.

شیوه‌گزینش دانشجویان برای مقطع دکتری در آزمون نیمه متمرکز و عدم ارزیابی صحیح آموخته‌های علمی متقاضیان، یکی دیگر از کاستی‌هایی است که هنوز به‌طور کامل شناسایی نشده و بایستی نسبت به رفع آن اقدام نمود. در سیاست‌های جاری گسترش دوره‌های دکتری، به موضوع توسعه هماهنگ و متوازن مراکز آموزشی و پژوهشی نیز توجهی جدی نشده است. این کاستی می‌تواند صدمات جدی به کل فعالیت‌های علمی کشور وارد آورد. واقعیت این است که برخی مراکز آموزشی کشور، به تازگی اقدام به تأسیس دوره‌های دکتری نموده‌اند که در زمینه تربیت دانشجویان دکتری تجربه کمتری دارند. تجربه نشان داده است که دانشجویان زبده کمتری، این گونه مراکز را برای ادامه تحصیل خود انتخاب می‌کنند و عدم حمایت وزارت متبوع از این گونه مراکز، ممکن است سبب عدم یکنواختی کیفیت دانش‌آموختگان این مراکز با سایر مراکز آموزش عالی کشور گردد. لذا لازم است حمایت‌های بیشتری از این گونه مراکز صورت پذیرد تا از این رهگذر، توسعه ریاضیات در تمامی دانشگاه‌های کشور به‌صورتی هماهنگ و با نرخ رشدی متوازن انجام پذیرد. وقت آن است که گزارشی مبسوط و آماری از وضعیت دانش‌آموختگان دکتری رشته ریاضی در دانشگاه‌های مختلف کشور و کسب فرصت‌های شغلی توسط آنان پس از ۲۵ سال تهیه و در معرض نقد قرار گیرد.

محمود هادی‌زاده‌یزدی

دانشگاه صنعتی خواجه نصیر طوسی

سخن نخست: انجمن ریاضی ایران در سایه همت و پشتکار پیش‌کسوتان و تجربه‌های ارزشمند آنان، پس از ۴۰ سال فعالیت به جایگاه مناسب و شایسته‌ای در جامعه علمی کشور ارتقا یافته است. بدون شک مناسبات متکثر، متنوع و پرشتاب جهانی و توسعه فناوری‌های نوین، متولیان انجمن را ملزم به گسترش حوزه نفوذ و تغییر نوع نگاه به نقش و جایگاه علوم ریاضی، به‌عنوان مبنای امر تحقیقات و فناوری از طریق بسط و توسعه فعالیت‌های اجرایی و امی دارد. پیشبرد فعالیت‌های انجمن و پیشرفت به سوی اهداف تعیین شده در گرو گسترش حوزه اجرایی و فعالیت و تعامل همه دست‌اندرکاران به‌خصوص نیروهای جوان و کارآمد جامعه علمی کشور است. شایسته است نیروهای خلاق با ایده‌های نو، ضمن کسب تجربه از بزرگان و پیشکسوتان، به فعالیت در امور اجرایی انجمن پرداخته و پیشرفت‌های عظیمی را رقم زنند. قطع نظر از اهمیت و ضرورت اتخاذ چنین رویکردی، بازنگری در برخی ایده‌ها و سیاست‌ها و جهت‌گیری و هدایت بهینه فعالیت‌ها و اهداف انجمن، باید به‌عنوان یک نیاز بنیادین مدنظر قرار گرفته و در قالب برنامه‌ای توسط کاندیداهای جدید متقاضی عضویت در شورای اجرایی، مورد توجه و تأکید قرار گیرد.

سخن دوم: بیش از ۲۵ سال از تأسیس دوره‌های دکتری ریاضی در داخل کشور می‌گذرد. اکثر دانش‌آموختگان این دوره‌ها هم‌اکنون در دانشگاه‌های کشور به‌صورتی جدی و مؤثر به امر آموزش و پژوهش مشغول هستند و در توسعه آموزش عالی کشور نقش مهمی را ایفا می‌نمایند. آثار مشارکت ایشان در بسط و گسترش دانش ریاضی به‌صورتی آشکار، قابل رویت است. دهه ۸۰، تحولی کیفی در شیوه تربیت نیروهای متخصص ریاضی با خود به همراه آورد. سطح کیفی مقالات، جنبه‌های نوآوری آن‌ها و شیوه‌های تحقیق، بسیار بهتر از دو دهه گذشته گردیده است. این موفقیت‌ها بیش از پیش موجب تقویت بنیه علمی کشور شده و به مراتب بر توانایی‌های تربیت ریاضی‌دانانی در سطح عالی‌تر افزوده است به طوری که دانش‌آموختگان این دوره‌ها توانسته‌اند با تغییرات محیطی و حوزه‌های فعال تحقیقاتی، آموخته‌های خود را تطبیق دهند و به دنبال تجربیات تازه و کسب نتایج بدیع در حوزه‌های جدید علوم بنیادی باشند. با گسترش توان آموزشی و پژوهشی کشور، یکی از سیاست‌های وزارت متبوع در سال‌های اخیر، افزایش ظرفیت دانشجویان تحصیلات تکمیلی به‌خصوص دانشجویان دکتری و پاسخ‌گویی به افزایش تقاضا برای ادامه تحصیل بوده است. بدیهی است که ایجاد فرصت‌های شغلی در خور شأن این دانش‌آموختگان نیز در کنار این سیاست‌گذاری بایستی مورد

تحقیق مشترک

رستم محمدیان*

فرهنگ تحقیق مشترک و انتشار آن در حوزه‌های مختلف علوم، متفاوت است. در این جا به فرهنگ تحقیق مشترک در حوزه ریاضیات می‌پردازیم که برگرفته شده از [۱] است. پژوهش مشترک در اغلب رشته‌های ریاضی، پیوندی است از ایده‌ها و مهارت‌های گوناگون که معمولاً نمی‌توان آن‌ها را به یک شخص خاص نسبت داد. نقش محققین به ندرت قابل تشخیص است و معین کردن این که ایده از کیست غالباً بی‌معناست؛ چرا که ایده‌ها از بحث‌های پیچیده میان اشخاص نشأت می‌گیرند. ارشدیت یک شخص در یک تحقیق مشترک، حالت نسبی دارد و به معنای نسبت دادن تمام محتویات مقاله به آن شخص نیست. در علوم انسانی نیز نظریات بزرگان هر عصر، بر اساس ایده‌های پیشینیان شکل می‌گیرد، حتی شاعران نامدار نیز از شعرای پیش از خود تاثیر گرفته‌اند و به ندرت می‌توان یک ایده را به فردی خاص نسبت داد، مگر گاه درباره برخی نوابغ بشر.

در کارهای مشترک ریاضی، معمولاً تعداد اندکی از پژوهش‌گران با هم همکاری داشته و روی یک پروژه تحقیقاتی مشترک به میزانی تقریباً یکسان کار می‌کنند. به این دلیل، ریاضیدانان به طور سنتی در کارهای مشترک، اسامی نویسندگان را بر اساس الفبا می‌نویسند. یک بررسی انجام شده در این راستا در آمریکا نشان داد که تقریباً نیمی از مقالات در تمامی حوزه‌ها، نویسنده مشترک دارند و از آن میان ۷۵ درصد بر اساس الفباست و در ریاضیات محض، تقریباً تمام مقالات (بالای ۹۰ درصد) بر اساس الفباست [۱]. این رسم الفبایی، برای ریاضیدانان چنان جا افتاده است که شیوه‌های دیگر برای آنها خیلی قابل پذیرش نیست. اگرچه این رسم گه‌گاه به زبان ریاضیدانان جوان است، به‌ویژه آنان که نامشان بر اساس حروف الفبا در آخر قرار می‌گیرد.

در گذر زمان، میان ریاضی‌دانان، کارهای مشترک زیادی صورت گرفته و نوشته‌های مشترک فراوان منتشر شده است. هم‌چنین شیوه‌های همکاری متفاوت، رایج بوده است، گاه بر اساس قوانین نانوشته و گاه بر پایه‌ی قوانین صریح و آشکار. حتی گاه شیوه همکاری چنان بوده است که کسی نقش خیلی مهمی در نوشتن مقاله‌ای نداشت، اما بر اساس قوانین همکاری، نامش در بین نویسندگان آن مقاله قرار می‌گرفت.

در این راستا بد نیست که به قوانین همکاری میان دو ریاضی‌دان بزرگ، یعنی هاردی و لیتل‌وود که برگرفته شده از [۲] است اشاره‌ای داشته باشیم. این دو ریاضیدان که در نیمه اول قرن بیستم در دانشگاه کمبریج همکاری درازمدت و هم‌آهنگی داشتند بر اساس قوانین زیر عمل می‌کردند:

اصل اول: اهمیتی ندارد که آنچه به همدیگر می‌نوشتند درست باشد یا غلط.

اصل دوم: الزامی به جواب دادن یا حتی خواندن نامه‌ای که یکی برای دیگری می‌فرستاد نباشد.

اصل سوم: اجباری به اندیشیدن درباره‌ی مفاهیم یکسان نباشد.

اصل چهارم: از گلایه‌ها پرهیز شود و همه مقالات با نام مشترک باشند، صرف نظر از این که سهم همکاری هر نفر به چه میزان باشد.

آنچه درباره‌ی این قوانین جالب توجه است آن است که همه در راستای اعتماد دوطرفه و تأکید بر آن هستند. چهار قانون بسیار ساده که بر مبنای اخلاق حرفه‌ای پایه‌گذاری شده‌اند و برای یک همکاری سالم، ضروری به نظر می‌رسند. خاطر نشان شود که در یک کار جدید، گریزی از اشتباه نیست و هراس از اشتباه مانع از انجام کار به نحو شایسته می‌شود. قانون اول بیان می‌کند که وقتی کار مشترک انجام می‌دهید اشتباه مجاز است، باید به همدیگر اعتماد کنیم نه انتقاد. قوانین دوم و سوم می‌گویند که برای طرفین در یک کار مشترک، احساس اجبار نباشد، من به شما اعتماد دارم که روی موضوعات مورد علاقه‌ی خود کار می‌کنید، پس روی آن موضوع کار کن و نگران آنچه من انجام می‌دهم نباش. قانون چهارم اعتماد را استحکام بخشیده و بیان می‌کند که من مطمئن هستم که همکاری شما سودمند است، پس نگران نباش، ما با هم چاپ می‌کنیم هر آنچه را که به دست می‌آوریم.

با توجه به این بحث، برداشت من چنین است که در پژوهش‌ها و مقالات مشترک ریاضی، امتیازات آموزشی و پژوهشی باید به‌طور یکسان میان پژوهشگران و نویسندگان تقسیم شود.

[1] 2004 Statement, The Culture of Research and Scholarship in Mathematics: Joint Research and Its Publication.

[2] Hardy Littlewood Rules, Mat Roberts, 2010. <http://moleseyhill.com>

درصدی نیز به عنوان حق تألیف به نویسنده پرداخت خواهد شد. تنها کاری که مؤلف باید انجام دهد آماده کردن فایل پی دی اف کتاب و بارگذاری آن در سایت ناشر و انتخاب و تنظیم طرح روی جلد خواهد بود که البته به سرعت و سهولت انجام می‌گیرد.

ناشر، در مدت زمان بسیار کوتاه، یک جلد از کتاب را برای مؤلف ارسال می‌کند (و در اصل این تنها نسخه‌ای است که وجود خارجی دارد). البته اگر مؤلف درخواست کند، تا بیست نسخه دیگر نیز برای وی صحافی و ارسال می‌شود مشروط بر آن که به ازای هر نسخه، مؤلف اسم و مشخصات برخی از همکارانش را برای ناشر ارسال کند؛ هم زمینه پژوهشی و هم لیست بعضی از مقالات همکاران را. در این مرحله است که همکار ما متوجه می‌شود این به اصطلاح ناشر بین‌المللی از کدام طریق به وجود شخص وی پی برده بوده است.

اما این بازی، برای ناشر ما چه فایده‌ای دارد؟ آن‌ها مشخصات کتاب‌کذایی را در سایت‌های فروش آنلاین (مثلاً آمازون) قرار می‌دهند و قیمت نسخه نو و گاه حتی نسخه دست دوم را (در حالی که اصلاً وجود ندارد) اعلام می‌کنند. در صورتی که خریداری ساده لوح اقدام به سفارش کند ناشر آن را چاپ کرده و جلدش را چسبانده و برای خریدار ارسال می‌کند. عموماً سود این ناشر از طریق همین تک‌فروشی‌ها است و هرگز یک کتابخانه معتبر دانشگاهی و آکادمیک از محصولات چنین ناشری خریداری نمی‌کند. نهایتاً سودی که عاید نویسنده می‌شود علاوه بر پنجاه - شصت دلاری که ناشر به وی پرداخت می‌کند اعلام افتخارآمیز چاپ کتاب در سطح بین‌المللی، توسط فلان استاد در بولتن خبری دانشگاه و مهم‌تر از همه اخذ امتیاز تألیف کتاب در مراحل گوناگون ارتقا و تبدیل وضعیت شخص مؤلف. به وضوح نخستین افرادی که گرفتار ناشر قصه ما می‌شوند از اصل ماجرا بی‌خبرند و چه بسا آثاری هم که چاپ می‌کنند بسیار با ارزش است، اما اطلاع ندارند که داشته‌ارزشمند خویش را به بهایی ناچیز در اختیار ناشر - گونه‌ای سودجو قرار می‌دهند. اما آنچه نگران‌کننده است و هشدار اصلی این نوشته اشاره به آن دارد کسانی هستند که آگاهانه از این بازی غیراخلاقی امتیازی را برای خود فراهم می‌کنند. کسانی که با علم کامل درباره اعتبار ناچیز چنین ناشرینی، به چاپ یک و فقط یک نسخه از به اصطلاح کتاب لاتین خویش اقدام کرده و با گمراه کردن متولیان امور پژوهش، سعی در رسیدن به منافع کوتاه مدت مادی دارند.

امیدوارم دوستان عزیز با بررسی عمیق‌تر پدیده ناشرین سفارش - محور و محتوی - گریز مانند VDM و مشابه‌های آن، جامعه علمی کشورمان را از آفت این بیماری نوظهور پاکیزه کنند.

ب) مقاله داغ

در سایت مؤسسه ISI، بخشی موجود است به نام Essential Sci-ence Indicator که پراستنادترین مقالات را معرفی می‌کند. در این بخش، مقالاتی که در طول دو سال گذشته بیشترین تعداد

پدیده‌های نوظهور در تقلب‌های علمی

محمد شهریاری*

گویا ماجرای تقلب و فریب در انتشارات علمی را پایانی نیست و هر روز این پدیده شوم با ظاهری نو از گوشه‌ای از کشور سر بر می‌آورد. اصرار بر افزایش آمار انتشارات، بدون توجه به محتوا و کیفیت، آیین‌نامه‌های گاهاً دست و پا گیر، معیارهای سنجش مکانیکی و نهایتاً ولع نایل شدن به منافع کوتاه مدت در میان برخی استادان و دانشجویان، از جمله عوامل مؤثر در گسترش این بیماری همه گیر است. اخیراً نسخه‌های جدیدی از این پدیده شوم در میان برخی دانشگاهیان رایج شده که در این یادداشت کوتاه به معرفی آن می‌پردازم و امیدوارم با هشپاری تمام اقشار دانشگاهی و متولیان امر پژوهش از گسترش روزافزون آن جلوگیری شود.

آ) پدیده Lambert و VDM

این‌ها نام دو (شاید ناشر - گونه) آلمانی است که روشی خاص برای انتشار سریع هر نوع متن علمی اعم از کتاب، رساله، درس‌نامه، پایان‌نامه، مجموعه آثار و مقالات، پروژه‌های کارشناسی و امثال آن ابداع کرده‌اند. به احتمال زیاد شما نیز از این ناشرین نامه‌هایی دریافت کرده‌اید و شاید به تصور این که هر زمانه‌ای بیش نیستند آن‌ها را از صندوق پستی خود حذف کرده‌اید. اما اگر کنجکاو می‌کنید و متن نامه را بخوانید متعجب خواهید شد که نویسنده نامه که نماینده انتشارات VDM یا Lambert Academic Publishing است، اطلاعات نسبتاً کاملی از شما دارد از جمله نام و آدرس محل کارتان، زمینه تحقیقاتی و عناوین برخی از مقالات شما و نیز عنوان رساله دکتری و دانشگاهی که از آن فارغ‌التحصیل شده‌اید. نویسنده نامه ضمن تعریف و تمجید از پژوهش‌های شما، به نیاز مبرمی اشاره می‌کند که جامعه علمی اخیراً با آن مواجه شده و آن همانا در دسترس بودن کتابی است که شما در ارتباط با تحقیقات اخیرتان و یا رساله دوره دکترای خود تألیف کرده باشید. آن‌ها از شما تقاضا می‌کنند که مشتاقان علم را از موهبتی این چنین محروم نکرده و با استفاده از تسهیلات ناشر مذکور کتابی را تألیف کنید.

بنده افرادی را از نزدیک مشاهده کرده‌ام که با خواندن چنین نامه‌ای غرق در لذت و سرمستی شده و از این که یک ناشر بین‌المللی به عظمت علمی و اهمیت پژوهش ایشان پی برده به خود بالیده‌اند. در چنین شرایطی البته نامه‌نگاری آغاز می‌شود و ادامه می‌یابد. ناشر به نویسنده اطمینان می‌دهد که در مدت شش هفته، کتاب ایشان چاپ شده و در قفسه کتاب‌فروشی‌ها، در چهار گوشه جهان در دسترس مشتاقان علم قرار خواهد گرفت. برای تسریع در نشر کتاب مورد نظر، هیچ‌گونه ویرایش و بررسی در محتوای آن انجام نخواهد گرفت و از بابت فروش هر جلد از کتاب،

ویلیام بارنز آروسون

ویلیام بارنز (بیل) آروسون William Barnes Arveson استاد دانشکده ریاضی در دانشگاه کالیفرنیا در برکلی در ۱۵ نوامبر ۲۰۱۱ به علت عوارض ناشی از بیهوشی در طول عمل جراحی در ۷۶ سالگی درگذشت. او در اوکلند کالیفرنیا متولد شد. در جوانی روی یک ناو هواپیمابر به عنوان تکنسین رادار در نیروی دریایی ایالات متحده خدمت کرد و سپس با بورس نیروی دریایی در مؤسسه فناوری کالیفرنیا تحصیل کرد و دکترای خود را در ۱۹۶۴ از دانشگاه کالیفرنیا در لس آنجلس اخذ کرد و از سال ۱۹۶۸ تا مرتبه استادی در دانشگاه برکلی به تحقیق و تدریس اشتغال داشت. وی در چندین دانشگاه معتبر در سراسر جهان، از جمله UCLA، UCSD، پنسیلوانیا، نیوکاسل (بریتانیا)، آرهایوس (دانمارک)، اسلو، استکهلم، کانبرا و کیوتو به عنوان محقق مدعو فعالیت کرد. هم‌چنین دو جایزه میلر را در برکلی به خاطر تحقیقاتش در جبر عملگرها دریافت کرد و ۷۹ مقاله و هشت کتاب در حوزه C^* -جبرها، جبر عملگرها، نگاشت‌های کاملاً مثبت، نظریه طیفی و آنالیز هارمونیک ناجابجایی به رشته تحریر درآورد. دو مقاله وی در Acta Math. جز ۳۰ مقاله برتر در آنالیز تابعی و نظریه عملگرها در جهان تلقی می‌شود. بیل عضو هیأت تحریریه چندین مجله معتبر از جمله:

Bull. Amer. Math. Soc., Banach J. Math. Anal., Proc. Edinburgh Math. Soc., Duke Math. J., J. Operator Theory

بود. بیل الهام بخش بسیاری از محققان در تدریس، نگارش و سخنرانی بود و بر بسیاری از افراد تأثیر گذاشت. همیشه سخاوتمندانه وقت خود را در اختیار دیگران قرار می‌داد. متعهد به تربیت ریاضی‌دانان جوان بود و در این راستا راهنمایی ۲۹ دانشجوی دکتری را به عهده گرفت که اغلب آن‌ها اکنون جز ریاضی‌دانان برجسته قلمداد می‌شوند. بیل یک محقق خیره در زمینه کاری‌اش بود، حوزه‌ای از ریاضیات که زمینه فیزیک کوانتومی

ارجاعات را کسب کرده باشند معرفی می‌شوند و گاه تحت عنوان مقالات داغ شناخته می‌شوند. یکی از تبصره‌های آئین‌نامه جدید ارتقای هیأت علمی تصریح می‌کند در صورتی که مقاله‌ای به عنوان مقاله پراستناد و یا مقاله داغ شناخته شود امتیاز آن تا یک و نیم برابر قابل افزایش است. ترکیب منطقی به کار رفته در عبارت "مقالات پراستناد و مقالات داغ" که عیناً از آئین‌نامه مذکور نقل می‌شود باعث پیدایش یک ابهام و به تبع آن سوتعجیر و در نهایت سوءاستفاده برخی شده است. در عبارت فوق به نظر می‌رسد که مفاهیم مقاله پراستناد و داغ با هم فرق دارند و در حالی که می‌دانیم چنین نیست و یا حداقل نویسندگان آئین‌نامه ارتقا چنین منظوری نداشته‌اند. به دلیل این ابهام، برخی استدلال می‌کنند که منظور از مقاله داغ، همان مقالات پردانلودی است که به صورت هفتگی یا ماهانه توسط مجلات اعلام می‌شود. می‌دانیم که اکثر مجلات دارای این سیستم هستند که می‌توانند مقالات را بر حسب تعداد دانلودهای هفتگی یا ماهانه مرتب کنند و چون دانلود و مشاهده یک مقاله می‌تواند بارها توسط نویسنده و یا نزدیکان وی انجام گیرد، بنابراین پردانلود بودن، ملاک ارزشی برای مقالات محسوب نمی‌شود.

در این جا بهتر است یک آزمایش جالب را که بنده شخصاً مرتکب آن شده‌ام برای انبساط خاطر دوستان نقل کنم. یک بار بنده توسط VPN به سایت مجله‌ای که مقاله‌ام در آن چاپ شده بود وارد شدم و مقاله‌ام را دانلود کردم. سپس VPN را قطع کرده و این عمل را به تعداد زیاد تکرار کردم. با توجه به این که هنگام اتصال به اینترنت با VPN، هر بار یک آدرس آی-پی جدید برای کاربر اختصاص می‌یابد، سیستم مجله هر بار دانلود مقاله بنده را در شمارش معتبر دانسته و در عرض چند دقیقه آن مقاله وارد لیست مقالات پردانلود شد! به وضوح راه‌های دیگری نیز برای پردانلودیزه کردن مقالات وجود دارد و این نشان می‌دهد آنچه در آئین‌نامه ارتقا مورد تصریح قرار گرفته، غیر از تعداد دانلودهای یک مقاله است. با وجود این بنده با چشم خود، دوستانی را دیده‌ام که اصرار داشته‌اند چون مقاله آن‌ها پردانلود است، پس داغ است و در نتیجه باید آئین‌نامه اجرا شود. برای این که مطمئن شوید واقعاً از این طریق سوءاستفاده‌های فراوانی اتفاق می‌افتد کافی است عبارت "مقاله داغ" را در گوگل جستجو کنید تا ببینید در سایت بسیاری از دانشگاه‌های کشور از دولتی گرفته تا آزاد، خبری مشابه این وجود دارد:

"انتخاب مقاله ... تن از استادان دانشگاه ... به عنوان مقاله داغ" امیدوارم دوستان اطلاع‌رسانی کنند تا همگان و به خصوص مسئولین امور پژوهشی دانشگاه‌ها توسط افراد سودجو و فرصت طلب فریب داده نشوند.

نامه‌های رسیده

کمبود خیلی کم بود

روی عادت قدیم، همراه با حال و هوای نوروز بوی کنفرانس ریاضی به مشام می‌رسد. زیرا حتماً به خاطر داریم که کنفرانس‌های ریاضی در تعطیلات نوروز برگزار می‌شد و اولین آن در فروردین ماه یک‌هزار و سیصد و چهل نه در دانشگاه شیراز بود. به‌طور طبیعی حال و هوای کنفرانس، کنفرانس‌های قبلی را در ذهن تداعی می‌کند. نزدیکترین کنفرانسی که پشت سر گذاشته‌ایم چهل و دومین آن، در دانشگاه حضرت ولی‌عصر فرسنگان بود. آری روزهای ۱۴ تا ۱۷ شهریور یک‌هزار و سیصد و نود جامعه ریاضی ایران میهمان بخش ریاضی دانشگاه ولی‌عصر بودند. همه اذعان دارند که در کنفرانس مذکور کمبود خیلی کم بود. باید به عزیزان حاشیه کویر خسته نباشید بگوییم و بگوییم که دلتان دریائی است، زحمت کشیده بودید، مانند زمین‌هایتان، خاکی، کم‌توقع، بی‌ادعا، پرکار و پرثمر.

جلسات کمیته علمی مرتب و به‌موقع برگزار گردید. داوری مقالات توسط بیش از پنجاه نفر از همکاران عزیز از دانشگاه‌های مختلف به‌خوبی انجام شد. چاپ و تهیه مقالات پذیرفته شده عالی و اطلاع‌رسانی خیلی خوب بود. ندیدیم کسی که در مورد اسکان مشکلی داشته باشد. همکاران می‌فرمودند که پس از مستقر شدن در محل اسکان، در صورتی که نیازی احساس می‌شد با اطلاع دادن به مسئولین محترم فوری آن نیاز برطرف می‌گردید. در مورد تغذیه دوستان می‌فرمودند ما شکم پرست نیستیم ولی همین که دو نوع غذا تهیه می‌کردند دلیل بر مهمان‌نوازی آن‌ها و عزیز داشتن مهمان‌ها بود که این خود سنتی حسنه و ابراهیمی است. مجمع عمومی انجمن ریاضی و سایر جلسات و میزگردها با مدیریت مسئولین کنفرانس و همکاری عزیزان از سایر دانشگاه‌ها به‌خوبی برگزار گردید. سرویس‌های ایاب و ذهاب و سایر خدماتی که می‌بایستی ارائه می‌شد همه و همه عالی بود، رد پای زحمات شبانه‌روزی همکاران در کمیته اجرائی ما را هدایت می‌کرد به نقطه‌ای که تشخیص می‌دادیم عزیزان وظائفشان را با عشق، صفا و صداقت انجام داده‌اند. در عمل نشان دادند که:

بشوی اوراق اگر هم درس مائی

که علم عشق در دفتر نباشد (حافظ)

البته کنفرانس چهل و دوم، اشکالاتی هم داشت و آن این‌که وظائف همکاران عزیز در دانشگاه تبریز که باید کنفرانس چهل و سوم را برگزار کنند سنگین‌تر کرد که کوشش کنند و کار را به‌نحوی بهتر انجام دهند تا مقبول افتد زیرا به‌قول معروف:

دلی که حور بهشتی ربود و یغما کرد

کی الطاف کند برستان یغمائی

نکته آخر این‌که اگر کنفرانس چهل و دوم به شکل دیگری برگزار می‌شد حقیر طوری دیگر می‌نوشتیم. مثلاً سالی در جائی در

تلقی می‌شود و می‌تواند به صورت‌بندی هایزبرگ از مکانیک کوانتومی برگردد. او ریاضی‌دان پرکاری بود و تا اواخر عمر هم‌چنان به ریاضی ورزی ادامه داد. اکتشافات شگفت‌آور زیادی عرضه کرد. در دهه‌های ۸۰ و ۹۰ میلادی دو حوزه جدید در تحقیقات ریاضی، یعنی سیستم‌های ضربی و نیم‌گروه‌های یک پارامتری از خودریختی‌ها روی جبرهای فن نویسن را معرفی کرد که در آن با ایده‌های بسیار اصیل و نوآورانه ریاضیاتی به ظاهر مجرد را در محاسبات مؤثر و مهمی در فیزیک کوانتومی مربوط نمود. بیل عاشق موسیقی جاز و فیلم بود. ۲۶ سال با همسر دومش، لی آن کاسکوتاس به همراه دو پسرش جف و رابرت از ازدواج قبلی زندگی کرد. همه او را عزیزی از دست رفته می‌پندارند، ریاضی‌دانانی که با او کار کردند، از وی آموختند و الهام گرفتند. روحش شاد.

منبع:

پایگاه انجمن ریاضی آمریکا <http://www.ams.org>

ترجمه: محمد صالح مصلحیان

دانشگاه فردوسی مشهد

اطلاعیه

شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران تصویب کرده است که محل ثابتی برای دبیرخانه انجمن خریداری نماید. از کلیه اعضای انجمن ریاضی (داخلی - خارجی) درخواست می‌شود که کمک‌های مالی خود را (به‌صورت هدیه) به حساب پس‌انداز سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت ۸۱۶۱/۲۴۰۹۹ بانک مسکن شعبه میدان ولی‌عصر تهران کد ۲۱۷۱ واریز نمایند و رسید آن را به دبیرخانه انجمن ریاضی ایران ارسال نمایند و لازم به ذکر است با توجه به آمادگی تعدادی از خیرین جهت خرید مسکن برای انجمن، افزایش مبلغ فوق در حساب پس‌انداز اعلام شده، باعث تسریع این امر خواهد شد. در ضمن در هر شماره خبرنامه، از حامیان مالی انجمن، قدردانی خواهد شد.

دانشگاه کردستان

پیشنهاد تصویب ساعات عملی تدریس نرم‌افزاری و برنامه‌نویسی
برای دانشجویان رشته ریاضیات و کاربردها

از آن‌جا که کارشناسان و متخصصین رشته ریاضی جز نادرترین فارغ‌التحصیلان دانشگاهی خواهند بود که آماده ورود به دوره‌های پژوهشی مستقل ریاضی و هم‌چنین مشارکت و همکاری با پروژه‌های سایر رشته‌های علوم مهندسی می‌باشند، لذا رعایت دقیق و کامل موارد مهم در امر آموزش دانشجویان این دوره‌ها در ایفای نقش آن‌ها در جامعه و به تبع آن دریافتن شغل مناسب بسیار مؤثر می‌باشد. تصویب و راه‌اندازی دوره کارشناسی ریاضیات و کاربردها، تلاشی بود برای پاسخ به دغدغه‌هایی که هر یک به نوبه خود لزوم بازنگری و به‌روزرسانی بخش‌های مختلف دروس و سرفصل‌های دوره کارشناسی ریاضی (منطبق با نیازهای روز) را گوش زد می‌نمودند. به دنبال آن، جلسات متعددی در خصوص دوره کارشناسی ریاضیات و کاربردها جهت نظرسنجی و مشورت در سطح دانشگاهی کشور، میزگردهای کنفرانس‌ها، گردهمایی‌ها و هم‌چنین از طریق انعکاس نظرات بر روی سایت انجمن ریاضی صورت گرفته است. به‌عنوان یکی از تفاوت‌های سازنده آمده در رشته ریاضیات و کاربردها می‌توان به افزودن جمله «تعداد ساعات تمرین» به برخی دروس از جمله دروس کاربردی اشاره نمود.

آن‌چه در ادامه خواهد آمد، پیشنهادی از سوی برخی اعضا هیأت علمی کاربردی گروه ریاضی دانشگاه کردستان، برای فراهم آوردن دلایل مثبت گروه‌های ریاضی سراسر کشور جهت راه‌اندازی کارگاه‌های آموزشی کامپیوتری و آزمایشگاه‌های تکمیلی است. قانون نبودن پیشنهاد آمده در زیر موجب شده تا عملاً دانشکده‌های ریاضی و خصوصاً گروه‌های ریاضی (واقع در دانشکده علوم‌هایی که به جز رشته‌های ریاضی، شامل رشته‌هایی هم‌چون شیمی، فیزیک، زیست‌شناسی و زمین‌شناسی، و... هستند) مورد اجحاف ناخواسته قرار بگیرند و نتوانند عادلانه آن‌چنان که شایسته است محیط آزمایشگاهی و پژوهشی در اختیار داشته باشند و آن‌چنان که باید دانشجویان را کارآموده فارغ‌التحصیل نمایند. به همین جهت دو نکته بسیار مهم از نکات مورد نیاز آموزشی که در برنامه‌ها و سرفصل‌های کاری کارشناسی ریاضی محض و کاربردی (نظام قدیم) و حتی در برنامه رشته جدید ریاضیات و کاربردها «مفغول مانده» است در جدول ۲ ارائه می‌گردد.

نکات اصلی پیشنهاد

۱. افزودن ساعات عملی تدریس نرم‌افزاری و برنامه‌نویسی هم‌زمان با ارائه نظری دروس آمده در زیر.
۲. تعریف حداقل ساعات مورد نیاز دانشجویان برای تمرین و تکمیل پروژه‌ها و گزارش‌های کاری دروس مربوطه به‌طوری که به تصویب شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی رسیده و به دانشگاه‌ها ابلاغ گردد.

کنفرانسی شرکت کردم. خسته و کوفته و از راه رسیده پُرسان پُرسان، به سختی محل ثبت‌نام را پیدا کردم. دانشجویان عزیز مشغول ثبت‌نام بودند، خوشحال شدم که سروکارم با افراد پاک‌تر از خودم افتاده. موقع ثبت‌نام و دریافت برنامه‌های کنفرانس مسئول ثبت‌نام فرمود، مدارک شما قابل قبول نیست. عرض کردم اتفاقاً همان مدارکی است که در فراخوان‌های کنفرانس، جهت ارائه هنگام ثبت‌نام نوشته شده است. گفتند به ما این‌طور دستور داده‌اند، شما بروید خدمت رئیس. هر چه اطراف نگاه کردم که یکی از مسئولین کمیته اجرایی یا علمی یا... ببینم، کسی را نیافتم. طبق دستور مسئول ثبت‌نام راهی اطاق رئیس شدم. مسافت زیادی طی کردم، از پله‌ها بالا رفتم. خسته شده بودم. گشتم و گشتم و سرانجام اطاق رئیس را پیدا کردم. در زدم جوابی نشنیدم. یواشکی درب اطاق رئیس را به اندازه یک زاویه ۱۵ درجه باز کردم. چون با شخصی مشغول صحبت بود، در را بستم، هر چه معطل شدم اذن دخول پیدا نکردم. حدود ۳۵ دقیقه بعد در زدم. وقعی نگذاشت. درب را باز کردم. سلام دادم جواب نداد. گفتم، به‌خاطر این موضوع مرا خدمت شما فرستاده‌اند، چه دستور می‌فرمایید، باز هم جواب ندادند. چون خسته بودم روی صندلی جلو درب اطاقش نشستم. پس از حدود نیم‌ساعت در حالی که با دوستش صحبت می‌کرد از اطاق خارج شد. سلام کردم. جواب نداد. آن‌چه گفتمی بود گفتم، وقعی نگذاشت از نظر ظاهر بسیار بسیار با وقار، با شخصیت و با اُبّهت بود. فقط به جلو نگاه می‌کرد. گردنش به هیچ طرفی نمی‌چرخید، لذا نمی‌توانست زیرپایش را نگاه کند و حقیر را ببیند. متکبر بود و مغرور. معجب بود و نفور. اگر ابر آذر هم بود نمی‌بارید، و اگر چشمه آفتاب هم بود بر کسی نمی‌تابید. خدای را شکر کردم و شعر سعدی را زمزمه می‌کردم که:

گر بجای نانش اندر سفره بودی آفتاب

کس ندیدی روز روشن تا قیامت جز بخواب

خلاصه آن‌که ایشان با اُبّهت تمام جلو افتاده بود و با دوستش صحبت می‌کرد. من هم که در عمرم این چنین تحقیر نشده بودم به دنبالش راه افتاده بودم و در حال تصمیم‌گیری بودم که از این کنفرانس صرفه‌نظر کنم. بالاخره رسید به محل ثبت‌نام و پشت صندلی مسئول ثبت‌نام ایستاد و به افق‌های دور نگاه می‌کرد. من هم جلوی او، مقابل میز ثبت‌نام ایستاده بودم. این بار، هم به مسئول ثبت‌نام سلام کردم و هم به ایشان. در حالی که دستانش را از پشت به هم گره داده بود، تقریباً به اندازه نود درجه چرخید، در حال چرخیدن گفت «کار مراجعین را رواج بدهید» و راهی اطاق خود شد. من هم بدون ثبت‌نام کردن راهی فرودگاه شدم در حالی که شعر سعدی را زمزمه می‌کردم:

به تمنای گوشت مردن به که تقاضای زشت قصابان

ترک احسان خواجه اولی‌تر کاحتمال جفای بـوابان

بهمن طباطبائی

دانشگاه شیراز

اخبار دانشگاه‌ها

دانشگاه مازندران

۱. طی حکمی از سوی دکتر احمدپور سرپرست دانشگاه مازندران دکتر روح‌اله یوسف‌پور عضو هیأت علمی دانشکده علوم ریاضی، به مدت ۲ سال از تاریخ ۸۹/۱۲/۱۵ به‌عنوان سرپرست گروه آموزشی علوم کامپیوتر در دانشکده علوم ریاضی منصوب شدند.

۲. طی حکمی از سوی دکتر جهانبخش رئوف معاون محترم پژوهشی دانشگاه، دکتر سپیده‌ادی ناصری عضو هیأت علمی دانشکده ریاضی دانشگاه مازندران، از تاریخ ۹۰/۶/۲۲ به‌عنوان مدیر پژوهشی دانشگاه منصوب شدند.

۳. به مناسبت گرامی‌داشت دههٔ ریاضیات، دانشکده علوم ریاضی مراسمی را تحت همین عنوان در تاریخ ۹۰/۷/۱۷ با حضور تنی چند از اعضای این دانشکده و دانشجویان ترتیب دادند. در این مراسم آقای دکتر مهدی بهزاد در خصوص مسأله "افسانه پادشاه و ریاضی‌دان: ریاضی‌آفرینی" سخنرانی نمودند.

۴. در ماه‌های شهریور و آبان، دانشکدهٔ علوم ریاضی میزبان دو استاد از کشورهای آلمان و برزیل بود. آقای دکتر زیگفرد رامپ (Siegfried M. Rump) از دانشگاه هامبورگ آلمان سخنرانی خود را در روز چهارشنبه مورخ ۹۰/۶/۲۳ تحت عنوان "Computer assisted proofs" ارائه نمودند، و آقای دکتر فررو از کشور برزیل در روز چهارشنبه مورخ ۹۰/۸/۱۱ تحت عنوان "اعمال جزئی گروه‌ها روی حلقه‌های نیمه اول"، سخنرانی نمودند.

۵. از آبان ماه سال ۹۰ آقای دکتر اصغرزاده مدیر محترم گروه آمار، به‌عنوان معاونت پژوهشی دانشکده علوم ریاضی منصوب شدند و از خدمات آقای دکتر هادی ناصری معاونت سابق، تقدیر به عمل آمد.

۶. پنجمین کارگاه ابرساختار جبری و ریاضیات فازی، با تنی چند از محققین این گرایش در تاریخ ۹۰/۸/۲۵ و ۹۰/۸/۲۶ در دانشکده علوم ریاضی برگزار شد.

۷. اولین کارگاه نظریه عملگرها و کاربردهای آن به‌مناسبت یادبود زنده یاد مرحوم آقای دکتر کریم صدیقی در تاریخ سوم و چهارم خردادماه سال ۹۱ در دانشکده علوم ریاضی دانشگاه مازندران برگزار می‌گردد.

۱. لیست دروس کارشناسی ریاضیات و کاربردها (آموزش جدید) به‌همراه تعداد ساعات عملی موردنیاز در حین تدریس:

نام درس	تعداد واحد	ساعات سایت در ترم
مبانی آنالیز عددی	۳	۱۸ (۱ ساعت در هفته)
بهبودسازی خطی	۳	۱۸ (۱ ساعت در هفته)
حل عددی معادلات دیفرانسیل	۳	۱۸ (۱ ساعت در هفته)
برنامه‌سازی پیشرفته	۳	۳۶ (۲ ساعت در هفته)
مباحثی در ریاضیات و کاربردها	۳	عمدتاً از دروس کاربردی
نرم‌افزار ریاضی	۳	۳۶ (۲ ساعت در هفته)
آنالیز عددی	۳	۱۸ (۱ ساعت در هفته)
جبرخطی عددی (روش‌های عددی در جبرخطی)	۳	۱۸ (۱ ساعت در هفته)
مبانی کامپیوتر	۳	۳۶ (۲ ساعت در هفته)
بهبودسازی غیرخطی	۳	۱۸ (۱ ساعت در هفته)
سایر دروس در ادامه شاخه علوم کامپیوتر (هم‌چون ساختمان داده‌ها)	۳	۳۶ (۲ ساعت در هفته)
مجموع	۳۳	۲۷۰

۲. لیست دروس کارشناسی ریاضیات و کاربردها (آموزش جدید) به‌همراه تعداد ساعات عملی مورد نیاز برای آماده‌سازی پروژه‌ها:

نام درس	تعداد واحد	ساعات سایت در ترم
مبانی آنالیز عددی	۳	۳۶ (۲ ساعت در هفته)
بهبودسازی خطی	۳	۳۶ (۲ ساعت در هفته)
حل عددی معادلات دیفرانسیل	۳	۳۶ (۲ ساعت در هفته)
برنامه‌سازی پیشرفته	۳	۷۲ (۴ ساعت در هفته)
مباحثی در ریاضیات و کاربردها	۳	عمدتاً از دروس کاربردی
نرم‌افزار ریاضی	۳	۳۶ (۲ ساعت در هفته)
آنالیز عددی	۳	۳۶ (۲ ساعت در هفته)
جبرخطی عددی (روش‌های عددی در جبرخطی)	۳	۳۶ (۲ ساعت در هفته)
مبانی کامپیوتر	۳	۷۲ (۴ ساعت در هفته)
بهبودسازی غیرخطی	۳	۳۶ (۲ ساعت در هفته)
سایر دروس در ادامه شاخه علوم کامپیوتر (هم‌چون ساختمان داده‌ها)	۳	۷۲ (۲ ساعت در هفته)
مجموع	۳۳	۵۰۴

لازم به ذکر است که حداقل ساعات مورد نیاز دانشجویان هر درس و هر مقطع برای حضور و کار در سایت مربوطه (پس از شرکت در کلاس عملی) معادل ۲ برابر مقدار ساعت آمده در آخرین ستون آن درس می‌باشد. برای مثال در جدول مربوط به کارشناسی ریاضیات و کاربردها دانشجویی درس مبانی آنالیز عددی در هر هفته یک ساعت حضور در کارگاه آموزشی با حضور استاد خواهد داشت (طبق جدول ۱) و حداقل ۲ ساعت به‌صورت مستقل باید برای تکمیل دانسته‌های عملی شامل نحوه کدنویسی، غلطیابی و اصلاح، پیاده‌سازی، آنالیز نتایج و تهیه گزارش در سایت مربوطه به دانشجویان آن مقطع حاضر باشد و کامپیوتر در اختیار داشته باشد (طبق جدول ۲).

صابر ناصری

مدیر گروه ریاضی دانشگاه کردستان

دانشگاه ولی عصر (عج) رفسنجان

۱. با اتمام دوره ریاست آقای دکتر مهران ناممجو، دکتر حمیدرضا افشین از مرداد ۱۳۹۰ به سمت ریاست دانشکده علوم ریاضی منصوب شدند.
  ۲. با اتمام دوره مدیریت آقای دکتر علی آرمندنژاد، دکتر احمد صفاپور از مهرماه ۱۳۹۰ به عنوان مدیر گروه ریاضی انتخاب شدند.
  ۳. آقایان دکتر علی ابراهیمی میمند، دکتر محمد دولت آبادی، دکتر عباس عسکری زاده و خانم‌ها دکتر فاطمه پنجه علی بیگ، دکتر زهره رهبانی، دکتر آزاده علیجانی و دکتر الهام زنگی آبادی، بورسیه‌های این دانشگاه با اتمام دوره تحصیلی، همکاری خود را با گروه آغاز نمودند.
  ۴. آقایان دکتر حسن جمالی و دکتر سیدعلی محمد محسنی‌الحسینی، اعضای هیأت علمی مأمور به تحصیل گروه ریاضی، با اتمام موفقیت آمیز دوره دکتری، همکاری مجدد خود را با گروه شروع نمودند.
  ۵. آقای دکتر علی آرمندنژاد به سمت معاونت آموزشی و پژوهشی دانشکده علوم ریاضی منصوب شدند.
- احمد صفاپور
نماینده انجمن در دانشگاه ولی عصر رفسنجان

دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

۱. آقای دکتر سعید شهبازی، دانش آموخته رشته کامپیوتر از دانشگاه ملبورن استرالیا از بهمن ماه سال ۱۳۹۰ همکاری خود را با گروه ریاضی آغاز نمودند.
۲. آقایان دکتر محمدرضا پیغامی و دکتر شعبان قلندرزاده به ترتیب در گرایش‌های تحقیق در عملیات و جبر، به مرتبه دانشجویی ارتقاء یافتند.
۳. آقایان مهندس مسعود شجاعی و مهندس علی صابر صفایی از مریبان گروه ریاضی به افتخار بازنشستگی نائل شده و از خدمات و فعالیت‌های ایشان قدردانی به عمل آمد.
۴. شورای گسترش وزارت متبوع، طی نامه شماره ۲۲/۱۷۸۵۸۶ مورخ ۹۰/۹/۱۲ با ایجاد مرکز پژوهشی محاسبات علمی در بهینه‌سازی و مهندسی سامانه‌ها برای دو سال موافقت اصولی نمود. این دو گروه پژوهشی عبارتند از:

۸. در هفته پژوهش سال ۱۳۹۰ از گروه ریاضی آقایان دکتر ماشاءاله متین‌فر و آقای دکتر عبدالعلی نعمتی به عنوان پژوهشگر نمونه استان مازندران انتخاب شده‌اند.

۹. از دانشکده ریاضی آقایان دکتر حسین جعفری، دکتر اکبر اصغرزاده و دکتر بهرام صادق‌پور به مرتبه دانشجویی ارتقاء یافتند.

عبدالعلی نعمتی حسین آبادی
نماینده انجمن در دانشگاه مازندران

دانشگاه محقق اردبیلی

۱. با توجه به ظرفیت‌های موجود در دانشگاه، تأسیس دانشکده علوم ریاضی در هیأت امنای دانشگاه به تصویب رسید و این دانشکده از آبان ماه سال ۱۳۹۰ در قالب گروه‌های آموزشی ریاضیات و کاربردها، آمار و کاربردها و علوم کامپیوتر آغاز به کار نمود.
۲. آقای دکتر داریوش لطیفی به عنوان مدیر گروه ریاضیات و کاربردها انتخاب شدند و از زحمات مدیر گروه قبلی، آقای دکتر ناصر زمانی، قدردانی به عمل آمد.
۳. راه‌اندازی رشته‌های دکترای آنالیز، جبر، هندسه و ریاضی کاربردی و کارشناسی ارشد محاسبات نرم - ساختارهای جبری منطقی به تصویب شورای گسترش آموزش عالی رسید.
۴. با تصویب نام مجله Journal of Hyperstructures در کمیسیون نشریات علمی کشور، وب سایت این مجله به آدرس www.jhs-uma.com راه‌اندازی شد و این مجله رسماً آغاز به کار نمود.
۵. دومین کارگاه جبر و کاربردهای آن در روزهای ۱۱ - ۱۰ شهریورماه سال ۱۳۹۱ در دانشکده علوم ریاضی برگزار خواهد شد. وب سایت این همایش به آدرس www.uma.ac.ir/links/algwork پاسخگوی علاقه‌مندان می باشد. همچنین پس از این کارگاه، یک مدرسه تابستانی با عنوان جبر جابه‌جایی ترکیبیاتی و کاربردهای آن با همکاری دانشکده ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر دانشگاه تهران به مدت دو هفته برگزار خواهد شد.

احمد یوسفیان دارانی
نماینده انجمن در دانشگاه محقق اردبیلی

آ) گروه پژوهشی بهینه‌سازی و مهندسی سامانه‌ها.

ب) گروه پژوهشی محاسبات علمی و نمادین.

فرشته ملک

نماینده انجمن در دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

دانشگاه شهید باهنر کرمان

۱. اولین شماره مجله علمی و پژوهشی ریاضی، آمار و کامپیوتر مرکز پژوهشی ریاضی ماهانی با نام Journal of Mahani Mathematical Research Center چاپ و منتشر گردید.

۲. آقایان دکتر محمدمهدی زاهدی و دکتر اسداله رضوی به جمع اعضای هیأت علمی دانشگاه شهید باهنر کرمان پیوستند.

۳. آقای محمد گلشنی، یکصدمین فارغ‌التحصیل دوره دکتری ریاضی دانشگاه شهید باهنر کرمان از رساله دکتری خود دفاع نمود.

۴. آقایان دکتر آرشام برومندسعید به مرتبه دانشجویی و دکتر رضا نکویی به مرتبه استادی ارتقا یافتند.

۵. مراسم تحویل سال ۱۳۹۱، با فعالیت و همکاری انجمن علمی دانشجویی ریاضی با برپایی مراسم سفره هفت‌سین و گرفتن عکس یادگاری، با حضور اعضای هیأت علمی دانشکده ریاضی برگزار گردید.

نصراله شجره پورصلواتی

نماینده انجمن در دانشگاه شهید باهنر کرمان

دانشگاه شهید بهشتی

۱. آقای دکتر محمدمهدی ابراهیمی و آقای دکتر محمدمدقاسم وحیدی اصل (اعضای گروه‌های ریاضی و آمار با مرتبه استادی) در سال ۱۳۹۰ بازنشسته شدند.

۲. آقای دکتر سیدعلیرضا حسینیون و آقای دکتر سهرابعلی یوسفی از گروه ریاضی در سال تحصیلی ۹۱ - ۹۰ عازم فرصت مطالعاتی شدند.

۳. آقای دکتر حسین حاجی‌ابوالحسن، سرکار خانم دکتر زهرا گویا اعضای هیأت علمی گروه ریاضی به مرتبه استادی و آقای دکتر مرتضی منیری از اعضای هیأت علمی گروه ریاضی و آقای دکتر کورش پرند عضو هیأت علمی گروه علوم کامپیوتر به مرتبه دانشجویی ارتقا یافتند.

۴. آقای دکتر مسعود حجارپیان و خانم دکتر پاندورا رجا به اعضای هیأت علمی گروه ریاضی در سال ۱۳۸۹ اضافه شدند.

۵. سمینار دو روزه ترکیبیات در تاریخ ۹ و ۱۰ اسفندماه در دانشکده علوم ریاضی برگزار شد.

۶. همایش رونمایی سند راهبردی علوم پایه در دانشگاه شهید بهشتی در تاریخ ۱۶/۱۲/۹۰ با حضور برخی مسئولین وزارت علوم و بسیاری از اعضای هیأت علمی دانشکده‌های علوم ریاضی سراسر کشور برگزار شد.

۷. کلیه دروس جدید رشته ریاضیات و کاربردها مورد بررسی قرار گرفته و از سال تحصیلی ۹۱ - ۹۰ در مورد کلیه دانشجویان ورودی‌های مختلف و به‌ویژه ورودی‌های ۸۹ به بعد قابل اجرا است. هم‌چنین کدهای مختلفی از جمله کدهای ریاضی محض، ریاضی کاربردی، آمار، علوم کامپیوتر، رمزنگاری، اقتصاد، حسابداری، مدیریت مالی و مدیریت در برنامه‌ریزی پیش‌بینی شده است.

جعفر شفاف

نماینده انجمن در دانشگاه شهید بهشتی

سومین جشنواره خانه ریاضیات کرمان

سومین جشنواره خانه ریاضیات کرمان با همکاری دانشگاه شهید باهنر کرمان و سایر ارگان‌های دولتی شهر کرمان، در روزهای ۵، ۶ و ۱۳ آبان‌ماه سال جاری (۱۳۹۰)، در دانشگاه باهنر برگزار گردید. در مراسم افتتاحیه این جشنواره، آقای دکتر ابوالفضل رفیع‌پور، دبیر علمی جشنواره، طی سخنانی از اهدای نخستین جایزه همگانی‌سازی ریاضیات به خانم باقری، خبر دادند. ایشان فعالیت‌های خانم باقری را ادامه مسیری دانستند که توسط مرحوم مهندس افضل‌پور، مؤسس دانشگاه شهید باهنر کرمان، و همسر گرامیشان مرحوم فاخره صبا، در شهر کرمان پی‌ریزی شده است. اهم فعالیت‌های خانم باقری که ایشان را شایسته دریافت این جایزه می‌نماید، از این قرار است:

- پی‌گیری در تشکیل انجمن دبیران ریاضی کرمان (ادراک) و فعالیت‌های زیادی که ایشان در این انجمن انجام دادند. از جمله برگزاری دوره‌های متنوع ضمن خدمت برای معلمان، تشکیل بسیج ریاضی در مدارس حاشیه شهر کرمان، تشویق و

برنامه‌های صبح روز پنج‌شنبه آن‌ها به صورت عمومی و برای معلمان، دانش‌آموزان، استادان دانشگاه، مقامات استان برگزار گردید. در ادامه برنامه‌های افتتاحیه سومین جشنواره خانه ریاضیات کرمان آقای پوراسماعیلی، از همکاران بخش ریاضی دانشگاه شهید باهنر کرمان شعری را که برای خانم باقری سروده بودند، برای حضار قرائت کردند. برنامه‌های بعدازظهر روزهای ۵ و ۶ آن‌ها به‌طور تخصصی‌تر دنبال شدند. کارگاه ویژه دبیران ریاضی با عنوان ارزیابی غیرسنتی، توسط خانم دکتر سهیلا غلام‌آزاد در عصر روز پنج‌شنبه آن‌ها اجرا گردید. از برنامه‌های جشنواره برای دانش‌آموزان شرکت‌کننده در آن، برپایی هشت کارگاه موازی در دانشکده ریاضی بود.

صبح روز ششم آن‌ها ماه، سخنرانی‌های عمومی با سخنرانی خانم دکتر ماه‌بانو تاتا با عنوان «مباحثی در مورد آمار» شروع شد.

خانم دکتر ماه بانو تاتا استاد دانشگاه شهید باهنر کرمان - اولین سخنران روز دوم جشنواره

در ادامه آقایان دکتر اسفندیار اسلامی سخنرانی خود را با عنوان نقش تفکر ریاضی در حل مسایل روزمره ارائه کردند. پایان بخش برنامه‌های صبح روز ششم آن‌ها سخنرانی دکتر مهدی رجبعلی‌پور با عنوان عدد در تنگنای فلسفه بود. دکتر رجبعلی‌پور سخنرانی خود را به همسرش خانم بتول باقری تقدیم کردند.

از بخش‌های جذاب این جشنواره، که گرمی و هیجان خاصی به آن بخشیده بود، حضور دانش‌آموزان در دانشگاه شهید باهنر کرمان بود. این دانش‌آموزان که همگی در پایه دوم دبیرستان مشغول به تحصیل بودند، توسط خانه ریاضیات کرمان و با همکاری اداره کل آموزش و پرورش استان کرمان به دبیرخانه جشنواره معرفی شده بودند.

عصر روزهای پنج‌شنبه و ششم آن‌ها ماه، هشت کارگاه موازی برای دانش‌آموزان شرکت‌کننده در جشنواره برپا شد که یکی از آن‌ها کارگاه آشنایی با رمزشناسی بود که توسط خانم دکتر ترانه اقلیدس، برای دانش‌آموزان برگزار شد. کارگاه‌های دیگر موضوع‌های متنوعی

ترغیب دانش‌آموزان برای فعالیت‌های ریاضی خارج از محیط رسمی کلاس درس و تجهیز کتابخانه مدارس استان کرمان.

- همکاری در تأسیس خانه ریاضیات کرمان و حمایت‌های بی‌دریغ، دلسوزانه و بی‌گیز از فعالیت‌های آن.
- پی‌گیری در جهت دعوت از پیشکسوتان ریاضی برای برگزاری جلسات سرگذشت ریاضی در خانه ریاضیات کرمان.
- پی‌گیری مداوم کلیه امور مربوط به خانه ریاضیات، حتی در شرایطی که برای درمان بیماری خود در خارج از کشور به سر می‌بردند. به‌طور مثال در مدت کوتاهی که برای حضور در سومین جشنواره خانه ریاضیات، به کرمان آمده بودند، در چندین جلسه با مسئولان استان شرکت داشتند تا نظر آن‌ها را به منظور حمایت‌های بیشتر از خانه ریاضیات جلب نمایند.

در سومین جشنواره خانه ریاضیات، علاوه بر جایزه‌ای که از طرف خانه ریاضیات کرمان به خانم باقری تقدیم شد، نمایندگانی از طرف دانشگاه شهید باهنر کرمان، اداره کل آموزش و پرورش کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان، دانشگاه ولی عصر رفسنجان، استانداری کرمان و آقای دکتر مصطفوی، رئیس اسبق دانشگاه شهید باهنر کرمان، جوایزی را به ایشان اهدا نمودند و از خدمات ایشان تجلیل کردند.

از راست به چپ: دکتر رجبعلی‌پور، خانم بتول باقری، دکتر ماه بانو تاتا

اعضای فعال در خانه ریاضیات کرمان نیز با تقدیم گل و عکس دسته جمعی خودشان، از خانم بتول باقری تقدیر و تشکر نمودند. به واسطه اخلاق و منش ویژه خانم باقری، همه اعضای فعال در خانه ریاضیات کرمان از زمان تأسیس تاکنون خود را فرزندان خانم باقری می‌دانند.

در صبح روز پنج‌شنبه پنجم آن‌ها ماه خانم دکتر زهرا گویا و آقای دکتر بیژن ظهوری‌زنگنه سخنرانی‌هایی با عناوین: مثل آب برای شکلات و عمومی کردن ریاضیات - چه چیزی را باید عمومی کرد؟ ارائه کردند.

را در بر می‌گرفتند. عناوین این کارگاه‌ها به شرح ذیل هستند:

- کارگاه نرم‌افزارهای ریاضی.
- کارگاه حل مسأله.
- کارگاه اوریگامی (۱) و (۲).
- کارگاه هندسه و کاربرد.
- کارگاه بازی‌های ریاضی.
- کارگاه مدل سازی و کاربردها.

همه کارگاه‌ها به صورت تیمی و توسط استادان و دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید باهنر و اعضای خانه ریاضیات کرمان، به همراه معلمان ریاضی شهر کرمان طراحی و اجرا شدند. هدف از برگزاری این کارگاه‌ها، آشنایی دانش‌آموزان با جنبه‌های زیبا و کاربردی ریاضی بود، که در کلاس‌های درسی رسمی خود در مدرسه کمتر با این جنبه‌ها مواجه می‌شدند. در این کارگاه‌ها تلاش شد، که دانش‌آموزان به شکل عملی، کار گروهی در حل مسایل ریاضی را تجربه کنند.

آخرین برنامه جشنواره، لیگ بازی و اندیشه بود که با حضور تیم‌های ۳ نفره روز جمعه ۱۳ آبان، در پارک ریاضیات شهر کرمان برگزار گردید. لیگ بازی و اندیشه، مسابقه‌ای است که برای اولین بار به ابتکار خانه ریاضیات کرمان جهت پرورش قدرت ابتکار، خلاقیت و تفکر عموم مردم طراحی شده است و شرکت در آن، محدودیت سنی ندارد. در این دوره از لیگ بازی و اندیشه، حدود ۵۰ تیم سه نفره حضور داشتند و پس از یک رقابت در صبح جمعه چهار تیم به دور نهایی راه یافتند و در دور نهایی به سه تیم برتر جوایزی از طرف خانه ریاضیات کرمان اهدا شد. لازم به ذکر است که گزارش مبسوط‌تری از فعالیت‌های انجام شده در سومین جشنواره خانه ریاضیات کرمان در شماره‌های آتی مجله رشد آموزش ریاضی به چاپ خواهد رسید.

مریم عادل‌ی ساردو
خانه ریاضیات کرمان

دانشگاه زنجان

۱. آقای دکتر مجید حیدرپور به سمت مدیریت گروه ریاضی منصوب شدند.
۲. آقای دکتر فرض‌الله میرزاپور عضو هیأت علمی گروه ریاضی به مرتبه دانشیاری ارتقا یافتند.

۳. آقای دکتر مهدی حسینی در گرایش نظریه اعداد و آقای دکتر علی شکری در زمینه حل عددی معادلات، همکاری خود با گروه ریاضی را آغاز کردند.

۴. کتاب «درآمدی به نظریه مجموعه‌ها»، توسط همکاران گروه ریاضی، دکتر سعید مقصودی و دکتر سیدمجید جعفریان امیری ترجمه و توسط انتشارات دانشگاه زنجان در پاییز ۱۳۹۰ به چاپ رسید.

۵. کتاب «ره‌آوردی از ریاضیات»، توسط همکاران گروه ریاضی، دکتر حبیب امیری و دکتر هادی خطیب‌زاده ترجمه و توسط انتشارات دانشگاه زنجان در پاییز ۱۳۹۰ به چاپ رسید.

پرویز احمدی

نماینده انجمن در دانشگاه زنجان

دانشگاه قم

۱. آقای دکتر محمود پورغلامحسین به سمت مدیر گروه ریاضی انتخاب شدند.
۲. آقای دکتر اکبر طیبی به عنوان پژوهشگر برتر استان قم و دانشگاه قم، و آقای حسن صادقی دانشجوی کارشناسی ارشد (گرایش هندسه فینسلر) به عنوان پژوهشگر برتر دانشجویی انتخاب گردیدند.
۳. از نیم‌سال دوم سال تحصیلی ۹۱ - ۹۰، دانشجویان دکتری در گرایش‌های هندسه (هندسه فینسلر)، آنالیز (هارمونیک)، جبر (گروه) و تحقیق در عملیات (شبکه‌های جریان) مشغول به تحصیل شده‌اند.
۴. آقای مهدی رحیمی (گرایش آنالیز)، آقای دکتر سیدعلی موسوی (گرایش جبر) و خانم فاطمه‌السادات نبوی (گرایش منطق) همکاری خود را با دانشگاه قم آغاز نمودند.
۵. آقای مهدی تقی‌پور، با گرفتن بورسیه از دانشگاه قم برای ادامه تحصیل در مقطع دکتری به دانشگاه شیراز رفتند. برای ایشان از خداوند متعال موفقیت روزافزون را آرزو مندیم.
۶. آقای دکتر علی‌اصغر فروغی به مرتبه دانشیاری ارتقا یافتند.
۷. به دلیل حجم بالای کاری مدیر گروه (دکتر محمود پورغلامحسین)، آقای دکتر اکبر طیبی به عنوان نماینده جدید انجمن ریاضی در دانشگاه قم انتخاب شدند.

محمود پورغلامحسین

نماینده انجمن در دانشگاه قم

دانشگاه علوم پایه دامغان

۱. آقای دکتر امید سلیمانی فرد به مرتبه دانشیاری ارتقا یافتند.
۲. آقای دکتر اکبر هاشمی برزآبادی به عنوان پژوهشگر برتر دانشگاه دامغان برگزیده شدند.
۳. خانم دکتر مریم جهانگیری به دانشگاه خوارزمی (تربیت معلم سابق) انتقال یافتند.

اسداله فرامرزی ثالث

نماینده انجمن در دانشگاه علوم پایه دامغان

ISC, SID, Zentralblattmath و MathSciNet بوده است. جهت اطلاعات بیشتر در مورد این مجله که توسط جهاد دانشگاهی دانشگاه تربیت مدرس چاپ می شود به آدرس www.IJMSI.ir مراجعه نمایید.

علی ایرانمنش

نماینده انجمن در دانشگاه تربیت مدرس

دانشگاه شهید چمران اهواز

فراخوان ارسال مقاله

مجله مدل سازی پیشرفته ریاضی

مجله مدل سازی پیشرفته ریاضی، نشریه علمی - پژوهشی است که به صورت دوفصل نامه و به زبان فارسی توسط دانشکده علوم ریاضی و کامپیوتر دانشگاه شهید چمران اهواز منتشر می شود. این مجله ضمن پذیرش مقاله های حاوی نتایج پژوهش های بنیادی و کاربردی در حوزه های مختلف مدل سازی پیشرفته، یافته های علمی در سایر زمینه های ریاضیات و آمار را نیز برای چاپ می پذیرد.

نویسندگان محترم در مرحله اول می توانند مقالات خود را در قالب Pdf از طریق پست الکترونیکی به نشانی jamm@scu.ac.ir و یا به نشانی پستی مجله: اهواز - دانشگاه شهید چمران اهواز، دانشکده علوم ریاضی و کامپیوتر، دفتر مجله ارسال نمایند. هیأت تحریریه مجله تلاش خواهد کرد ضمن تسریع در فرآیند داوری مقالات، اولین نتیجه ارزیابی مقالات را در کوتاه ترین زمان ممکن به اطلاع نویسندگان محترم برساند.

اعضای هیأت تحریریه مجله به شرح زیر است:

دکتر فریبرز آذرینا (دانشگاه شهید چمران اهواز)، دکتر احمد حقانی (دانشگاه صنعتی اصفهان)، دکتر بهاءالدین خالدی (دانشگاه رازی کرمانشاه)، دکتر رحیم چینی پرداز (دانشگاه شهید چمران اهواز)، دکتر محمدرضا درفشه (دانشگاه تهران)، دکتر غلامعلی پرهام (دانشگاه شهید چمران اهواز)، دکتر عبدالرحمن راسخ (دانشگاه شهید چمران اهواز)، دکتر ناهید سنجری فارسی پور (دانشگاه الزهرا)، دکتر علمی رضایی علمی آباد (دانشگاه شهید چمران اهواز)، دکتر امید شهنی کرمزاده (دانشگاه شهید چمران اهواز) و دکتر غلامرضا محتشمی برزادران (دانشگاه فردوسی مشهد).

سیدجمال هاشمی زاده

نماینده انجمن در دانشگاه شهید چمران اهواز

دانشگاه شهرکرد

در تاریخ ۱۰/۱۲/۹۰ دانشکده ریاضی دانشگاه شهرکرد مستقل از دانشکده علوم پایه تأسیس شد و طی حکمی از جانب ریاست دانشگاه آقای دکتر اسماعیل اسدی، آقای دکتر محمدرضا ریسمانچیان به عنوان رئیس دانشکده و آقای دکتر علیرضا امینی هرندی به عنوان معاون آموزشی منصوب شدند.

علیرضا انصاری

نماینده انجمن در دانشگاه شهرکرد

دانشگاه تربیت مدرس

۱. دانشکده علوم ریاضی در سال تحصیلی ۹۱ - ۹۰ در رشته ریاضی محض، گرایش های نظریه گروه های متناهی و هندسه منیفلد و هم چنین در رشته ریاضی کاربردی، گرایش آنالیز عددی، به ترتیب زیر نظر آقایان دکتر علی ایرانمنش، دکتر سیدمحمد باقر کاشانی و دکتر سیدمحمد حسینی محقق پسا دکتری جذب می نماید. جهت کسب اطلاعات بیشتر به نشانی www.modares.ac.ir/school/math، منزلگاه دانشکده علوم ریاضی مراجعه نمایید.

۲. آقای دکتر محسن محمدزاده دانشیار گروه آمار، به مرتبه استادی ارتقاء یافتند.

۳. آقای دکتر خسرو تاجبخش در زمینه سیستم های دینامیکی به استخدام گروه ریاضی محض درآمدند.

۴. مجله علمی - پژوهشی « Iranian Journal of Mathematical Science and Informatics » اخیراً در پایگاه اطلاعاتی Scopus نمایه گردیده است. این مجله، قبلاً نیز داری نمایه های

میزگرد

بررسی
برنامه آموزشی
دوره کارشناسی
ریاضی و کاربردها
چهل و دومین
کنفرانس ریاضی ایران
دانشگاه ولی عصر (عج)

از آنجا که ابلاغ مصوبه شورای برنامه‌ریزی آموزشی رشته ریاضی مبنی بر اجرای آئین‌نامه دوره کارشناسی ریاضی و کاربردها (و هم‌چنین

رشته‌های آمار و کاربردها و علوم کامپیوتر) به‌طور ناگهانی و در شهریورماه سال ۱۳۸۹ که از همان زمان هم لازم‌الاجرا اعلام شده بود، باعث اعتراض‌های فراوانی از سوی گروه‌های ریاضی دانشگاه‌های کشور شد و برگزاری جلسات بحث و تبادل‌نظر پیرامون این مسأله بین طراحان و مدافعان این برنامه از یک سو و منتقدین و مخالفین آن (چه نسبت به کلیت برنامه و چه نسبت به نحوه ابلاغ و اجرا) از سوی دیگر ضروری به نظر می‌رسید، و با توجه به حضور بخش قابل توجهی از صاحب‌نظران جامعه ریاضی کشور در مهم‌ترین همایش این جامعه یعنی کنفرانس ریاضی ایران، دست‌اندرکاران برگزاری چهل و دومین کنفرانس ریاضی کشور در دانشگاه ولی عصر (عج) در رفسنجان مناسب دیدند که در حاشیه این کنفرانس، میزگردی با حضور صاحب‌نظران، اعم از موافق و مخالف برگزار شده تا آنان بتوانند به بحث و تبادل‌نظر بپردازند. به همین جهت پس از مشورت با شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران، برگزاری میزگرد قطعی شده و در منزلگاه کنفرانس اعلام شد. در همین رابطه با اعضای محترم شورای برنامه‌ریزی تماس گرفته شد و از ایشان دعوت به عمل آمد. جهت اطلاع از نقطه‌نظرات منتقدان و یا مخالفان برنامه و در صورت لزوم ارائه پاسخ به ایشان، در کنفرانس حضور یابند. ایشان نیز دعوت برگزارکنندگان را پذیرفته و برای حضور اعلام آمادگی نمودند. در همین جا لازم است از ایشان برای قبول این دعوت و حضور در میزگردی که شاید یکی از داغ‌ترین محافل بحث و تبادل‌نظر سال‌های اخیر جامعه ریاضی

ایران بوده است، تشکر و قدردانی شود. هم‌چنین با برخی از صاحب‌نظران محترم که جزو منتقدین این برنامه بودند نیز جهت شرکت و طرح دیدگاه‌هایشان در این نشست دعوت به عمل آمد که لازم است از آن عزیزانی که دعوت برگزارکنندگان را پذیرفته و در این جلسه حضور یافتند نیز تشکر شود. طبق اعلام قبلی، این نشست در دومین روز کنفرانس برگزار شد. در این میزگرد آقایان دکتر اسماعیل بابلیان، دکتر احمد پارسیان و دکتر امیر دانشگر از اعضای کمیته طراحی برنامه، آقایان دکتر جعفر زعفرانی و دکتر سیدمنصور واعظ‌پور به‌عنوان (به ترتیب) اعضای قدیم و جدید شورای برنامه‌ریزی آموزشی رشته ریاضی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و آقایان دکتر مسعود آرین‌نژاد از دانشگاه زنجان، دکتر طاهر قاسمی‌هنری از دانشگاه تربیت معلم، دکتر حسین مومنائی از دانشگاه شهید باهنر کرمان و دکتر منصور دانا از دانشگاه کردستان به‌عنوان منتقدین حضور داشتند. البته از آقای دکتر رجبعلی برزویی به‌عنوان مسئول وقت دفتر گسترش آموزش عالی در وزارت و ابلاغ‌کننده این مصوبه جهت اجرایی شدن آن نیز دعوت به عمل آمده بود که متأسفانه حضور ایشان امکان‌پذیر نگردید. در این میزگرد علاوه بر مدعوین ذکر شده جمع قابل توجهی از شرکت‌کنندگان در کنفرانس نیز حضور یافته بودند که این امر گویای اهمیت موضوع برای ایشان بود. لازم به ذکر است که عبارات داخل پرانتز از طرف نگارنده است. در ابتدای جلسه از آقای دکتر بابلیان درخواست شد برای شروع

پنج دقیقه هر نظری دارند ارائه کنند. بعد هم حدود یک ساعت وقت بدهیم به حضاری که این جا تشریف دارند تا ایرادهای مورد نظرشان را بگویند. بعد هم ما سعی می‌کنیم پاسخ‌های مناسب را برای سؤالات مطرح شده بدهیم، البته تا آن جایی که امکان دارد.

(با توجه به این که مدت، حجم و زمان ارائه آقای دکتر دانشگر به‌عنوان نماینده کمیته برنامه‌ریزی علوم ریاضی طولانی بود و به لحاظ محدودیت فضای گزارش، عمده‌ترین مطالب بیان شده توسط ایشان درج می‌شود.)

دکتر امیر دانشگر

هدف از تهیه این برنامه به‌روز کردن مدل‌هایی است که ما در آن زندگی می‌کنیم و به‌طور روزانه با آن‌ها سر و کار داریم و (نیز) هماهنگ کردن این موارد به‌روز شده با شرایط ملی خودمان و در چهارچوب قوانین و مقرراتی که ناچار به رعایت آن‌ها هستیم. هدف اصلی هم این است که آن رشته‌ای که همه ما در آن زحمت می‌کشیم، یعنی علوم ریاضی در جامعه ارتقا و اعتلا داشته باشد. در این راستا در طی مدت بیش از سه سالی که درگیر این ماجرا بودیم مستندات زیادی را مورد مطالعه قرار دادیم که در این رابطه روی یکی دو مورد خاص تأکید می‌کنم. یکی از آن‌ها که به فارسی هم هست مقاله آقایان دکتر حسین مومنائی و دکتر وحید مومنائی است که در نشریه فرهنگ و اندیشه ریاضی چاپ شده است با عنوان «نگاهی به دوره‌های کارشناسی ریاضی در ایران».

سؤالاتی که ممکن است در وهله اول در رابطه با برنامه قبلی که اجرا می‌شد در ذهن ما مطرح شود یکی این است که با توجه به تنوعی که از لحاظ دانشجو، استاد و تخصص، در دانشگاه‌های کشور وجود دارد، چه لزومی دارد که همگی یک برنامه را اجرا

بحث و اطلاع حاضرین، گزارشی از چگونگی شکل‌گیری این برنامه و فرآیند تدوین، تصویب و ابلاغ آن ارائه نمایند.

دکتر اسمعیل بابلیان

قبل از هر چیز از گردانندگان این کنفرانس تشکر می‌کنم که این وقت را تعیین کردند و اجازه دادند که هم ما برنامه را قدری بیشتر برای حضار توضیح دهیم و هم این که نقطه‌نظرات دیگران را بشنویم و اگر لازم باشد آن جاهایی که نیاز به اصلاح دارد به آن بپردازیم. من در ابتدا این مورد را توضیح بدهم که طراحان این برنامه یک نفر و دو نفر نبوده‌اند. شورای ریاضی وزارت‌خانه قبلاً تشکیل شده بود از آقای دکتر شفیع‌ده‌آباد، من، آقای دکتر برزویی، آقای دکتر مدقالچی، آقای دکتر ابراهیمی از دانشگاه شهید بهشتی، آقایان دکتر دانشگر و دکتر مهدوی‌امیری از دانشگاه صنعتی شریف، دکتر دهقان از دانشگاه صنعتی امیرکبیر، دکتر طاهری از دانشگاه صنعتی اصفهان، دکتر پاریسیان از دانشگاه تهران، دکتر زعفرانی از دانشگاه اصفهان و دکتر ارقامی از دانشگاه فردوسی مشهد. بعد از این که در وزارت‌خانه، بخش برنامه‌ریزی از دیگر قسمت‌ها جدا شد، به ما گفته شد تغییراتی هم در این شورا داده شود. البته بعضی از اعضای شورا هم خودشان دیگر نخواستند در این شورا باشند از جمله آقای دکتر مدقالچی و آقای دکتر ابراهیمی از دانشگاه شهید بهشتی. جانشین آقای دکتر شفیع‌ده‌آباد آقای دکتر ایرانمنش از دانشگاه تربیت مدرس را گذاشتیم. جانشین آقای دکتر ابراهیمی را دانشجوی (سابق) ایشان، خانم دکتر (مژگان) محمودی را گذاشتیم. جانشین آقای دکتر دهقان را آقای دکتر واعظ‌پور از دانشگاه صنعتی امیرکبیر گذاشتیم و به جای آقای دکتر طاهری هم دکتر محمدزاده از دانشگاه تربیت مدرس که رشته‌شان آمار است را گذاشتیم. قرار است یک نفر هم به جای دکتر ارقامی از دانشگاه فردوسی مشهد تشریف بیاورند که هنوز به شورا اضافه نشده. شورای ما آقایان دکتر ابراهیمی، دکتر دانشگر و دکتر پاریسیان را به‌عنوان کمیته‌ای تعیین کردند که این برنامه را تنظیم کنند. در تمام مراحل تنظیم، این کمیته کارهایی را که انجام داده بودند به جلسات شورا که ماهانه برگزار می‌شد می‌آوردند و ارائه می‌کردند. (در این جلسات) ایرادها گرفته می‌شد و پیشنهادات داده می‌شد تا این که برنامه به این صورت که الان هست تنظیم شد. برای این که تعداد سؤالات قدری کم شود و (ما) برای پیاده کردن برنامه رهنمودهایی بدهیم، آقای دکتر دانشگر لطف کرده و مطالبی را آماده کرده‌اند که توضیح خواهند داد. پیشنهاد من این است که بعد از این که حدود نیم‌ساعت درباره این برنامه بحث شد، افرادی که در این جا تشریف دارند (اشاره به منتقدین حاضر در میزگرد) هر کدام سه، چهار یا

محمل آن‌ها همین دروس مشترک است. در قسمت کهاد هم به دانشگاه‌ها این اختیار داده شده که کهادهای مختلفی را تعریف و اجرا کنند و در محافظه کارانه‌ترین حالت، می‌توانند کهادهای محض و کاربردی تعریف کنند و به همان برنامه سابق برگردند. توجه داشته باشید که در این قسمت اختیار به دانشگاه داده شده نه به دانشجو.

دکتر مسعود آربین نژاد

سخنرانی دکتر دانشگر سخنرانی خوبی بود اما ای کاش این سخنرانی برای جلسه جداگانه‌ای با دبیر کنفرانس هماهنگ می‌شد. اینجا همه برای شنیدن گفتگوهایی از جنس یک میزگرد جمع شده‌اند. در ضمن متوجه نشدم که چطور عنان مدیریت این جلسه در اختیار دکتر بابلیان قرار گرفت تا فرصت‌های حرف زدن و اظهارنظر را این‌طور عادلانه تنظیم کنند که آقای دکتر دانشگر نیم ساعت صحبت کنند و بقیه فقط چهار پنج دقیقه؟ این که آداب میزگرد نیست. آقای دکتر بابلیان می‌فرمایند اشکالات خود را بیان کنید تا رفع کنیم. این موضع کسی که پشت صندلی یک میزگرد برای یک گفتگوی برابر نظری نشسته، نیست. این سخن گفتن از موضع تحکم و ابلاغ است و من نمی‌خواهم درباره آن صحبت کنم چنانچه نمی‌خواهم در مورد اجزای برنامه صحبت کنم. همیشه فکر می‌کنم فرمالیسم انجام یک کار در محتوای اجرای آن کار هم خیلی مؤثر است و متأسفانه کمیته برنامه‌ریزی از این جهت خوب عمل نکرده است یعنی نوجه نکرده است که ما الحمدلله فرهیختگان ارزنده فراوانی مانند خودشان در خیلی از دانشگاه‌های کشور داریم که هم همگی سزاوارند به اظهارنظر تخصصی و تجربی در این باره و هم محققانند که استقلال علمی‌اشان با تکلیف یک برنامه درسی ضلَب به شیوه مدرسه‌ای و نظام متوسطه مخدوش نشود. من در مقاله‌ای که در خبرنامه منتشر شده این جنبه را مفصل شرح داده‌ام. خود کمیته مصوبه خوبی داشت که در انتهای برنامه ابلاغ شده آمده. من می‌دانم که یکی از اعضای کمیته هم به دلیل عدم اجرای این مصوبه استعفا کرده. من از کمیته تخصصی برنامه‌ریزی می‌پرسم چرا پشت مصوبه خودشان نایستادند. این مصوبه یک مبنای خیلی خوب برای تداوم و رسیدن به پختگی در این گفتگوها بود براین اساس که برنامه جدید به‌طور موقت در طی دو تا چهار سال، در برخی دانشگاه‌ها به‌طور اختیاری اجرا شود تا نقاط قوت و ضعف آن مشخص شود و همفکری‌هایی واقعی و تجربی شکل بگیرد نه این که بی ملاحظه ابلاغ شود، تحکم شود و فرصتی هم برای هیچ اظهارنظری موثری باقی نماند. در چنین شرایطی و پس از یک سال از ابلاغ و تکلیف به اجرای مَر برنامه ما دور چه می‌زی نشسته‌ایم؟ دور می‌زی که گفتگو و تبادل نظر است؟ از نظر

کنند؟ ممکن است استدلال شود با توجه به این که کنکور کارشناسی ارشد سراسری است، پس این الزام هم هست. یا این سؤال که آیا بعضی از دانشگاه‌های کشور، آن‌هایی که با سابقه هستند، نمی‌توانند خودشان برنامه‌هایی داشته باشند که اجرا کنند و خودشان هم بر حَسَن اجرای آن نظارت کنند؟ یا این که فرض کنید گاهی استادان جدید و به‌روز به کشور برمی‌گردند که در یک رشته خاص صاحب‌نظرند اما آن رشته لزوماً ممکن است در کشور هنوز عمومیت پیدا نکرده و یا سیر قانونی‌اش را طی نکرده باشد. در این حالت آیا لازم است مدت‌ها صبر کنند تا این که گرایش خاصی (تأسیس شود) و یا مراحل قانونی آن طی شود و بعد بتوانند در آن رشته یا گرایش خاص، دانشجو تربیت کنند؟ وضعیت کیفی دانشجویان ورودی هم خیلی مطرح است که احتمالاً (این موضوع) مشغله ذهنی خیلی از دوستان است و همین‌طور وضعیت دانش‌آموختگان مختلف علوم ریاضی در جامعه، هم‌چنین وضعیت استادانی که در دانشگاه‌ها با این برنامه درگیر هستند. البته ممکن است موارد دیگری هم باشد که به برنامه مرتبط نباشد. اگر بخواهیم بگوییم در این تغییر برنامه، چه چیزهایی قطعاً مد نظر ما بوده، یکی توانایی‌های متفاوت دانشگاه‌ها بوده، دیگری تنوع تخصص کادر هیأت علمی، شرایط مختلف دانشگاه‌ها و در اختیار قرار دادن اختیارات برنامه‌ریزی به دانشگاه‌ها که این علاوه بر اختیارات آموزشی می‌باشد. در واقع آن چه به دانشگاه‌ها داده شده یک برنامه از پیش تعیین شده نیست، بلکه یک قالب است که بخش‌هایی از آن تعیین شده و مابقی آن باید توسط دانشگاه‌ها نهایی شده و اجرا شود. تاکنون چنین چیزی سابقه نداشته. هم‌چنین امکان ارائه دروس جدید فراهم شده است که دانشگاه‌ها با توجه به تنوع در تخصص استادان و بدون منتظر ماندن اجازه وزارت علوم، بتوانند دروس جدیدی را ارائه نمایند. دروس مصوب الزامی در سطح کشور به حداقل رسیده است. می‌دانیم که درصد بسیار کمی از پذیرفته‌شدگان در رشته ریاضی، در مقاطع بالاتر ادامه تحصیل می‌دهند و آینده شغلی این افراد باید مورد توجه قرار گیرد. قسمتی از تأکید برنامه بر این است که این محمل را ایجاد کند تا دانشجویان بتوانند با توجه به علایق‌شان کاری مناسب بیابند. سال گذشته حدود ده هزار نفر در رشته ریاضی در مقطع کارشناسی ریاضی پذیرفته شده‌اند در حالی که تعداد پذیرفته‌شدگان کارشناسی ارشد دو هزار و هشتصد نفر بوده است. این نشان می‌دهد که بخش مهمی از دانش‌آموختگان این رشته وارد دوره کارشناسی ارشد نمی‌شوند. روی این برنامه چیزی حدود دو و نیم یا سه سال کار شده و در دو مرحله هم نظرخواهی شد. باز خورد آن را هم دیدیم و در نهایت برنامه به این شکلی درآمد که الان می‌بینید. دروس هسته و الزامی برای این است که حداقل‌های لازم را حفظ کنند با توجه به این که آزمون‌های سراسری هم هست،

دکتر دانا

در تأیید حرف‌های دکتر آربین‌نژاد، ما نیز به سرعتی که در اجرا و ابلاغ این برنامه به گروه‌ها رسید معترض هستیم. تاریخ نامه‌ای که این برنامه تصویب شده بود اردیبهشت هزار و سیصد و هشتاد و هشت بود در حالی که نامه‌ای که به ما رسید شهریور هزار و سیصد و هشتاد و نه بود. عملاً برنامه انجام شده بود، سپس ابلاغ شد، بدون این‌که بررسی شود آیا هیأت علمی که در یک دانشگاه هست می‌تواند به نیازهای دانشجویان آن دانشگاه، با توجه به تغییرات زیادی که در سرفصل‌های برخی دروس آمده جوابگو باشد؟ آیا دانشجویانی که با گرایش ریاضی و کاربردها به دانشگاه آمده‌اند، حق اعتراض ندارند؟ این میزگرد هم خیلی دیر تشکیل شد و حداقل بایست دو یا سه سال قبل از این‌که برنامه ابلاغ شود، تشکیل می‌شد. می‌بایست در دانشگاه‌ها نظرسنجی صورت می‌گرفت. پیشنهادها مطرح می‌شد و جمع‌بندی این پیشنهادها به‌عنوان برنامه ابلاغ می‌شد. ولی متأسفانه با توجه به فرهنگی که در جامعه ما هست که مسئولین می‌خواهند بگویند در دوره مدیریت ما چنین تحول بزرگی صورت گرفته است، قبل از این‌که این برنامه پخته شود، خام و نپخته قسمت‌هایی از آن برداشته شده و اعلام گردیده است. تاریخ‌ها هم این مطلب را نشان می‌دهد. این برنامه، اردیبهشت هزار و سیصد و هشتاد و هشت تصویب، در حالی که شهریور هزار و سیصد و هشتاد و نه به دانشگاه‌ها ابلاغ شده است. و جالب است که از تاریخ تصویب، این برنامه لازم‌الاجرا بوده و برنامه‌های قبلی منسوخ اعلام شده است. یعنی از تاریخ مهر هزار و سیصد و هشتاد و هشت هیچ دانشگاهی حق نداشته برنامه‌های قبلی خود را اجرا کند. این نشان می‌دهد که برای ابلاغ برنامه، شتاب وجود داشته است. حق بود چنین سمینارها، کنفرانس‌ها و میزگردهایی تشکیل می‌شد تا این همه مشکل ایجاد نمی‌شد.

دکتر حسین مومنائی

نیاز به تغییر برنامه، نیاز مبرمی بود. چون برنامه قبلی سی سال پیش، با دانشجویان و علوم سی سال پیش نوشته شده بود و اصولاً برای حالا مفید و قابل اجرا نیست. خیلی از دانشگاه‌های اروپا، ده تا پانزده سال پیش چنین تغییراتی را ایجاد کردند و ما تازه این کار را انجام می‌دهیم. بنابراین تغییر برنامه لازم بوده تا از ریاضیات محض و ریاضیات کاربردی که تا حدود زیادی به ریاضیات محض شباهت دارد به ریاضیات عامیانه‌ای با انتخاب‌های بیشتر برای دانشجو که بتواند به راحتی به گسرایش‌های دیگر برود تغییر کند. تفکر پشت برنامه خوب بوده و من هم مدافع آن می‌باشم، ولی متأسفانه دانشجویانی که با این گسرایش تحصیل می‌کنند از ترم

کمیته کار تمام است و گفتگویی وجود ندارد. چنانچه فرمودند ما همگی در شان کاربران و کمیته محترم در شان خلق و نوآوری برنامه‌ها هستیم و در این فاصله گفتگویی جز در حد حل رفع مشکلات جزئی و موضعی وجود ندارد. یکی از محورهای اصولی برنامه، کاهش واحدهای درسی از چهار واحد به سه واحد است که پی آمدهای وسیعی در بعد تراکم آموزشی برای دانشجو و استاد دارد. فکر نمی‌کنم همه جوانب این کار به دقت بررسی شده باشد. بنا بر برنامه قدیم دانشجویان در هر ترم معمولاً ۴ تا ۵ عنوان درس ریاضی انتخاب می‌کنند اما در این برنامه باید ۵ تا ۷ عنوان انتخاب کنند. در برنامه قدیم دانشجویان با ۲۵ تا ۲۶ عنوان درس ریاضی فارغ‌التحصیل می‌شوند اما در برنامه جدید با ۳۷ عنوان. تجویز این حجم ۴۵ درصدی از تراکم و فشردگی آموزشی با چه برآورد و سنجشی انجام شده است؟ آیا چشم‌انداز آینده این رشته ورود دانشجویانی به مراتب بهترند یا هر سال دریغ است از پارسال. آیا این فشردگی و غلیظسازی، گشایش و اشتیاقی برای رشته ریاضی و ریاضی آموختن ایجاد می‌کند یا بر واگرایی‌های حاد و شدید موجود باز هم می‌افزاید. آیا آقای دکتر دانشگر چنین نوع از انتقاداتی را هم مطرح کردند؟ ایشان سؤالاتی را به نام سؤالات پر تکرار به شیوه راهنماهای آموزشی نرم‌افزارهای کامپیوتری مطرح و پاسخ گفتند، خوب ممنون. البته پیداست که اعضای کمیته هم همگی راضی و خرسند بودند از این نوع گفت و شنود خودی با خود. حال آیا فرض این است که ما و دیگران هم، همگی قانع و خرسند شدیم از این گفت و شنود ایشان با خودشان؟ پس از بیست و هفت سال تصمیم گرفته می‌شود که کاری مهم در نظام آموزشی ریاضیات دانشگاهی کشور صورت گیرد. چقدر فرصت گفتگو و دعوت به همفکری و تشریک مساعی انجام گرفته است و چه کسی مسئول انجام این کار است؟ من و امثال من یا کمیته‌ی محترم برنامه‌ریزی؟ آخر الامر در پاییز امسال قرار شد گردهمایی ویژه‌ای جهت بحث و تبادل نظر در این باره از طرف ستاد برنامه‌ریزی آموزشی وزارتخانه برگزار شود و نامه‌ای هم با این مضمون به همه دانشگاه‌ها فرستادند. گروه ریاضی دانشگاه زنجان هم دیدگاه‌های انتقادی و اجمالی خود را به کمیته ارسال کرد که متأسفانه پاسخی داده نشد، جلسه و نشست هم اعلام نشد. خیلی از دانشگاه‌ها منتظر ماندند و در مورد برنامه تصمیم نگرفتند تا آن گردهمایی برگزار شود و تکلیفشان را بدانند اما آن جلسه برگزار نشد و اعتنایی هم نشد تا آب‌ها از آسیاب بیفتند. حال اگر دبیران کنفرانس ریاضی رفسنجان تصمیم نگرفته بودند که این میزگرد تشکیل شود، آیا ضرورتی هم نداشت؟ به نظر من هم واقعاً ضرورتی نداشت چون اعضای کمیته محترم اصولاً شأن خود را آجل از مشورت و مباحثه‌ای پایاپای با کاربران این کار می‌دانند و این از هر جهت مشهود است.

دور می‌زنند، یعنی همان برنامه خودشان را اجرا می‌کنند، اما به وزارت خانه می‌گویند ما برنامه شما را اجرا می‌کنیم. اگر قرار باشد ما فقط کهد محض و کهد کاربردی داشته باشیم، چه تغییری صورت می‌گیرد؟ هدف تغییر اسم که نیست، هدف اصلی تغییر محتوای برنامه و تغییر شیوه تدریس استاد می‌باشد که از همه مهم‌تر است. بنابراین باید کهدهای متنوع و خوبی تعریف شود مانند مدلی که در دانشگاه شهید بهشتی تعریف شده، نه این که مانند برخی دانشگاه‌ها فقط کهد محض و کهد کاربردی داشته باشیم.

پس از اعلام نظرات منتقدین، از حضار دعوت شد چنانچه مایلند به اعلام نظرات خویش بپردازند. عده‌ای از حاضرین نظرات خود را اعلام نمودند که برخی از مهم‌ترین آن‌ها به شرح زیر می‌باشند:

دکتر عبدالعزیز عبداللهی از دانشگاه شیراز

دانشگاه شیراز در حدود سال هزار و سیصد و هشتاد و چهار بود که شروع به تغییر در برنامه کرد. جلسات متعددی برگزار شد و کمیته برنامه‌ریزی در بخش و دانشکده ریاضی دانشگاه شیراز تشکیل شد و جالب این بود که دانشگاه شیراز به الگویی که وزارت علوم داشت رسید و کهد را تعریف کرد. این نشان می‌دهد که احساس نیاز بوده که دانشگاه‌ها به این سمت رفتند. این برنامه یک سری مشکلات دارد، مثلاً در درس مبانی آنالیز عددی، به نظر می‌آید که منظور طراحان، درسی چون محاسبات عددی می‌باشد تا کلیه رشته‌های علوم ریاضی آشنایی ضمنی با کلیه قسمت‌های آنالیز عددی را کسب نمایند و دروس آنالیز عددی یک و دو که به ترتیب به حل عددی معادلات دیفرانسیل و جبرخطی عددی تغییر نام داده‌اند هشت واحد قبلی، به نه واحد افزایش یافته، ولی در درس آنالیز ریاضی، چنین چیزی احساس نمی‌شود و هدف مشخص نیست. از جنبه‌های خوب این برنامه می‌توان به کلاس‌های حل تمرین اشاره کرد. پیشنهاد دیگری هم که دارم این است که این کار برای رشته‌های دیگر هم صورت گیرد، چون اگر دانشجو بخواهد از بخش کامپیوتر واحد بگیرد هسته‌ای برای آن‌ها طراحی نشده که از آن استفاده کنند. مثلاً ما در دانشگاه شیراز مجبور شدیم با دانشکده‌های دیگر صحبت کنیم تا چنین هسته‌ای شکل گیرد. بنابراین امیدوارم در رشته‌های دیگر هم، چنین تغییری صورت گیرد اما نه به سرعتی که در (رشته) ریاضی انجام شد.

هم‌چنین انتقادات، پیشنهادات و سؤالاتی از سوی برخی دیگر از حاضرین ارائه گردید از جمله:

- چرا دروس از چهار واحد به سه واحد تقلیل یافته؟ این مسأله باعث می‌شود مدت زمان لازم برای تدریس برخی از دروس

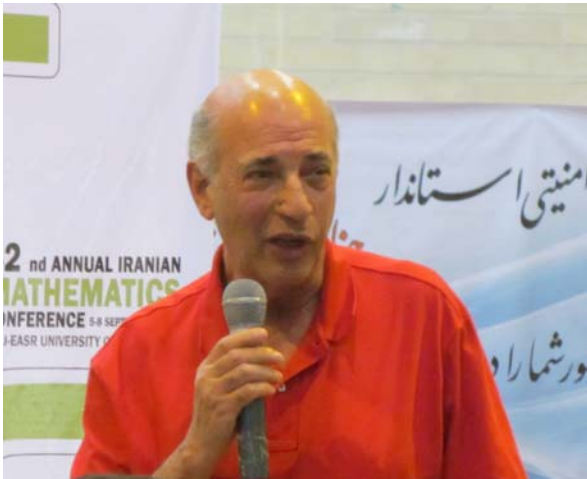

چهارم باید حداقل پنج درس سه واحدی را هم‌زمان بگذرانند. آیا به نظر شما دانشجویان ریاضی با پتانسیل علمی که وارد دانشگاه شده‌اند می‌توانند پنج درس را با هم بگذرانند؟ بنابراین با این برنامه که داده شده، ما دانشجو را به حق معترض می‌کنیم. در خصوص کهدهایی که معرفی شد، اگر دانشگاه‌ها بخواهند در قالب این کهدها برنامه قبلی را اجرا کنند اهداف اصلی برنامه جدید تحقق نخواهد یافت. این‌ها ایراداتی هستند که می‌بایست از قبل در موردش فکر می‌شد، نه این که بدون برنامه ابلاغ شده باشد و ما مجبور به اجرای آن باشیم. چنین میزگردی فایده‌ای ندارد چون این کار صورت گرفته است و برگشت به عقب هم شاید به تلف شدن وقت بسیاری از خانواده‌ها و دانشجوها منجر شود.

دکتر طاهر قاسمی هنری

ابتدا جا دارد از همکاران کمیته برنامه‌ریزی تشکر کنم که مدت‌ها زحمت کشیدند، مطالعات زیادی کردند و سعی کردند این برنامه کارشناسی را پس از بیست و پنج سال بازنگری کنند که این قابل قدردانی می‌باشد. ولی انتقاداتی هم هست که امیدوارم این‌ها را به‌عنوان مخالفت یا ضدیت تلقی نکنیم چون محیط‌های دانشگاهی محیط بحث و تبادل نظر و نقد کردن می‌باشد. همان طوری که برخی همکاران گفتند، ما در مقابل کار انجام شده قرار گرفتیم. بعد این که، آیا این برنامه‌ها این قدر انعطاف دارد که با تغییر در ساختار برنامه‌هایی که به آن انتقاد داریم، جوابگوی انتقادات باشند؟ انتظار اعضای کمیته این بوده که برنامه را تکمیل کنند، بعد به تصویب نهایی برسند. در خود برنامه، این تفکر پشت برنامه فراموش شده است و این را در سرفصل‌ها به خوبی می‌توان مشاهده کرد. یکی از خطرات این برنامه، این می‌باشد که برخی دانشگاه‌ها برنامه را

منتقدین) مطرح کردند و مسایل اجرایی مربوط را ذکر نمودند نکات به حق و به جایی بود. این را شک نکنید. من اختلاف عمده‌ای بین این سمت میز و آن سمت میز نمی‌بینم. همه ما عشق به ریاضی داریم و علاقه مندیم که کشور پیشرفت کند. منتها بعضی وقت‌ها کارهایی در سطح بالا انجام می‌شود که ما همه ناراحت می‌شویم. وزارت علوم انتخاب دانشجوی دکتری را به طور متمرکز مطرح می‌کند - بدون هیچ مطالعه جدی. وزارت علوم انتخاب استاد را به طور متمرکز مطرح می‌کند. وزارت علوم به یک‌باره برنامه‌های ریاضی را تغییر می‌دهد. توجه کنید که در چه سالی این مطلب تصویب می‌شود، در چه سالی ابلاغ می‌شود و در چه سالی به اجرا درمی‌آید و باعث چه گرفتاری‌هایی می‌شود. بنابراین اگر دوستان عصبانی هستند و علیه یکدیگر صحبت می‌کنند خواهش می‌کنم به دل نگیرند. این مسائل درد جامعه است. همان‌طور که دوستان گفتند دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری و مسائل پژوهشی با یکدیگر مرتبط هستند. من مطمئنم شما دوستان که آن‌جا نشسته‌اید (اشاره به اعضای شورای برنامه‌ریزی ریاضی) همان‌طور که خودتان هم گفتید از نحوه ابلاغ تغییر برنامه‌های درسی ریاضی و برخی از مسائل دیگر راضی نیستید. الان باید همگی دست به دست هم بدهیم و ببینیم این مسائل را چگونه می‌توان حل کرد. بدون شک مسأله وجود دارد و اگر حل نشود روزه‌روز وضع بدتر خواهد شد.

دکتر اسمعیل بابلیان

تشکر می‌کنم از آقای دکتر بهزاد که جان کلام را بیان کردند. ما با هم هیچ بحثی نداریم. اگر قرار بود ما تحکمی داشته باشیم (به

مانند آنالیز کم شود و نتوان سرفصل تعیین شده را در طول یک نیم‌سال پوشش داد. ضمن این که کم شدن تعداد واحدها باعث می‌شود تعداد دروسی که دانشجو باید در هر نیم‌سال اخذ نماید بیشتر شود و این خود باعث فشار بیشتری بر دانشجویان می‌شود.

- چرا این مصوبه این قدر عجولانه برای اجرا ابلاغ شده؟
- چرا این مصوبه بعد از تصویب، ویرایش شده است؟ آیا این خود نشانه نامنجم بودن برنامه نیست؟
- آیا دانشگاه‌های آزاد و پیام‌نور هم ملزم به اجرای این برنامه هستند؟
- چرا نقش بعضی از دروس مانند تحقیق در عملیات که اتفاقاً درس بسیار پرکاربردی هم هست در این برنامه کم‌رنگ شده؟
- در تدوین این برنامه، توان متفاوت دانشجویان در دانشگاه‌های مختلف کشور در نظر گرفته نشده، به ویژه توان دانشجویان در دانشگاه‌های تازه تأسیس و دور از مرکز که اتفاقاً بار عمده تربیت دانشجویان دوره کارشناسی به دوش این قبیل دانشگاه‌ها است.
- آینده کاری برای دانش‌آموختگان این دوره دیده نشده است.
- با توجه به برنامه جدید، وضعیت دوره کارشناسی ارشد، آزمون آن و گرایش‌های آن به چه شکل در می‌آید؟
- ظاهراً برخی از دانشگاه‌ها مانند دانشگاه صنعتی شریف نپذیرفته‌اند که این برنامه را اجرا کنند. اگر این درست است آیا به دیگر دانشگاه‌ها هم، چنین فرصتی داده می‌شود؟

دکتر مهدی بهزاد

اول بار، سی و هفت سال پیش انجمن ریاضی ایران برای تغییر برنامه‌ها، قراردادی با وزارت علوم بست. بر این اساس سه کمیته تشکیل شد: یکی برای دبیری ریاضی، یکی برای ریاضی و یکی هم برای علوم کامپیوتر. این برنامه‌ها سال‌ها مورد استفاده بود. بعد از انقلاب تعداد واحدهای درجه کارشناسی ریاضی را به صد و چهل و چند واحد رساندند. بعداً این تعداد کم شد. چندین و چندبار (این کار تکرار شد) ولی این مسئله به طور جدی مورد بررسی قرار نگرفت ولی اجرا شد. من نتیجه مشاهداتم را در چند نکته عرض می‌کنم. آن‌چه آقای دکتر دانشگر ارائه کردند ارزشمند است و زحمت کشیده‌اند. اما آن‌چه را دوستان در این طرف (گروه

دکتر احمد پارسیان

ابتدا تشکر می‌کنم از دانشگاه ولی عصر (عج) رفسنجان که مرا به این جلسه دعوت کردند. در سال‌های ۶۰ و ۶۱، وزارت‌خانه به ما گفتند که برنامه بنویسید و بیاورید تا مصوب شود. گفتیم چشم. چهار ماه نشستیم و برنامه آماده کردیم بر اساس تفکر ۱۲۴ تا ۱۲۷ واحد درسی. رفتیم کمیته برنامه‌ریزی، به ما گفتند شما باید یک برنامه ۱۸۰ واحدی بنویسید. اعتراض کردیم. با قدری بالا و پایین شدن گفتند کمتر از ۱۶۸ واحد نمی‌شود. ما قهر کردیم و آمدم بیرون. دکتر بهبودیان که از ما جوان‌های آن روز با تجربه‌تر بود قهر نکرد و ماند. بعداً آمد و گفت همان برنامه شما را تصویب کردیم. پرسیدم چطور؟ گفت هر چه درس سه واحدی بود را کردیم چهار واحدی و به سقف موردنظر آن‌ها رسید. سر منشاء و مبنای فتنه چهار واحد از آنجاست. برنامه خیلی از دانشگاه‌های معتبر دنیا را که نگاه کنید می‌بینید اکثریت قریب به اتفاق واحدهای درسی آن‌ها ۳ واحدی است.

در مورد کهاد هم به نظر می‌رسد برخی دوستان برنامه را نخوانده‌اند. در این رابطه هم مثال می‌زنم. اگر من در گروه آمار می‌خواهم کهاد مهندسی صنایع تعریف کنم باید بروم با گروه مهندسی صنایع بنشینم و به توافقی برسم و دانشگاه هم این توافق را تصویب کند تا رشته آمار با کهاد صنایع اجرایی شود. این دست دانشجو نیست که بگوید من می‌خواهم بروم کهاد مهندسی صنایع و شما هم بگویید بفرما. این مسئله در اختیار گروه، دانشکده و دانشگاه است. در رابطه با انتقادی هم که مطرح است که چرا برنامه بعد از تصویب ویرایش شد، دلیلش این است که به ما گفتند دانشگاه‌هایی که هیأت ممیزه ندارند، بایستی دروس اختیاری آن‌ها هم ریز مواد را داشته باشد. به جز این، فقط غلط‌های تایپی اصلاح شده و هیچ تغییر دیگری نکرده‌است.

این‌جا نمی‌آمدیم). هیچ‌کس ما را مجبور نکرده بود به این‌جا بیاییم. زمانی که آقای دکتر صفاپور با ما تماس گرفت، من با کمال میل قبول کردم و چند نفر از اعضای آن کمیته هم الان این‌جا هستند. می‌خواهیم دست به دست هم بدهیم تا اگر مشکلی وجود دارد آن را حل کنیم. به ما می‌گویند چرا جواب‌های کتبی و نظرات کتبی را نمی‌گیرید. ما این موضوع را به دانشگاه‌های مختلف اعلام کردیم. حداکثر ده نفر جواب کتبی دادند و ایرادها را گفتند. جا دارد این‌جا از آقای دکتر برزویی که بانی این تغییر بودند تشکر کنیم. همیشه این طرف میز با آن طرف میز فرق دارد. وقتی که این طرف میز باشید می‌بینید که باید به بعضی از تصمیمات تن بدهید. زمانی که دکتر برزویی به جلسه آمدند و گفتند که تصمیم گرفته شده که این برنامه سراسری اجرا شود ما همگی اعتراض کردیم، مانند همین اعتراض شما. جوابی که آقای دکتر برزویی دادند این بود که سازمان سنجش نمی‌تواند برای دیپلمه‌هایی که کنکور می‌دهند دو انتخاب داشته باشد. لذا، عدم اجرای برنامه در برخی دانشگاه‌ها امکان‌پذیر نیست و تمام دانشگاه‌ها ملزم به اجرای برنامه جدید هستند. ما خودمان می‌دانیم که برنامه خیلی دیر ابلاغ شد، ولی دکتر برزویی این را هم توضیح داد که درس‌هایی از قبیل ۱۲ واحد ریاضی عمومی، سه تا چهار واحد معادلات دیفرانسیل و سه واحد برنامه‌نویسی کامپیوتر، این‌ها دروسی است که در دو ترم تدریس می‌شود و همان دروسی قبلی هم هستند و نیازی نیست که استاد خودش را برای این دروس آماده کند. آن‌چه که باید انجام شود از ابتدای نیم‌سال سوم است که تغییرات انجام می‌شود. به چند سؤال هم پاسخ‌های کوتاهی می‌دهم. سؤال شد که آیا می‌توان این برنامه را عوض کرد؟ ظاهراً روال در وزارت علوم این است که هر برنامه جدیدی بایستی چند سال اجرا شود و سپس هر تغییری که می‌خواهند بدهند. سؤال دیگری که مطرح شد این بود که آیا دانشگاه‌های آزاد و پیام‌نور هم ملزم به اجرای این برنامه هستند؟ پاسخ این است که بله. آن‌ها هم ملزم به اجرای این برنامه هستند. از طرف وزارت علوم هم بخشنامه صریحی صادر شده که کنکور (کارشناسی ارشد) سه سال دیگر فقط از آن مواد درسی امتحان گرفته می‌شود که الزامی مشترک این سه رشته است. بنابراین دیگر دانشگاه‌هایی که این برنامه را اجرا نکنند، بعداً با اشکالاتی که برای دانشجویان خود ایجاد کرده‌اند، مواجه می‌شوند. این گله هم از همکاران هست که کمتر همکاری کرده‌اند زیرا از متخصصان خواسته شد که ریز مواد درسی را پیشنهاد کنند. علت تأخیر در اعلام ریز مواد این بود که متخصصان کمتر ریز مواد را پیشنهاد کردند. آقای دکتر پارسیان هم قرار است داستان این دروس سه واحدی و چهار واحدی را توضیح دهند. آقای دکتر زعفرانی هم در مورد درس آنالیز توضیح خواهند داد.

دکتر جعفر زعفرانی

دکتر سید منصور واعظپور

من در هر چهار دوره کمیته برنامه‌ریزی بوده‌ام. باز هم اگر قبول کنند دلم می‌خواهد هنوز هم باشم. آن جلسه‌ای که به آن اشاره شد در مورد ۱۶۸ واحد من هم بودم. آقایان دکتر رجبعلی‌پور، دکتر جعفریان و مرحوم دکتر حسنی هم حضور داشتند. در آن زمان آقایان دکتر احمدی، دکتر شریعتمداری و دکتر سروش رفته بودند شوروی. آن موقع در آنجا درس (دوره کارشناسی) ۱۸۰ واحد بود و این آقایان هم گفتند که محتوای این‌ها (برنامه پیشنهادی) خیلی کم است و یادگیری دانشجویان ما باید عمیق‌تر شود. به نظرشان رسیده بود که ما هم در دوره کارشناسی ریاضی، باید ۱۸۰ واحد درس بدهیم. ما رفتیم خدمت این‌ها و به خصوص دکتر سروش، چون گفتیم ایشان مقداری با ریاضی آشنا تر هستند. با ایشان صحبت کردیم، گفتند نه. حداقل واحدی که شما می‌توانید در نظر بگیرید ۱۶۸ واحد است. من و آقای دکتر رجبعلی‌پور و دیگر

من خودم در تدوین این برنامه نقشی نداشته‌ام. اما ما هم مانند دانشگاه شیراز و هم‌زمان با آن‌ها به این نتیجه رسیدیم که آن برنامه باید تغییر کند. کمیته‌ای هم تشکیل شد که من هم عضو آن بودم برنامه‌ای هم نوشتیم که تقریباً هشتاد درصد آن شبیه همین برنامه بود. شاید اگر دیگر دانشگاه‌ها هم قصد ایجاد تغییر داشتند حدود هفتاد درصد برنامه آن‌ها هم شبیه همین برنامه می‌شد. نکته مثبت این برنامه وجود اختیارات است که ما تا حالا هیچ اختیاری در برنامه‌ریزی نداشته‌ایم. گرایش‌هایی مانند ریاضی صنعتی یا تحقیق در عملیات را می‌توان در کفایت دید. این یک قسمت از بحث است. بحث دیگر این‌ها که بعضی از صحبت‌هایی که این‌جا مطرح شد ممکن است به بعضی از دوستان بر بخورد. یکی از دوستان در این‌جا، موضوع حضور نماینده انجمن ریاضی را در این کمیته مطرح کرد. شما بروید و لیست اعضای شورای اجرایی در دوره‌های

آقایان دکتر جعفر زعفرانی، دکتر احمد صفاپور و دکتر اسمعیل بابلیان

دوستان آمدیم و همان برنامه‌ای را دکتر بهزاد نوشته بودند، و الان اشاره کردند و در آن درس سه واحدی بود، همه درس را به چهار واحدی تبدیل کردیم. و اما در مورد درس (مبانی) آنالیز. این درس مخصوص سه تا رشته است. من برخلاف نظر دکتر بابلیان اعلام می‌کنم دوستان در مورد هر درس نظرشان را بنویسید. هر تغییری مدنظرشان است پیشنهاد کنند. ما هم محکم می‌ایستیم تا تغییر ایجاد شود. اما نظر تخصصی می‌خواهیم. من خودم سال‌ها آنالیز تدریس کرده‌ام. هر چند بعضی از دوستان گفتند کسانی که این برنامه را نوشته‌اند شاید تخصص نداشته‌اند، در حالی که ما جلسه‌ای گذاشتیم در دانشگاه صنعتی شریف و از بسیاری از دوستان دعوت کردیم. ولی فقط تعداد کمی آمدند و نظر دادند.

مختلف را بررسی کنید و ببینید آقای دکتر زعفرانی در کدام دوره عضو شورای اجرایی نبوده. هم‌چنین آقای دکتر بابلیان را. یا بازرس است یا رئیس انجمن و یا ... آقای دکتر پاریسیان هم که همین الان، رئیس انجمن آمار ایران است. من هم قبول دارم که سرفصل‌ها اشکال دارد، این‌ها باید اصلاح شود اما کلیت برنامه خوب است.

احمد صفاپور

مسئول میزگرد و دبیر اجرایی کنفرانس

فارغ التحصیلان دوره دکتری

هادی فراهانی

متولد ۱۳۵۹، کارشناسی ریاضی محض ۱۳۸۱ از دانشگاه بین‌المللی امام خمینی، کارشناسی ارشد ۱۳۸۳ از دانشگاه تربیت مدرس، دکتری ۱۳۹۰ از دانشگاه شهید بهشتی.

عنوان رساله: «BL - جبرها و منطق شهودی».
استادان راهنما: عادل محمدپور و رجبعلی برزوئی.

حنیف حیدری

متولد ۱۳۶۰، کارشناسی ریاضی کاربردی ۱۳۸۲ از دانشگاه دامغان، کارشناسی ارشد ۱۳۸۴ از دانشگاه تهران، دکتری ۱۳۸۹ از دانشگاه تربیت مدرس.

عنوان رساله: «روش‌های ریاضی عددی کنترل بهینه برای برخی معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزئی مرتبه بالا».
استاد راهنما: علاءالدین ملک.

هادی زارع

متولد ۱۳۶۱، کارشناسی آمار ۱۳۸۴ از دانشگاه شیراز، کارشناسی ارشد ۱۳۸۶ از دانشگاه صنعتی امیرکبیر، دکتری آمار ۱۳۹۰ از دانشگاه صنعتی امیرکبیر.

عنوان رساله: «ارائه روشی جدید برای تصویر تصادفی».
استاد راهنما: عادل محمدپور
استاد مشاور: مینا امین‌غفاری.

امین ساکزاد

متولد ۱۳۶۳، دکتری پیوسته ریاضی ۱۳۹۰ از دانشگاه صنعتی امیرکبیر.

عنوان رساله: «Turbo Lattices: Construction and Performance Analysis»
استاد راهنما: محمدرضا رفسنجانی صادقی
استادان مشاور: محمد حسام‌تدین و Prof. Daniel Panario

اتابک باقرزاده هوشمندی

متولد ۱۳۶۱، کارشناسی ریاضی کاربردی ۱۳۸۴ از دانشگاه فردوسی مشهد، کارشناسی ارشد ۱۳۸۶ از دانشگاه فردوسی مشهد، دکتری ریاضی کاربردی ۱۳۹۰ از دانشگاه یزد.

عنوان رساله: «حل عددی معادلات انتگرال با استفاده از توابع پایه‌ای شعاعی».
استاد راهنما: قاسم برید لقمانی

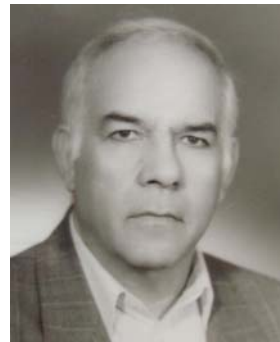
متولد ۱۳۵۳، کارشناسی ریاضی محض ۱۳۷۶ از دانشگاه صنعتی شریف، کارشناسی ارشد ریاضی محض (هندسه) ۱۳۸۳ از دانشگاه صنعتی امیرکبیر، دکتری ریاضی محض (هندسه) ۱۳۹۰ از دانشگاه صنعتی امیرکبیر.

عنوان رساله: «ضرب پیچدار و هندسه طیفی».
استاد راهنما: مرتضی میرمحمدرضایی.
استاد مشاور: اسداله رضوی.

اخبار و یادداشت‌ها

استاد فرزانه دکتر محمدعلی پورعبدالله

حمیدرضا ابراهیمی ویشکی*

شور شیرین زبس آراست ره جلوه‌گری

همه فرهاد تراود زرگ و ریشه ما.

«ادیب نیشابوری»

بزرگان اهل علم و فضیلت، به واسطه تأثیر شگرفی که بر جوامع بشری می‌گذارند همواره از جایگاه ویژه‌ای برخوردار بوده‌اند. یکی از این بزرگان استاد دکتر محمدعلی پورعبدالله است که علاوه بر برخورداری از فضایل والای انسانی، به‌عنوان یک متخصص از بنیان‌گذاران شاخه «آنالیز هارمونیک مجرد» در ایران به شمار می‌رود. روحیه مسئولیت‌پذیری، قلم روان، فن بیان، ذوق سرشار معلمی، صداقت و آزاداندیشی او را به استادی تأثیرگذار و توانا در ذهن همگان ثبت نموده است. استاد از هر گونه تظاهر، تکلف و مقام طلبی گریزان بوده و حس انسان‌دوستی، صفا و فروتنی وی را به تکیه‌گاهی امن در ذهن شاگردان و همکاران وی مبدل ساخته است. ایشان بر زمینه‌های متنوعی از ریاضیات تسلط دارد و وسعت اطلاعات او در سایر علوم نیز کم‌نظیر است. وی علاوه بر آن که زبان‌های فارسی و انگلیسی را در حد کمال می‌داند، با زبان‌های فرانسه و عربی نیز در حد ترجمه و استفاده از متون علمی آشنا است.

زندگی‌نامه

استاد دکتر پورعبدالله در سال ۱۳۲۳ در کرمان به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه خود را در آن شهر به پایان رسانید. پس از اخذ لیسانس از دانشگاه تهران و انجام دوره ضرورت

سربازی، در سال ۱۳۴۷ وارد مؤسسه ریاضیات دکتر مصاحب (دانشگاه خوارزمی فعلی) شد و پس از اتمام دوره مدرسی به استخدام دانشگاه فردوسی مشهد در آمد. پس از سه سال فعالیت علمی و آموزشی، در سال ۱۳۵۲ برای ادامه تحصیل عازم انگلستان شد و با گذراندن دوره فوق لیسانس در دانشگاه نیوکاسل، در تابستان سال ۱۳۵۳ برای شروع دوره دکتری به دانشگاه لیورپول رفت و در اواخر تحصیل این دوره، به همراه استاد راهنمای خود به دانشگاه آدلاید استرالیا عزیمت و در سال ۱۳۵۶ فارغ‌التحصیل و پس از بازگشت به ایران، فعالیت‌های علمی و آموزشی خود را در دانشگاه فردوسی مشهد از سر گرفت. استاد در سال ۱۳۷۲ به مرتبه دانشیاری و در سال ۱۳۷۷ به مرتبه استادی ارتقا یافتند. وی در کنار فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی خود که حاصل آن انتشار چندین مقاله علمی و تربیت بالغ بر ۵۰ فارغ‌التحصیل دوره تحصیلات تکمیلی است در تألیف و ترجمه نیز تبحر خاصی داشته است که از آن میان می‌توان به ترجمه کتاب‌های «شناخت عمومی علم» و «منطق برای ریاضی‌دانان» اشاره نمود که هم اکنون نیز به‌عنوان مهم‌ترین مراجع برای دروس تاریخ علم و فلسفه علم ریاضیات مورد استفاده قرار می‌گیرد.

استاد در روز پانزدهم اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۸۰ ساعتی پس از ترک کلاس درس، دچار عارضه مغزی گردید و پس از گذراندن چند دوره طولانی معالجات، اکنون بیش از ده سال است که از فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی بازمانده و خانه‌نشین شده است.

بهار ۱۳۹۰: استاد و همسر ایشان

خانواده

استاد در سال ۱۳۴۸ با خانم محترم نشوادیان‌بخش ازدواج نمود و حاصل این ازدواج سه فرزند (مازیار و سیامک که فارغ‌التحصیل

اولین ترم دانشگاه، درس منطق و تئوری مجموعه‌ها بود و تدریس دکتر پورعبدالله. این کلاس به قدری جاذبه داشت که همیشه از قبل منتظر رسیدن روز کلاس بودم و پس از آن نیز با شوق فراوان در بسیاری از کلاس‌های ایشان شرکت کردم. بیان شهودی مفاهیم و استدلال‌ها از ویژگی‌های تدریس ایشان بود. استاد به کیفیت اهمیت بسیار می‌داد. حافظه ایشان زیانزد همگان بود و تسلط ایشان بر مطالب ادبی و تاریخی و زبان‌های مختلف باعث می‌شد کلاس‌های درس استاد از جنبه‌های متفاوتی برخوردار باشد. یکی دیگر از خصوصیات ایشان نگاه منصفانه به زنان و اهمیتی بود که برای پیشرفت آنان قائل بودند. در پایان باید بگویم که جایش در دانشکده خالی است ولی با اثری که از خود بر جای نهاده، جایگاهش همواره پا برجاست.

• دکتر سهله (دانشگاه گیلان): استاد پورعبدالله در طول تحصیل، برای بنده الگوی یک انسان وارسته بوده است. استادی که به مشکلات دانشجویان خود توجه ویژه داشت و همواره به‌عنوان تکیه‌گاهی قابل اعتماد از هر گونه کمک و راهنمایی دریغ نمی‌ورزید.

• دکتر میرزاویری^۱ (دانشگاه فردوسی): در مسیر زندگی راه‌های زیادی برای موفقیت هست اما کوتاه‌ترین راه هرگز وجود ندارد. ما باید برای آینده خود و فردای این خاک

تابستان ۱۳۷۵: آقایان دکتر مدقالجی، دکتر پورعبدالله، نگارنده، دکتر نیکام، دکتر ریاضی و دکتر رجالی

هدف‌هایی داشته باشیم. و معلم در این میان همواره در پی بهترین راه‌حل است. این چیزی است که تا معلم نباشید آن را

^۱ دوست ارجمندم نویسنده خوش ذوق، دکتر مجید میرزاویری در کتاب «حافظه استاد» سرگذشت زندگی استاد در طول دوره بیماری و مراقبت‌های فداکارانه همسر وی را با زیبایی تمام که به مذاق هر ریاضی خوانی خوش آید به رشته تحریر درآورده است.

دکتری مهندسی برق بوده و هم اکنون در ایالات متحده مشغول کار و تحقیق هستند و آزاده که فارغ‌التحصیل رشته مهندسی کشاورزی (است) می‌باشد. همه افراد خانواده بر وارستگی، مهربانی، صداقت و فروتنی وی اتفاق نظر دارند. به‌علاوه همسر او را مردی فاضل و دوراندیش معرفی نموده که تأکید ویژه بر زندگی معنوی و بدون تجملات داشته، و تربیت فرزندان را در رأس امور قرار می‌داده است و فرزندان وی را پدری نمونه، بی‌ادعا و تشنه مطالعه لقب داده که در اغلب زمینه‌ها صاحب‌نظر بوده و به‌عنوان یک راهنما و مشاور دلسوز، کسب دانش و تحصیل آنان را در اولویت اول قرار داده بود.

از زبان شاگردان

• دکتر کامیابی گل (دانشگاه فردوسی): به‌راستی مقام والای معلمی برارنده استاد فرهیخته آقای دکتر پورعبدالله است. اینجانب با کمال افتخار شاگردی این استاد عالی مقام را در دو مقطع تحصیلی تجربه کرده‌ام. از خداوند متعال بهبودی عاجل استاد را مسئلت می‌نمایم.

با کدامین لغتی من ز تو تکرم کنم

بهر آن زحمت بی حد تو تعظیم کنم

ای معلم چه کنم بهر تو جز آن که به صدق

شاخه‌ای از گل معنا به تو تقدیم کنم.

• دکتر میری (دانشگاه بیرجند): از بدو ورودم به دانشگاه در سال ۱۳۵۸ با استاد آشنا شده و او را استادی توانمند، فکور، مسلمان، درد آشنا و مهربان یافتیم. خداوند را شاکرم که اغلب دروس اساسی دوره تحصیل خود را در محضر ایشان بوده‌ام. علاوه بر بهره‌مندی از توان علمی استاد، از روش و منش ایشان در زندگی اجتماعی بسیار بهره برده و هم‌اکنون نیز استفاده می‌نمایم. از جمله خصائل ویژه استاد، یکی حافظه قوی ایشان و دیگر توجه جدی به مشکلات دانشجویان بوده است که این‌جانب خاطرات شیرینی از هر مورد به یاد دارم که در این مجال نمی‌گنجد.

• دکتر حجازیان (دانشگاه فردوسی): استاد مانند خیلی از روزهای دیگر، سری به اتاق کار من و دکتر قانع زد. کمی در مورد فرزندانش صحبت کرد و از حال ما جويا شد. روز بعد خبر عارضه ناگوار، تمام دانشکده را در بهت و حیرت فرو برد. سرنوشت بازی تلخی کرده بود. باورمان نمی‌شد.

دادن به اطرافیان استفاده می‌کردند.

- دکتر تولایی (دانشگاه دامغان): دیروز درد دل‌هایمان را نزد استاد می‌بردیم تا از تفکر آن مدرس فلسفه و منطق ریاضیات چاره‌ای بجوییم و از آن زبان صمیمی و نگاه آرام و برخورد بی‌تکلف او آرامشی کسب کنیم. امروز هم، به‌رغم آن‌که همه چیز سخت شده است، استاد هم‌چنان با روی گشاده پذیرای دلتنگی‌های دانشجویان قدیمی‌ست و شاگردان همیشگی را همین کفایت می‌کند و دعای هر دم آنان سلامتی استاد است.

تابستان ۱۳۸۳: آقایان دکتر فتاحی، استاد، دکتر میری، دکتر خادم معبودی

کلام آخر: وقتی قرار شد نگارش این متن را شروع کنم تصمیم گرفتم تا از تعدادی از شاگردان استاد که هم‌اکنون در دانشگاه‌های مختلف مشغول کار و تحقیق هستند بخواهم که هر یک مطلبی کوتاه از استاد برابم ارسال کنند. اغلب با طیب خاطر پذیرفتند و مطالب ارسالی این دوستان را با اندکی دخل و تصرف در بالا آورده‌ام. نکته‌ای که اغلب این عزیزان در نوشته‌های خود به طور مشترک بدان پرداخته‌اند، و نگارنده برای پرهیز از تکرار و طولانی شدن کلام از آوردن همه موارد خودداری نموده، اشاره دارد به زحمات همسر استاد، که به حق نقش به‌سزایی در زندگی علمی استاد داشته است. به‌ویژه در سال‌های اخیر که استاد، حتی برای انجام ساده‌ترین امور ناتوان گشته، این بانوی نمونه با تکیه بر فضل پروردگار و رویی گشاده که حکایت از مهری روزافزون دارد با طیب خاطر هم‌چون پروانه‌ای بر گرد این شمع می‌گردد و از وی مراقبت می‌کند.

عمر استاد دراز ....

* دانشگاه فردوسی مشهد

درک نخواهید کرد. معلم نسل‌ها را می‌سازد. این هنر معلم است که شاگردان خود را درک می‌کند و بی‌شک معتقدم که آن‌ها نیز سال‌ها بعد، نه تنها این هنرمندی را فراموش نخواهند کرد، بلکه خود نیز آن را برای رویارویی با نسلی دیگر به کار می‌برند. و این زیباترین هدیه‌ای است که یک معلم برای شاگردان شاگردان خود، نسل‌ها به ودیعه می‌گذارد. این قسمتی از صفات استاد ارجمند دکتر پورعبدالله بوده است.

- دکتر خادم معبودی (دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی): اکنون که قریب به پانزده سال از آن سال‌ها می‌گذرد و خود عهده‌دار تدریس، مشاوره و راهنمایی دانشجویان مقاطع بالاتر هستم بیشتر به زوایای وجودی ایشان پی می‌برم. از ساده‌زیستی ایشان گرفته تا متانت و آرامشی که در رفتارشان مشهود است. آرامشی که به ما نیز منتقل می‌شد تا بتوانیم با اطمینان خاطر به کار و تحقیق پردازیم. خاطرات زیادی از استاد در ذهنم است، از سیزده به دری که همگی (به اتفاق خانواده‌ها و به میزبانی ایشان) در خدمت ایشان بودیم تا جلساتی که به ارائه سمینار و گزارش پیشرفت کار اختصاص داشت.

یا رب نگه بدارش در صحت و سلامت

کین گونه مهربانی کمتر به کف در آید.

- دکتر فتاحی (دانشگاه رازی): بزرگ‌ترین افتخارم این است که در دوران تحصیلات تکمیلی، شاگرد دکتر پورعبدالله بوده‌ام. ایشان مهم‌ترین نقش را در زندگی علمی و اخلاقی من داشته است. در بهار سال ۱۳۷۷ که دانشجوی دکتری بودم درگیر بیماری بسیار سختی شدم به طوری که برای مدت نسبتاً مدیدی از حضور در درس و کلاس محروم ماندم. در آن مدت استاد به‌طور مرتب برای عیادت و رسیدگی به وضعیت من به خوابگاه می‌آمد و این عمل متواضعانه استاد برای دیگر دانشجویان بسیار غیرمنتظره می‌نمود.

- دکتر صفاپور (دانشگاه ولی عصر): اینجانب با آن که به‌عنوان آخرین دانشجوی دکتر پورعبدالله و با نظر مثبت ایشان در دوره دکتری دانشگاه فردوسی مشهد پذیرفته شدم ولی شروع تحصیل مقارن شد با آغاز بیماری استاد. به همین جهت خاطرات اینجانب بیشتر برمی‌گردد به ایام بیماری ایشان. اوقاتی را که برای عیادت، دقایقی در کنار ایشان حضور می‌یافتم، علی‌رغم وضعیت جسمی نه‌چندان مساعد، از روحیه بسیار بالایی برخوردار بود و از هر فرصتی برای روحیه

استاد پرویز شهریاری چهره ماندگار ریاضی، نویسنده، مترجم و روزنامه‌نگار کشور درگذشت.

کنم، البته ناگفته نماند که به ریاضیات هم علاقه داشتم، اما از میان دانش‌آموزان دختر و پسری که آن سال آمده بودند نزدیک به ۳۵۰ نفرشان در رشته ادبی اسم نوشتند و با این‌که استادان برجسته‌ای مثل دکتر معین و دکتر هوشیار داشتیم، اما من احساس می‌کردم نمی‌توانم هیچ استفاده‌ای از کلاس‌ها بکنم و پس از یک ماه از آن کلاس بیرون آمدم و در جستجوی کلاسی بودم که تعداد کمتری شاگرد داشته باشد. فهمیدم رشته ریاضی ۶ شاگرد دارد که با من تعداد آن‌ها ۷ تا شد، اما وسط سال یک نفر از ما جدا شد و در نهایت ۶ نفر ماندیم که همگی هم شاگردهای علاقه‌مندی بودیم. چون در دانش‌سرای مقدماتی، کلاس ششم را نخوانده بودیم، در آن سال ششم دبیرستان را تمام کردیم، جای ما هم نزدیک بهارستان بود که دانشکده علوم و دانشکده ادبیات آنجا بود و بعد از این که سال ششم را تمام کردم وارد دانشکده تهران در رشته ریاضی شدم. اواسط درسم بود که به خاطر پخش اعلامیه‌ها و روزنامه‌هایی که مربوط به چپ بود، از سازمان امنیت به سراغ من آمدند، بازداشت کردند و ۳ سال در زندان ماندم. آن موقع ۱۸ سالم بود. بعد از آزادی، سال سوم رشته ریاضی را خواندم و لیسانس گرفتم. آن وقت‌ها دوران لیسانس ریاضی ۳ ساله بود.

استاد راجع به حرفه معلمی خود می‌گوید:

من از وقتی خودم سال سوم دبیرستان نظام قدیم بودم (یعنی سال نهم) معلم حساب و هندسه ششم ابتدایی همان دبیرستان هم بودم و بیشتر هم رشته ریاضی را درس داده‌ام. یعنی از ۱۵ سالگی معلم بوده‌ام تا همین حالا و اگر کسی از من بپرسد در مجموع در عمرت چه کرده‌ای، می‌گویم معلمی کرده‌ام، راضی هم هستم.

روز جمعه ۲۲ اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۱ جامعه ریاضی ایران شاهد از دست دادن یکی از فعال‌ترین چهره‌های ریاضی خود بود. استاد پرویز شهریاری، چهره ماندگار ریاضی در سال ۱۳۸۴، بامداد جمعه در بیمارستان جم تهران چشم از جهان فروبست و در آرامگاه زرتشتیان تهران در قصر فیروزه به خاک سپرده شد.

۳-۵. استاد در مصاحبه‌ای که در روزنامه جام‌جم شماره ۱۷۰۵ به چاپ رسیده است خاطرات کودکی و تحصیلات خود را این‌گونه بیان می‌کند. من سال ۱۳۰۵ در کرمان متولد شدم و دوره دبستان و دبیرستان را در کرمان گذراندم. پدرم سال ۱۳۱۷ در ۴۶ سالگی از دنیا رفته بود. مادرم می‌خواست به هر قیمتی که شده است بچه‌هایش درس بخوانند و به همین دلیل با

وجود سختی‌های زندگی وارد دانش‌سرای مقدماتی کرمان شدم به این امید که حقوقی داشته باشم و زندگی را بگذرانم تا این‌که در سال دوم دانش‌سرای مقدماتی بخش‌نامه‌ای از تهران صادر شد مبنی بر این‌که شاگردان رتبه اول و دوم می‌توانند برای ادامه تحصیل به تهران بیایند و این شد که من هم به تهران آمدم. مسافرت من از کرمان به تهران خود، داستانی شد و ما یک هفته در راه بودیم. یک شب در یزد و یک شب هم در اصفهان ماندیم و بالاخره پس از یک هفته به تهران رسیدیم. در تهران پس از ۲ روز که راه و چاهی را پیدا کردیم ما را در شبانه‌روزی پذیرفتند. ابتدا من می‌خواستم رشته ادبی بخوانم چون برنامه‌ام این بود که فلسفه را دنبال

نشسته از راست: آقایان: دکتر فریبرز آذریناه، دکتر علیرضا مدقالچی، استاد پرویز شهریاری، ایستاده از راست: خانم‌ها فریده صمدیان، سمانه یختباری و آقای مرزعی عبیدی زاده

۱۳۷۴ در کرمان برگزار شد، به پاس یک عمر تلاش علمی و آموزشی استاد پرویز شهریاری از او به عنوان پیش‌کسوت ریاضی تجلیل شد. در سال‌های ۱۳۷۶ و ۱۳۷۸ نیز در نخستین کنفرانس آموزشی ریاضی در اصفهان و سومین گردهمایی شکوفه‌های ریاضی در دانشکده علوم ریاضی دانشگاه شهید بهشتی از وی قدرانی به عمل آمد.

در سال ۱۳۷۹ به مناسبت سال جهانی ریاضیات (سال ۲۰۰۰) در مراکز مختلف، به عنوان پیش‌کسوت از استاد شهریاری تجلیل شد و در اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۸۱ در مراسمی ویژه با حضور وزیر وقت علوم تحقیقات و فناوری، دکتری افتخاری ریاضی دانشگاه شهید باهنر کرمان به استاد اعطا شد. استاد پرویز شهریاری هم‌چنین در آبان‌ماه سال ۱۳۸۴، در پنجمین همایش «چهره‌های ماندگار» به عنوان چهره ماندگار آموزش ریاضیات ایران معرفی شد.

اولین همایش فرهنگ و تمدن ایران اسلام با رویکرد ریاضیات و نجوم در دی‌ماه سال ۱۳۸۸ در دانشگاه تربیت مدرس برگزار گردید. در این همایش سه روزه، که با همکاری انجمن ریاضی ایران برگزار شد، جایزه ابولقاسم قربانی به مرحوم دکتر پرویز شهریاری تعلق گرفت و در اختتامیه این همایش، با حضور وزیر تحقیقات و فن‌آوری، و رئیس کمیته فرهنگ و تمدن ایران و اسلام شورای عالی انقلاب فرهنگی و رئیس انجمن ریاضی از ایشان تقدیر به عمل آمد. لازم به ذکر است که این جایزه توسط انجمن ریاضی ایران، به بهترین محقق در زمینه تاریخ ریاضیات اهدا می‌گردد.

از این استاد بزرگ، افزون بر ۶۰ عنوان کتاب درسی ریاضیات - از جمله دوره کتاب‌های درسی ریاضی سه سال اول دبیرستان نظام قدیم، دوره کامل ریاضیات دبیرستانی و کتاب‌های مسائل مربوط به آن و جبر سال سوم رشته ریاضی فیزیک و سه جلد کتاب آنالیز ریاضی - بیش از ۹۷ کتاب کمک درسی - به صورت ترجمه و تألیف - حدود ۲۰ کتاب در زمینه‌های مختلف تاریخ، فلسفه، کاربرد و آموزش ریاضیات و ۹ جلد کتاب سرگرمی در ریاضیات به دانش‌آموزان و دانش‌پژوهان ریاضی کشور ارائه شده است.

استاد شهریاری علاوه بر این آثار، حدود ۱۴ عنوان کتاب دیگر در زمینه‌های مختلف تألیف یا ترجمه کرده که در این ارتباط می‌توان به کتاب‌های دانشمندان و هنرمندان، خانه اهریمن، دانش و شبه دانش، دو درس کوتاه درباره دیرین‌شناسی، قطاری که در بُعد چهارم گم شد و نظریه نسبیت در مسأله‌ها و تمرین‌ها اشاره کرد. این ریاضی‌دان پرتلاش هم‌چنین از سال ۱۳۲۵ تاکنون حدود یک هزار مقاله در نشریات مختلف به‌ویژه نشریه‌های علمی و ریاضی به چاپ رسانده است.

انجمن ریاضی ایران، فقدان این چهره برجسته و فرهیخته را، به جامعه ریاضی کشور تسلیت عرض می‌نماید.

خبرگزاری ایسنا راجع به فعالیت‌های علمی، ادبی و سیاسی استاد آورده است:

نخستین کتاب استاد شهریاری در سال ۱۳۲۷ به چاپ رسید. پرویز شهریاری در دوران زندان، زبان روسی را که یکی از مهم‌ترین زبان‌های علمی روزگار بود، به طور کامل فراگرفت که برکات این امر، در طول بیش از نیم قرن تلاش‌های علمی وی در ترجمه ده‌ها کتاب علمی از زبان روسی نمود یافته است.

شهریاری جوان در سال ۱۳۲۹ - یعنی زمانی که هنوز در زندان بود - یک مجموعه کتاب درسی ریاضی دوره اول دبیرستان را تألیف کرد و نخستین اثر ترجمه خود را که یادگار دوران زندان بود در سال ۱۳۳۱ با عنوان «تاریخ حساب رنه تاتون» منتشر کرد. وی از همان سال، تحصیلات خود در دانشکده علوم را ادامه داد و در کنار آن تا ۲۸ مرداد ماه سال ۱۳۳۳، سردبیری هفته‌نامه «وهومن» را برعهده گرفت.

به گزارش ایسنا، استاد در تابستان سال ۱۳۳۴ ازدواج کرد که ثمره این ازدواج پنج فرزند است که تمامی آن‌ها، جز فرزند دومشان که در هشت سالگی در اثر تصادف فوت کرد، به مدارج عالی علمی و تحصیلی دست یافته‌اند. راه‌اندازی نخستین کلاس کنکور در ایران، گروه فرهنگی خوارزمی، تأسیس دبیرستان پسرانه و انتشارات خوارزمی، تأسیس دبیرستان دخترانه مرجان، تدریس در دانشکده فنی دانشگاه تهران و دانش‌سرای عالی از جمله اقدامات استاد تا سال ۱۳۴۲ بود.

وی از سال ۱۳۴۲ تا ۱۳۴۹ در کنار فعالیت‌های وسیع آموزشی خود، ۹۰ شماره از مجله «سخن علمی و فنی» را منتشر کرد. به گزارش ایسنا، استاد شهریاری هم‌چنین از سال ۱۳۴۶ تا ۱۳۵۴ سرپرست دفتر ترویج علوم وزارت آموزش عالی بود و در آن مدت، نشریه‌ای به نام مسائل دانشگاهی برای استفاده استادان دانشگاه‌ها منتشر می‌کرد. وی در فاصله سال‌های ۱۳۵۰ تا آذرماه ۱۳۵۴ گروه فرهنگی مرجان، انتشارات توکا و مدرسه عالی علوم اراک را پایه‌گذاری کرد.

شهریاری، خود تا سال ۱۳۵۶ در این مدرسه عالی، که با کمک دکتر عبدالکریم قریب و دکتر حسین گل‌گلاب راه‌اندازی کرده بود، تدریس کرد. استاد هم‌چنین از سال ۱۳۵۴ تا ۱۳۶۲ مسؤلیت نشریه‌های جانبی دانشگاه آزاد و از سال ۱۳۵۶ تا اسفند ۱۳۷۱، انتشار ۷۰ شماره از مجله «آشتی با ریاضیات» و «آشنایی با ریاضیات» و هفت شماره از نشریه «آشنایی با دانش» را بر عهده داشت. سردبیری نشریه «چیستا» از جمله دیگر فعالیت‌های علمی و فرهنگی استاد است که از شهریورماه سال ۱۳۶۰ تاکنون تداوم داشته است. علاوه بر این وی از سال ۱۳۷۹ تا مهرماه سال ۱۳۸۰، ۱۷ شماره از ماه‌نامه «دانش و مردم» را منتشر کرد.

در بیست و ششمین کنفرانس ریاضی کشور، که فروردین‌ماه

پیام انجمن ریاضی ایران

به مناسبت درگذشت استاد پرویز شهریاری

مجنون که به عشق نامور شد معیار محبت بشـ شد

«فریدون مشیری»

انجمن ریاضی ایران مجدداً درگذشت استاد فرزانه ریاضیات، نویسنده و مترجم نستوه ریاضیات، سردبیر و عضو هیأت تحریریه چند مجله ریاضی و علمی را به عموم دانش‌پژوهان و ریاضی‌کاران تسلیم عرض می‌کند.

هم‌زمانی این ضایعه با روز ایرانی «ریاضیات»، یادآور تداوم بی‌وقفه تلاش‌های انسان ایرانی از گذشته‌های دور تا به امروز برای ارتقاء سطح دانش و به‌ویژه ریاضیات و عمومی کردن آن در این کشور است.

اگرچه خیام شاعر، از خیام ریاضی‌دان و خیام منجم شناخته شده‌تر است، ولی دست‌کم در ایران همگان بر این باورند که تقویم مورد استفاده آنان از دستاوردهای کارهای خیام و همکاران وی در چند صد سال قبل است.

با توجه به این حقیقت که دستاوردهای اندیشمندان ممکن است اثرات آنی بر زندگی اجتماعی انسان نداشته باشند و در طی زمان به منصفه ظهور برسند، بر ماست که جنبه‌های گوناگون این دستاوردها را مطالعه و شناسایی کنیم و با ارج نهادن بر پدیدآورندگان آنها و استفاده درست از الگوهای مناسب برای نسل حاضر معرفی کنیم.

انجمن ریاضی ایران بر این باور است که پرویز شهریاری بر انجام این وظیفه بسیار تأکید داشت و راه و رسم آن را نیز به نیکی آموخته بود.

فهرست کوتاهی از فعالیت‌های وی نشانه درک عمیق نکات ریز و درشت این مسئولیت و عمل به آن‌ها تا پایان عمر است.

- آموزگاری؛
- تألیف و ترجمه کتاب‌های درسی و کمک درسی؛
- تألیف و ترجمه مقالات ریاضی و علمی و انتشار آن‌ها؛
- سخنرانی برای عمومی کردن ریاضیات؛
- انتشار مجلات مختلف از جمله «آشتی با ریاضیات»، «آشنایی با دانش»، و «دانش و مردم»؛
- تأسیس گروه فرهنگی؛
- همکاری با پنگاه‌های چاپ و نشر کتاب؛
- تألیف مقالات در تاریخ ریاضیات؛

امید است معلمان و جوانان این مرز و بوم، با الگو قرار دادن فعالیت‌های علمی این دانشمند کشور خود، فعالیت‌های ایشان را تداوم و وسعت بخشند و موجبات تعالی علوم و به‌ویژه ریاضیات را در این کشور فراهم آورند.

انجمن ریاضی ایران

۹۱/۳/۳

نشست بررسی آزمون‌های ورودی دکتری

و کارشناسی ارشد ریاضی

فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران (شاخه علوم ریاضی)

پنجشنبه ۱۳۹۰/۹/۱۰

این نشست کارشناسی، با نام و یاد خداوند منان و با دعوت رئیس شاخه علوم ریاضی فرهنگستان و با حضور نمایندگان از دانشگاه‌های مجری دوره‌های تحصیلات تکمیلی در ساعت ۹/۳۰ صبح برگزار گردید. روش نیمه‌متمرکز گزینش دانشجو در دوره دکترای ریاضی، محور اصلی دستور جلسه بود و البته در مورد روش رایج و قدیمی آزمون ورودی دوره کارشناسی ارشد هم بحث و تبادل نظر شد. ارزیابی اعضای حاضر در این نشست به شرح ذیل جمع‌بندی و اعلام می‌گردد.

الف - آزمون نیمه‌متمرکز دکترای ریاضی

در سال ۱۳۸۹ بر اساس طرح جدیدی از طرف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، آزمون ورودی دکتری در تمامی رشته‌ها برای اولین بار به صورت نیمه‌متمرکز برگزار گردید. در این آزمون ابتدا در برخی از دروس مقدماتی دوره کارشناسی به صورت تستی امتحان به صورت متمرکز برگزار گردید و داوطلبان بر اساس نمرات همین دروس مقدماتی (نظیر ریاضیات عمومی) و نمرات زبان خارجه و استعداد تحصیلی غربال شده و سپس چندین برابر ظرفیت اعلام شده از طرف دانشگاه‌ها، داوطلبان به حسب اولویت‌های انتخابی خود به دانشگاه‌ها معرفی شدند تا در مصاحبه علمی توسط گروه‌ها یا دانشکده‌های هر رشته شرکت کنند. برگزاری آزمون‌های ورودی دوره‌های تحصیلات تکمیلی که تنها به صورت تستی برگزار می‌شوند اثرات نامطلوبی بر نحوه تدریس در این دوره‌ها دارند و دانشجویان را برای حفظ کردن درس و آموختن شگردهای تست زدن، بدون فهم عمیق مطلب، ترغیب می‌کنند. لذا اعضای این نشست به طور خلاصه نقاط ضعف این آزمون را به شرح ذیل اعلام می‌دارند:

۱. اعلام بسیار دیرهنگام مواد آزمون و نحوه برگزاری آن.
۲. مواد آزمون، به هیچ وجه نشان دهنده عمق اطلاعات داوطلبان نبود.
۳. الزام دانشگاه‌ها به برگزاری مصاحبه در بازه زمانی کوتاه (یک یا دو روز).
۴. منع دانشگاه‌ها از برگزاری آزمون کتبی.
۵. معرفی بیش از حد داوطلبان به دانشگاه‌ها جهت مصاحبه.

دهد ضریب دروس آنالیز بیشتر از سایر مواد آزمون در محاسبه معدل داوطلب دخالت داده شود. به همین نحو برای گرایش‌های هندسه و جبر و رشته‌های آمار و کاربردی عمل شود.

(ب) آزمون متمرکز کارشناسی ارشد

۱. اغلب دانشجویان پذیرفته شده در این آزمون، از وضعیت علمی خوبی برخوردار نبوده و از درک مفاهیم اولیه عاجزند. به خصوص داوطلبان با مدرک کارشناسی ریاضی کاربردی که در ارشد کاربردی نمره نمی‌آورند در گرایش‌های ریاضی محض پذیرفته می‌شوند که مشکلات عدیده‌ای را به وجود می‌آورد.
۲. ظرفیت پذیرش دانشجو بسیار زیاد است که این امر باعث بروز مشکلات زیادی در این دوره شده است.
۳. به دلیل کافی نبودن دقت برای طرح سوال‌ها، سوال‌های برخی از آزمون‌ها استاندارد نبوده و با دقت کافی انتخاب نشده‌اند.

پیشنهادها

۱. در مهلت بیشتری کمیته‌های ذی‌ربط سؤال‌های مواد آزمون هر رشته را انتخاب و بررسی کنند.
۲. کفی برای نمرات تخصصی هر رشته مشخص شود و داوطلبانی که این حد نصاب را ندارند پذیرفته نشوند.
۳. از طرف نهادهای ذیصلاح، نظیر انجمن ریاضی ایران یا کمیته‌های برنامه‌ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری معیارهایی برای ظرفیت پذیرش دانشجو در هر دانشگاه متناسب با توان علمی و تعداد اعضای هیأت علمی هر گروه یا دانشکده ریاضی و با توجه به مراتب علمی آن‌ها، تعیین گردد.
۴. ضریب‌هایی مناسب برای هر یک از مواد آزمون، متناسب با گرایش تحصیلی مورد نظر داوطلب در نظر گرفته شود. این پیشنهاد باید خیلی جدی گرفته شود تا نارسائی‌های بند ۲ نقاط ضعف تا حدی مرتفع شود.
۵. در مواد آزمون بازنگری جدی انجام گیرد و برای مواد آزمون، متناسب با رشته‌های کارشناسی ارشد، ضرایب بیشتری در نظر گرفته شود.
۶. تحولی در نحوه برگزاری آزمون تستی ایجاد شود تا ارزیابی داوطلبان دقیق‌تر انجام گیرد.

۶. یکسان بودن ضریب دروس زبان خارجه و استعداد تحصیلی با مواد آزمون هر رشته.
۷. این روش گزینش دانشجو، بر خلاف پیش‌بینی‌های قبلی نتوانست از مسافرت‌های زیاد داوطلبان به شهرهای مختلف جهت شرکت در آزمون یا مصاحبه علمی هر دانشگاه جلوگیری کند و لذا این هدف وزارت‌خانه هم برآورده نشد.

پیشنهادها

- از مسئولین و دست‌اندرکاران محترم مجدانه تقاضا می‌شود به پیشنهادهای ذیل که عصاره تجربیات و مشاهدات و تجزیه و تحلیل بسیاری از اعضای هیأت علمی با سابقه دانشگاه‌ها است توجه فرمایند.
۱. مواد امتحانی آزمون نیمه‌متمرکز مرحله اول، تحت‌نظر کمیته‌های تخصصی هر رشته و با توجه به نظریات دریافت شده از دانشگاه‌های مجری دوره‌های دکتری تعیین گردد.
  ۲. چون امکان برگزاری آزمون تشریحی برای سازمان سنجش آموزش کشور وجود ندارد، لاقبل تحولی در نحوه برگزاری آزمون تستی ایجاد شود تا ارزیابی داوطلبان دقیق‌تر انجام گیرد.
  ۳. نظر به این‌که فارغ‌التحصیلان دوره‌های دکترای علوم ریاضی، فرصت‌های شغلی چندان زیادی ندارند، لذا افزایش بیش از حد دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری در این رشته به هیچ‌وجه به صلاح نیست.
  ۴. پذیرش نهایی دانشجویان دکتری (از میان داوطلبان معرفی شده سازمان سنجش آموزش کشور) به دانشگاه‌های مجری واگذار گردد و هر دانشگاه در مورد چگونگی برگزاری آزمون و مصاحبه علمی، خود تصمیم‌گیری کند. به این شرط که در مورد زمان آن باید با سایر دانشگاه‌ها هماهنگی شود.
  ۵. سازمان سنجش آموزش کشور کارنامه داوطلبان معرفی شده به هر دانشگاه را در اختیار آن دانشگاه قرار دهد.
  ۶. سازمان سنجش آموزش کشور، چند مرتبه در سال این آزمون را برگزار کند و هر دانشگاه حدنصابی برای نمره داوطلبان این آزمون مشخص و اعلام کند و داوطلبان بر حسب علاقه خود و نمره‌هایی که کسب کرده‌اند دانشگاه‌های موردنظر خود را انتخاب و در آزمون آن‌ها شرکت کنند. نمرات این آزمون می‌تواند تا دو سال معتبر باشد.
  ۷. در نظر گرفتن ضریب‌های متفاوت برای نمرات مواد آزمون متمرکز مرحله اول که بستگی به گرایشی دارد که داوطلب در آن گرایش تمایل به ادامه تحصیل دارد. مثلاً چنانچه در گرایش آنالیز مایل است در دوره دکتری ادامه تحصیل

گزارش گردهمایی‌های برگزار شده

گزارش گونه‌ای از
بیست و دومین
سمینار جبر ایران

شب به مهمان سرا رسیدیم و با ساختمانی جدید، تمیز و زیبا مواجه شدیم. هوای بیرون سرد بود و ما در گرمای مطبوع اتاق، خواب راحتی را تجربه کردیم. صبح روز بعد، برنامه افتتاحیه با اندکی تأخیر شروع شد و در میان خیرمقدم‌ها و گزارش‌های ارائه شده اطلاعاتی هم در مورد مفاخر سبزواری

دستگیرمان شد. از جمله این که ملاهادی سبزواری یکی از فلاسفه بنام آن دیار است که سال‌ها برای کسب علم در شهرهای مختلف بوده و زندگی بی‌پیرایه و بسیار ساده‌ای داشته و در آموزش شاگردان خود نظم فوق‌العاده‌ای را رعایت می‌کرده است. کتاب‌های وی هنوز در رشته‌های فلسفه برخی از دانشگاه‌های جهان مورد مطالعه قرار می‌گیرند. ملاحسین کاشفی، دیگر چهره مطرح سبزواری که قریب به پانصد سال پیش می‌زیسته کتابی با عنوان روضه‌الشهدا نگاشته که بنیان روضه‌خوانی امروزی بوده است.

در مراسم افتتاحیه، پس از هنرنمایی مرد جوانی با ضرب و زنگ زورخانه و سرودن اشعار ملی‌میهنی که خستگی را از چشم‌ها و گوش‌های حاضران زدود، از دو پیشکشوت تأثیرگذار در ریاضیات، از خطه خراسان تجلیل به عمل آمد. این دو بزرگوار سید محمود طالبیان استاد بازنشسته دانشگاه تربیت معلم سبزواری (که در همان روزهای سمینار اسم آن به دانشگاه حکیم سبزواری تغییر کرد) و دکتر محمدرضا رجب‌زاده‌مقدم استاد بازنشسته دانشگاه فردوسی مشهد بودند. دکتر حسین دوستی و دکتر فریبرز آذرپناه اولین سخنرانان کلیدی سمینار بودند که اولی به آخرین دست‌آوردهای پژوهشی خود و دانشجویانش در نظریه گروه و نیم‌گروه پرداخت و دومی به خلاصه‌ای از دست‌آوردهای بیش از ۱۵ سال پژوهش خود و همکاری‌هایش درباره حلقه توابع پیوسته.

بعد از ناهاری پروپییمان و خوشمزه، سخنرانی‌های تخصصی در

سه کلاس به صورت موازی در زمینه‌های گروه‌ها، حلقه‌ها و ساختارهای جبری شروع شد. دیدن سخنرانان جوان و پرانرژی و مخاطبان پرتعداد مایه شگفتی بود.

عصر روز اول، کارگاه جبر جامع توسط دکتر محمد مهدی ابراهیمی و دکتر مژگان محمودی برگزار شد. آنان با تکیه بر تجربیات چندین ساله‌شان معتقدند که بهتر است دانشجویان، نخست با مفاهیم کلی و بنیادی ساختارهای جبری و هم‌ریختی‌های آن‌ها آشنا شوند تا بعدها هنگام مواجهه با مصادیق آن در نظریه‌های گوناگون ریاضی، قالب کلی آن را به یاد آورند و ریشه‌ها را دریابند. این روش، منتقدانی نیز داشت که فکر می‌کنند نمی‌توان زیاد امیدوار بود به این که دانشجویان امروزی دانشگاه‌ها بتوانند با چنین مفاهیم مجردی در همان اوایل تحصیل خود کنار بیایند.

سخنرانان کلیدی روز دوم، دکتر پیمان نیرومند و دکتر رشید زارع‌نهندی و روز سوم دکتر مسعود پورمه‌دیان بودند. کارگاه روز دوم به آشنایی با زی‌پرشین اختصاص داشت که توسط مبدع و نویسنده اول آن، آقای دکتر وفا خلیقی و همکاری‌هایش ارائه شد. وی که دکترای خود را در نظریه رسته‌ها اخذ کرده، به همراه تیمی، نرم‌افزاری نوشته که بیشتر قابلیت‌های نرم‌افزارهای مشابه در زبان انگلیسی را برای زبان فارسی به ارمغان می‌آورد. هم‌زمان کارگاهی نیز درباره مکعب روییک برگزار شد.

مبحثی را در این حلقه انتخاب می‌کردم تا بتوان آن را در هر حلقه‌ی دیگری مطرح و مطالعه کرد. همین کار را کردم، شاید آن‌ها را انتخاب کردم، از طعم توپولوژیکی آن کاستم، چاشنی جبری آن را افزودم و یک میل زدیم که با کمال میل می‌آیم.

از بدو ورود به مکان برگزاری سمینار، نظم خاصی را مشاهده می‌کردم. افتتاحیه به موقع آغاز شد، برنامه‌ریزی دقیق بود، سخن‌ها مختصر و مفید بود و خبری از صحبت‌های حاشیه‌ای نبود. دو سخنرانی صبح روز اول، فقط با اختلاف سی دقیقه با زمان تعیین شده به پایان رسید ولی از آن به بعد همه‌ی سخنرانی‌ها، ارائه‌ی پوسترها و برنامه‌های جانبی به موقع و دقیق انجام می‌شد. اسکان، غذا، ترابری و پذیرایی بین سخنرانی‌ها کم‌نظیر بود. هرچه فکر کردم تا انتقادی هم از سمینار داشته باشم، چیزی نیافتم، می‌خواستم بگویم راستی چرا سبزواری‌ها در معرفی شهرشان و نام‌آوران سبزواری کوتاهی کردند؟ بعد دریافتم که بروشوری از اماکن دیدنی سبزواری و معرفی این شهر در لابلای محتویات یک CD با عنوان معرفی دانشگاه ارائه شده است. ولی چرا این بروشور که احتمالاً در سازمان جهانگردی سبزواری به فراوانی یافت می‌شود، به‌طور مجزا در کیف شرکت کنندگان قرار نگرفت؟ بعد به این نتیجه رسیدم که شاید اگر آن‌ها مستقیماً بگویند فلانی چشم‌پادامی است، ما دلمان بادام بخواد، آن‌گاه می‌بایست بخشی از زمان سمینار را برای دیدار شرکت کنندگان از اماکن دیدنی شهر سبزواری اختصاص می‌دادند.

برنامه سمینار چنان مرا مشغول کرده بود که بزرگان آن دیار را پاک از یاد برده بودم، ولی همین که شوق دیدار آن‌ها مرا به آنجا کشانده بود راضی بودم. دیگر فرصتی نبود، تعداد پروازها محدود بود و حق انتخاب نداشتم، از این رو ناچار شدم پیش از اختتامیه، سبزواری را به اتفاق همسر و دکتر ممتحن به سوی مشهد ترک کنم. وقت بازگشت، از گذاردن نام حکیم سبزواری بر دانشگاه تربیت معلم سبزواری احساس خوبی داشتم، گویی من هم در این نامگذاری سهمی داشتم و این رویداد خجسته، اندکی از تأسف من از نداشتن شانس بازدید از اماکن دیدنی سبزواری کاست. به نیشابور که رسیدیم، به‌رغم بارش شدید باران، از راننده خواهش کردیم تا برای زیارت خیام راهش را به سوی مقبره آن بزرگوار کج کند. با دیدن مقبره خیام، احساس غرور می‌کردم و وقتی حسابی خیس شده بودیم سوار بر خودرو به سوی مشهد به راه افتادیم. درون ماشین همه ساکت بودیم، انگار به واسطه عظمت خیام زبانمان بند آمده بود. کم‌کم ذهنم به سراغ شش ماه پیش رفت، یاد آمد که اگر به این مسافرت نمی‌آمدم، نه تنها ممکن بود که دیگر هیچ‌گاه فرصت دیدار با خیام را پیدا نمی‌کردم، بلکه یک سمینار کم‌نظیر و بیاد ماندنی را هم از دست می‌دادم. دست همه دست‌اندرکاران این سمینار را صمیمانه می‌فشارم.

فریبرز آذرپناه

دانشگاه شهید چمران اهواز

اکنون که در هواپیمای سبزواری - تهران نشسته‌ام، پرده‌هایی از سمینار جلوی چشمانم مرور می‌شوند: استقبال گرم و صمیمی دکتر استاجی و دکتر زعفرانی، صدای زنگدار و مهربان دکتر مقدسی و نگاه‌های بی‌قرار خانم دکتر لیلا شریفان که به قول خودش آچار فرانسه سمینار بود و نه تنها با تمام وجود برای سمینار فعالیت می‌کرد بلکه از تجربیات و امکانات پدر و مادر و برادرش نیز برای این کار مایه گذاشته بود.

برنامه علمی سمینار، به یمن وجود کمیته علمی قوی و استقبال بسیار خوب جامعه جبر کشور در سطح بسیار خوب و با نظمی عالی برگزار شد و این سمینار را به یکی از سمینارهای نمونه و مثال‌زدنی تبدیل کرد که تا مدت‌ها خاطره خوشی از آن در ذهن شرکت‌کنندگان باقی خواهد ماند.

به نظر می‌آید جای جایزه‌ای که به بهترین سخنرانی ارائه شده در سمینارهای سالانه جبر اعطا شود، خالی است. این جایزه می‌تواند به همت شاگردان و دوستداران یکی از پیش‌کسوتان خوش‌نام جبر کشور مثلاً مرحوم دکتر محمدعلی شهابی ایجاد شود.

رشید زارع‌نهدی

دانشگاه تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان

بیست و دومین سمینار جبر ایران در کنار حکیم سبزواری

شش ماه مانده به آغاز بیست و دومین سمینار جبر ایران، از سوی دبیر علمی سمینار برای یک سخنرانی عمومی دعوت شدم. گرچه افتخار بزرگی بود که سخنران مدعوی این سمینار باشم، ولی از روی تنبلی شک داشتم در این سمینار آن هم جبر که به تخصص من هم خیلی نزدیک نیست، بتوانم شرکت کنم. هوای سرد خطه خراسان و پیمودن یک قطر نقشه ایران از اهواز تا مشهد و سپس حرکت به سوی سبزواری کمی دلسردم می‌کرد، تا این‌که به یاد ملاهادی سبزواری، بیهقی، کمال‌الملک، عطار نیشابوری، خیام و به‌ویژه دوستان و همکارانم در دانشگاه تربیت معلم سبزواری (که هم‌زمان با برگزاری سمینار، نام آن هم به دانشگاه حکیم سبزواری تغییر یافت) افتادم. از این رو تصمیم گرفتم تا این موانع ذهنی خود برای سفر را چنان‌که هم‌اینک خواهم گفت برطرف کنم. اول این‌که قطری را که باید می‌پیمودم بسیار کوچکتر از قطر دیگر نقشه بود. دوم آن که مشکل هوای سرد را می‌شود با شال و کلاه هم حل کرد و سوم وجود مقبره خیام در میانه‌ی راه مشهد - سبزواری بود و شوق زیارت بزرگان تاریخ علم و هنر در سبزواری و نیشابور که رنج سفر را آسان می‌کرد. تنها سخنرانی‌ام می‌ماند که باید فراهم می‌کردم. گرچه من هم در حیطه تخصصی خود یک حلقه را مطالعه می‌کنم، ولی این حلقه شاخه‌ای از توپولوژی است و نه جبر. از این رو بایستی

سمینار فضاها و جبرهای باناخ

روز چهارم اسفندماه سال ۱۳۹۰ شاهد برگزاری سمینار یک روزه فضاها و جبرهای باناخ در دانشگاه دامغان بودیم. این سمینار با استقبال دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌های دامغان، سمنان و شاهرود مواجه شد. این سمینار با همکاری معاونت پژوهشی دانشگاه و

دامغان، تربیت معلم سبزوار و سمنان ارائه گردید. نظم در برگزاری و کیفیت مناسب علمی و اجرایی سمینار، از نکاتی بود که شرکت‌کنندگان به آن اذعان نمودند. ضمناً بازدید از چشمه علی دامغان از برنامه‌های جنبی این سمینار بود. اسداله فرامرزی ثالث نماینده انجمن در دانشگاه علوم پایه دامغان

دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر برگزار گردید. در این سمینار یک روزه، چهار سخنرانی عمومی ۵۰ دقیقه‌ای توسط استادان مدعو آقایان دکتر طاهر قاسمی هنری، دکتر سیدمسعود امینی، دکتر حمیدرضا ابرهیمی ویشکی و دکتر مجید میسرزاوزیری و شش سخنرانی موازی ۲۵ دقیقه‌ای توسط همکارانی از دانشگاه‌های

بیست و دومین سمینار جبر ایران

و آقای دکتر وفا خلیقی ارائه گردید. در مراسم افتتاحیه از آقایان دکتر محمدرضا رجبزاده مقدم و آقای سید محمود طالبیان تجلیل گردید. کمیته اجرایی سمینار نهایت تلاش خود را به عمل آورد تا میزبان خوبی برای شرکت‌کنندگان در این سمینار باشد.

لازم می‌دانم از کلیه کسانی که ما را در برگزاری هر چه بهتر این سمینار یاری نمودند بالاخص از کمیته علمی که با قبول زحمت چه به صورت حضوری در سبزوار و چه به صورت اینترنتی، داوری مقالات را به عهده گرفتند، سپاسگزاریم.

غلامرضا مقدسی

دبیر کمیته علمی بیست و دومین سمینار جبر

بیست و دومین سمینار جبر ایران در روزهای ۱۱، ۱۲ و ۱۳ بهمن ماه سال ۱۳۹۰ در دانشگاه تربیت معلم سبزوار برگزار گردید. در سه شاخه اصلی نظریه گروه‌ها، نظریه حلقه‌ها و نظریه ساختارهای جبری ۲۰۰ مقاله به دبیرخانه سمینار ارسال شد. هر یک از مقالات برای حداقل سه نفر از اعضای کمیته علمی فرستاده شد و در نهایت با تشکیل این کمیته و بررسی مقالات، ۸۰ مقاله به عنوان سخنرانی و ۲۶ مقاله به عنوان پوستر انتخاب گردید. این سمینار پذیرای پنج سخنرانی عمومی ۵۰ دقیقه‌ای نیز بود که توسط آقایان دکتر رشید زارع‌نهندی، دکتر مسعود پورمهیدیان، دکتر فریبرز آذرپناه، دکتر حسین دوستی و دکتر پیمان نیرومند ارائه شد.

در این سمینار سه روزه، سه کارگاه برگزار شد که کارگاه جبر جامع توسط آقای دکتر محمدمهدی ابراهیمی و خانم دکتر مژگان محمودی، مکعب روبیک توسط خانم دکتر پورمیرزایی و آقای ابراهیم کیوانی و زیرپوشین توسط آقای دکتر محمود امین‌طوسی

ستون آزاد

گردهمایی‌های آینده

دوازدهمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران

دانشگاه سمنان

۱۲ الی ۱۵ شهریورماه ۱۳۹۱

وزارت آموزش و پرورش و اداره کل آموزش و پرورش استان سمنان، دوازدهمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران با هدف گسترش فرهنگ ریاضی، بررسی چالش‌های ریاضی مدرسه‌ای و تبادل اطلاعات آموزشگران و معلمان ریاضی برگزار می‌نماید. از تمام علاقه‌مندان به ویژه معلمان آموزش و پرورش و اساتید دانشگاه دعوت می‌شود با ارائه مقاله، شرکت در نمایشگاه و سایر برنامه‌ها در برگزاری هر چه بهتر این کنفرانس مشارکت فرمایند.

برنامه‌های کنفرانس

سخنرانی‌های عمومی و تخصصی در زمینه آموزش ریاضی و ارائه مقالات، پوستر، کارگاه‌های آموزشی، میزگرد و نمایشگاه دستاوردهای آموزش ریاضی.
اعلام پذیرش: ۱۳۹۱/۳/۱۲
ثبت‌نام نهایی: ۱۳۹۱/۴/۱۲
نشانی دبیرخانه: سمنان، خیابان سعدی، اداره آموزش و پرورش، دفتر معاونت آموزش متوسطه.
تلفکس: ۰۳۲۱ - ۳۳۲۱۷۲۲

نشانی الکترونیک: info@imec12semnan.ir

نشانی منزلگاه: www.imec12semnan.ir

اولین سمینار نظریه عملگرها و کاربردهای آن

دانشگاه مازندران

۲ الی ۴ خردادماه سال ۱۳۹۱

به استحضار کلیه علاقه‌مندان به نظریه عملگرها می‌رساند، گروه ریاضی دانشگاه مازندران در نظر دارد اولین سمینار نظریه عملگرها و کاربردهای آن را به همراه دومین کارگاه مسائل نگهدارنده خطی، به یاد مرحوم دکتر کریم صدیقی در این دانشگاه در تاریخ ۳ الی ۴ خردادماه سال ۱۳۹۱ برگزار نماید. لذا از کلیه علاقه‌مندان جهت شرکت در این سمینار دعوت به عمل می‌آید. برای کسب اطلاعات بیشتر جهت ثبت‌نام و ارسال مقاله به نشانی umz.sota.ac.ir مراجعه نمایید.

علی تقوی

دبیر کمیته علمی سمینار

نزدیک به ۲ سال است که از بولتن انجمن ریاضی ایران پذیرش گرفته‌ام ولی هنوز مقاله‌ام چاپ نشده است. آیا عملیات ارسال تا چاپ یک مقاله باید ۳ سال به طول انجامد؟ هنوز هم هیچ خبری نمی‌باشد.

عضو هیأت علمی دانشگاه شهید باهنر کرمان

با سلام و احترام خدمت هیأت تحریریه خبرنامه انجمن ریاضی ایران.

دو پیشنهاد در مورد خبرنامه انجمن ریاضی ایران داشتیم که امیدواریم مورد توجه قرار گرفته و مؤثر واقع شوند.

۱. با توجه به جایگاه و شأن انجمن ریاضی ایران، نیمه رنگی بودن خبرنامه انجمن دور از انتظار است و امیدواریم که به زودی خبرنامه تمام رنگی را در دست بگیریم.

۲. خواهشمند است جلد خبرنامه انجمن ریاضی، که مزین به پوسته‌های شلوغ و شاید زیبای سمینارها و کنفرانس‌ها می‌باشند، بعضی مواقع آزاد رها شود.

با سپاس فراوان از تلاش‌تان

جمعی از همکاران ریاضی

★ ★ ★

حق عضویت حقوقی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در دوره مهر ۹۱ الی مهر ۹۲ مبلغ ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال و حق اشتراک کتابخانه‌ها ۶۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.

معرفی کتاب

فصل پایانی کتاب، به کاربردهای جدید نظریه گالوا اختصاص یافته که در آن به مبانی شهودگرایی ریاضی در نظریه گالوا، شرح گروه‌های پروفینیت، نظریه گالوای دیفرانسیل و نظریه گالوای اعداد گویا و بررسی برخی پرسش‌های باز مرتبط با این نظریه پرداخته شده که از ویژگی‌های کتاب است. کتاب مشتمل بر ۲۰۸ صفحه به همراه نمایه، کتاب‌نامه، واژه‌نامه فارسی به انگلیسی در اختیار علاقه‌مندان است.

ریاضیات مهندسی

کریم ابواز

ناشر: انتشارات دانشگاه تبریز

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۰.

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه.

این کتاب در چهار فصل «سری‌های فوریه»، «معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزئی»، «اعداد و توابع مختلط» و «انتگرال توابع مختلط» تألیف و سعی شده است به برخی از موضوعات جدید و کاربردی در بحث بسط فوریه گسسته و معادلات دیفرانسیل با کران آزاد نیز پرداخته شود. به علاوه در سرتاسر کتاب، مثال‌های متعدد مطرح شده است که در یادگیری مباحث مربوطه بسیار مؤثر است. کتاب در ۱۷۰ صفحه تنظیم شده و به دقت تحت ویراستاری علمی و ادبی قرار گرفته است و می‌تواند برای دانشجویان رشته‌های مختلف علوم و فنی مهندسی مورد استفاده قرار گیرد.

آشنایی با هندسه منیفلد

بهزاد نجفی، مرتضی میرمحمد

رضایی و علی صادقی.

ناشر: مرکز چاپ و انتشارات

دانشگاه شاهد.

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۰.

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه.

گسترده‌ی زمینه‌های کاربرد هندسه منیفلدها، اهمیت مطالعه آن را بیان می‌کند. به زعم مؤلفین، کتاب سعی دارد با فراهم آوردن مجموعه‌ای از سوالات مناسب و هدفمند درباره‌ی منیفلدها، مرجعی برای یادگیری و نحوه حل مسائل هندسه برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی رشته ریاضی و سایر رشته‌های مهندسی باشد.

کتاب در دو بخش کلی تنظیم، که در بخش اول با توجه به رویکردهای متفاوت و تعاریف گوناگون از منیفلد، به‌طور اختصار تعاریف، قضایا و نمونه‌های ابتدایی در هفت فصل ارائه شده است. در بخش دوم بیش از ۲۰۰ پرسش حل شده و سپس ۱۰۰ پرسش تکمیلی ارائه شده است، به قسمی که دانشجویان مرجعی برای یادگیری در نحوه حل مسائل هندسه منیفلد در اختیار داشته باشند.

گام‌هایی در نظریه گالوا

محمد رضا احمدی زند

ناشر: انتشارات دانشگاه یزد.

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۰.

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه.

مدخلی بر نظریه بازی‌ها

حمیدرضا نویدی، سعید کتابچی و

معصومه مسی بیدگلی.

ناشر: مرکز چاپ و انتشارات

دانشگاه شاهد.

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۰.

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه.

نظریه گالوا در حوزه‌های مختلف علوم ریاضی، توپولوژی، جبر محاسباتی، آمار و مکانیک به کار می‌رود. هدف مؤلف از تنظیم کتاب ارائه مطالب مرتبط و ضروری برای علاقه‌مندان فراگیری نظریه گالوا و کاربردهای آن است. کتاب در پنج فصل «تعاریف و مفاهیم مقدماتی»، «توسیع میدان»، «توسیع‌های نرمال»، «توسیع گالوا» و «برخی کاربردهای نظریه گالوا» تنظیم و با مفاهیم اولیه از نظریه گروه، حلقه و جبرخطی آغاز و با بررسی نظریه میدان‌های منتهای و نظریه گالوای منتهای خاتمه می‌یابد.

از جمله مدل‌های غیرقطعی بهینه‌سازی که در رشته‌های علوم اجتماعی، سیاسی، زیستی، کامپیوتر، مهندسی صنایع و ...

مصوبات شورای اجرایی انجمن

اهم گزارش‌ها و تصمیمات سیزدهمین نشست (۱۳۹۰/۹/۲۴):

- نامه دبیر کمیسیون انجمن‌های علمی ایران مبنی بر این‌که انجمن ریاضی در سال ۱۳۸۹ رتبه ۱۹ را از بین ۲۶۲ انجمن و رتبه اول در حوزه علوم پایه کسب نموده و این‌که در سال مزبور انجمن ریاضی با کسب ۸۲۷/۷۵ امتیاز از ۱۰۰۰ امتیاز مجدداً رتبه A را کسب نموده است، مطرح گردید و بر ادامه فعالیت‌های علمی، پژوهشی و آموزشی در مسیر کنونی انجمن تأکید شد.
- گزارشی از جلسه اعضای هیأت تحریریه بولتن انجمن ریاضی توسط آقای دکتر مدقالچی ارائه شد و طبق این گزارش آقایان: دکتر اشرفی به عنوان سردبیر، دکتر حمید پزشک به عنوان مدیر اجرایی، و آقایان: دکتر مهدوی امیری، دکتر سید محمد باقر کاشانی و دکتر رحیم زارع نهندی به عنوان ویراستاران ارشد و آقایان: دکتر حسین محبی و دکتر محمود حصارکی به عنوان اعضای جدید هیأت تحریریه پیشنهاد گردیدند که با موافقت اعضای شورای اجرایی به تصویب رسید.
- مقرر شد مبلغ ۴۰۰ یورو از محل بودجه انجمن برای کسب مجوز DOI برای مقالات منتشر شده در بولتن انجمن مربوط به سال ۲۰۱۲ پرداخت شود.
- آقای دکتر واعظ‌پور آئین نامه پیشنهادی کمیته انتشارات انجمن ریاضی ایران موضوع بندهای ۹ و ۱۰ صورت جلسه دوازدهمین جلسه شورای اجرایی انجمن مورخ ۹۰/۹/۲۴ را که توسط ایشان تنظیم گردیده است ارائه نمودند. پس از ارائه نظرات اعضا، مقرر شد یک کمیته موقت انتخاب شود تا نسبت به بررسی آئین‌نامه پیشنهادی و کسب نظر و شناسایی افراد صاحب نظر و با تجربه در زمینه انتشارات در دانشگاه‌های کشور اقدام نماید. لذا آقایان: دکتر واعظ‌پور (رئیس کمیته)، دکتر ممقانی، دکتر زنگنه، دکتر علی‌رضا جمالی و دکتر مجید سلیمانی دامنه به عنوان اعضای کمیته موقت انتخاب شدند و مقرر شد در جلسه بعدی شورای اجرایی، گزارش انجام کار، توسط آقای دکتر واعظ‌پور ارائه شود.
- با پیشنهاد دانشگاه تبریز مبنی بر برگزاری چهل و سومین کنفرانس ریاضی ایران در روزهای ششم الی نهم شهریور سال ۱۳۹۱ موافقت و مقرر شد مبلغ سی میلیون ریال از بودجه انجمن برای کمک به برگزاری کنفرانس مزبور پرداخت شود.

کاربرد دارد، مدل‌های نظریه بازی‌هاست. کتاب در پنج بخش و ده فصل شامل «مقدمه‌ای بر نظریه بازی‌ها»، «بازی‌های به فرم استراتژیک»، «بازی‌های به فرم بسط یافته»، «بازی‌های ماتریسی» و «بازی‌های تکراری» نگارش و تلاش شده است که مطالب فصل‌ها با توجه به ساختار پایه‌ای با نمونه‌های واقعی تصمیم‌سازی همراه باشد تا در درک بهتر مفاهیم به خواننده کمک نماید. ارائه مثال‌های عملی فراوان در حوزه‌های گوناگون علوم کاربردی، کتاب را برای دانشجویان رشته‌های مختلف و سایر علاقه‌مندان قابل استفاده نموده است.

چگونه مانند یک ریاضی‌دان بیندیشیم؟

چگونه مانند یک ریاضیدان بیندیشیم؟

تألیف: کوین هوستون

ترجمه: بهزاد نجفی، اباسد صفری

ناشر: انتشارات جهاد دانشگاهی

واحد صنعتی امیرکبیر.

نویت چاپ: اول، ۱۳۹۰.

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه.

واژه‌های تعریف، قضیه و اثبات از رایج‌ترین واژه‌های دنیای ریاضیات هستند که اغلب دانشجویان با این واژه‌ها ارتباط مناسبی برقرار نکرده و از این رو در آموختن ریاضیات دانشگاهی دچار مشکل می‌شوند. در این کتاب توصیه‌هایی در خصوص شیوه برخورد با این واژه‌ها ارائه می‌شود به طوری که آموختن آن‌ها را ساده، پویا و مؤثر می‌کند. کتاب در ۱۲ فصل، شامل «توصیه‌های عمومی»، «خواندن ریاضیات»، «نوشتن ریاضی»، «چگونه مسائل را حل کنیم»، «برخی اشتباهات رایج»، «چگونه یک تعریف را بخوانیم»، «چگونه یک قضیه را بخوانیم»، «چگونه یک اثبات را بخوانیم»، «چگونه منطقی فکر کنیم»، «چگونه اثبات کنیم» و ... تنظیم و حاوی اطلاعات مفیدی برای کلیه علاقه‌مندان به علوم ریاضی است.

بدین وسیله از مؤلفین، مترجمین و ناشرین معتبر علمی و دانشگاهی دعوت می‌شود کتاب‌های منتشر شده جدید خود را در حوزه‌های مختلف علوم ریاضی جهت معرفی در خبرنامه انجمن ریاضی ایران به دبیرخانه انجمن ارسال نمایید.

بسترسازی این مشارکت و احتمالاً برگزاری یک سمینار مشترک، هم اندیشی و تصمیم‌گیری کند.

• نامه درخواست آقای دکتر صفاکیش مطرح شد. با درخواست ایشان در خصوص برگزاری سمینار جبر سال ۹۲ و کنفرانس ریاضی ایران در سال ۹۳ (۴۵ امین کنفرانس) موافقت اصولی شد اما موافقت نهایی منوط به دریافت نامه از طرف مدیریت دانشگاه همدان به انجمن است.

• پیشنهاد جمعیت توسعه علمی ایران مبنی بر عضویت حقوقی در انجمن ریاضی ایران مورد موافقت قرار گرفت.

• با پیشنهاد آقای دکتر رضا رنجبرکریمی ریاست دانشگاه ولی عصر رفسنجان مبنی بر تشکیل خانه ریاضیات رفسنجان و یکی از دفاتر اقماری انجمن ریاضی در شهرستان رفسنجان و تفاهم‌نامه مربوط که به امضای فرماندار، شهردار، رئیس دانشگاه، رئیس آموزش و پرورش رفسنجان و رئیس انجمن رسیده است، موافقت شد و آقایان دکتر مهدی رجبعلی‌پور، محمدعلی دهقان به عنوان نمایندگان انجمن به مدت سه سال و نماینده انجمن ریاضی در دانشگاه ولی عصر به عنوان نماینده حقوقی انجمن موضوع بند یک تفاهم‌نامه مزبور تعیین شدند.

اهم گزارش‌ها و تصمیمات چهاردهمین نشست (۱۳۹۰/۱۲/۴):

• مسأله ارتقای مرتبه انجمن از ۳ به ۴ و چگونگی پرداخت حق عضویت به IMU مطرح شد و پرداخت حق عضویت به تصویب رسید. قرار شد نامه‌ای برای آقای دکتر براری جهت دریافت معادل ریالی حق عضویت IMU ارسال شود. ضمناً مقرر شد آقای دکتر ایرانمنش در جلسه آینده گزارشی از فعالیت‌های مربوط به ارتقاء به گروه ۴ را به شورای اجرایی ارائه دهد.

• پس از بحث و بررسی مقرر شد یک سمینار یک روزه در چهارشنبه ۲۷ اردیبهشت در دانشگاه امیرکبیر جهت بحث و بررسی پیرامون برنامه کارشناسی ارشد ریاضی، بر اساس برنامه پیشنهادی کمیته منتخب برگزار شود. اعضای این کمیته آقایان دکتر: نظری، زنگنه، واعظ‌پور، ممقانی و ایرانمنش و مسؤول کمیته آقای دکتر واعظ پور انتخاب شدند.

• با درخواست استعفای دکتر محمد صالح مصلحیان به دلیل حضور مؤثرشان در شورای اجرایی مخالفت شد.

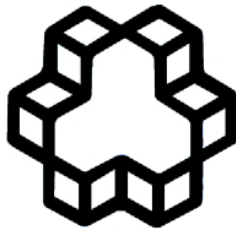
• با درخواست برگزاری سمینار تاریخ ریاضی در دانشگاه بناب موافقت شد و قرار شد مبلغ یک میلیون تومان به این سمینار کمک مالی شود. همچنین پیشنهاد شد که در صورت تأیید درخواست کنندگان این سمینار در تداوم کارگاه‌های تاریخ ریاضی قبلی به سومین کارگاه و سمینار تاریخ ریاضی تغییر نام یابد.

• نامه وابسته فرهنگی ایران در بلاروس و اکراین در خصوص همکاری مشترک مطرح شد. انجمن ضمن استقبال از این پیشنهاد، منتظر ارسال طرح اجرایی برای این همکاری است و مقرر شد که رئیس انجمن با تشکیل یک کمیته برای

آگهی

ده سری پوستر رنگی: پنج سری به قطع ۵۸×۸۸ سانتی‌متر به نام‌های ابوریحان بیرونی، ابوالوفا بوزجانی، ابوعبدالله محمدبن موسی خوارزمی، غیاث‌الدین ابوالفتح عمرخیام و غیاث‌الدین جمشید کاشانی و پنج سری پوستر به قطع ۴۸×۶۸ سانتی‌متر به نام‌های تمدن اسلامی، دوران طلایی یونان، دوران‌های اولیه، عصر نوین و نوزائی (رنسانس)، از انتشارات ستاد ملی سال جهانی ریاضیات در دبیرخانه انجمن موجود است. بهای این ده پوستر ۱۰۰/۰۰۰ ریال و هزینه ارسال آن‌ها ۲۰/۰۰۰ تعیین شده است. این مجموعه زیبا و پرمحتوا می‌تواند زینت‌بخش کتابخانه‌ها، سالن‌ها، کلاس‌ها، اتاق‌ها و راهروهای دانشگاه‌ها، دبیرستان‌ها و مجامعی نظیر فرهنگ‌سراها و خانه‌های ریاضیات باشد. از علاقه‌مندان، به‌ویژه مسؤولان و مدیران محترم تقاضا می‌شود جهت خرید این مجموعه نفیس با دبیرخانه انجمن تماس بگیرند.

معرفی گروه ریاضی دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

تاریخچه دانشگاه

هسته اولیه دانشگاه، دانشکده‌ای بود به نام دانشکده مخابرات که در سال ۱۳۰۷ در محل فعلی دانشکده مهندسی برق دانشگاه تأسیس شده و در سال ۱۳۱۸، اساسنامه آن به تصویب مجلس شورای ملی وقت رسید. دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی با ساختار فعلی ابتدا در سال ۱۳۵۹، در پی تصویب ستاد عالی انقلاب فرهنگی از ادغام ۹ مرکز آموزش عالی و با عنوان «مجتمع دانشگاهی فنی و مهندسی» بنیان نهاده شد و سپس در سال ۱۳۶۲ به «دانشگاه فنی و مهندسی» و در سال ۱۳۶۷ به «دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی» تغییر نام یافت. رشته‌های مخابرات و نقشه‌برداری از جمله شاخص‌های شناسایی دانشگاه بوده و قدمت دیرینه‌ای در کشور دارند. فعالیت‌های آموزشی دانشگاه در حال حاضر در هفت دانشکده علوم، مهندسی برق و کامپیوتر، مهندسی مکانیک، مهندسی عمران، مهندسی ژئودزی و ژئوماتیک، مهندسی صنایع و مهندسی هوا فضا با ۲۳ رشته تحصیلی در مقطع کارشناسی، ۷۱ رشته تحصیلی در مقطع کارشناسی ارشد و ۲۷ رشته تحصیلی در مقطع دکتری متمرکز است.

تاریخچه گروه ریاضی

گروه ریاضی دانشگاه در سال ۱۳۵۹ با ارائه دروس پایه سرویسی شروع به کار کرد و در سال‌های ۱۳۶۹ و ۱۳۷۱ به ترتیب دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد ریاضی کاربردی و سال ۱۳۸۶ گرایش آمار ریاضی و سال ۱۳۸۹ گرایش ریاضیات و کاربردها را دایر نمود. در حال حاضر ۸۶ دانشجوی کارشناسی در گرایش ریاضیات و کاربردها مشغول به تحصیل بوده و تعداد ۷ دانشجو در گرایش آمار ریاضی در مقطع کارشناسی ارشد فارغ‌التحصیل شده است. در سال ۱۳۷۹ دوره کارشناسی ریاضی محض و در سال ۱۳۸۲ کارشناسی ارشد ریاضی محض با گرایش‌های جبر، آنالیز و هندسه راه‌اندازی گردید. هم‌اکنون این گروه با داشتن ۲۰ عضو هیأت علمی شامل ۸ دانشیار و ۱۲ استادیار با تخصص‌های متنوع در حوزه‌های مختلف علوم ریاضی بزرگترین گروه آموزشی در دانشکده علوم و یکی از بزرگترین و کارآمدترین گروه‌های تخصصی از حیث اجرای برنامه‌های آموزشی و فعالیت‌های تحقیقاتی در سطح دانشگاه می‌باشد. در سال ۱۳۸۵ بر اساس توانایی‌های بالقوه آموزشی و پژوهشی، این گروه موفق به اخذ مجوز دوره دکتری تخصصی در رشته‌های ریاضیات محض و کاربردی و در سال ۱۳۸۶ موفق به اخذ مجوز رشته آمار ریاضی در مقطع کارشناسی ارشد گردیده است. یکی از مهم‌ترین برنامه‌های راهبردی دانشگاه، ارتقاء سازمان موجود در گروه به سطح دانشکده علوم ریاضی در آینده نزدیک است تا گروه قادر به انجام فعالیت‌های علمی و آموزشی مرتبط و مسئولیت‌های مربوطه در سطح استاندارد، نظیر سایر دانشگاه‌های صنعتی کشور باشد.

دانشجویان و دانش‌آموختگان

(اعداد تقریبی می‌باشند)

دکتری		کارشناسی ارشد		کارشناسی		تعداد دانشجو	
دانش‌آموخته	شاغل	دانش‌آموخته	شاغل	دانش‌آموخته	شاغل	تاریخ تأسیس	گروه‌های آموزشی
۲	۱۷	۱۶۱	۷۴	۲۰۳	۶۹	۱۳۷۹	ریاضی محض
۱	۱۲	۹۸	۶۰	۴۸۳	۷۰	۱۳۶۹	ریاضی کاربردی

اعضای هیأت علمی ریاضی و زمینه فعالیت آن‌ها با اولویت سال استخدام

گروه	نام	مرتبه	تخصص	سال استخدام	علائق پژوهشی	e-mail
	کمال عقیق	استادیار	جبر	۱۳۶۶	نظریه ارزیاب	aghigh@kntu.ac.ir
	هاشم پروانه مسیحا	استادیار	آنالیز	۱۳۶۷	آنالیز تابعی، آنالیز هارمونیک آنالیز تابعی غیرخطی	masiha@kntu.ac.ir
	محمدجواد نیک مهر	استادیار	جبر، نظریه حلقه	۱۳۷۸	جبر جابجایی، جبر ناجابجایی، نظریه گراف	nikmehr@kntu.ac.ir
	شعبان قلندرزاده	دانشیار	جبر، نظریه حلقه و مدول	۱۳۷۸	جبر جابجایی، جبر ناجابجایی، گراف‌های وابسته به یک مدول	ghalandarzadeh@kntu.ac.ir
	فرشته ملک	استادیار	هندسه	۱۳۷۹	هندسه مانیفولد، هندسه ریمانی	malek@kntu.ac.ir
	حسن حقیقی	استادیار	هندسه	۱۳۸۰	هندسه جبری، هندسه جبری محاسباتی، جبر جابجایی، جبر جابجایی محاسباتی	haghighi@kntu.ac.ir
محض	کوروش نوروزی	دانشیار	آنالیز	۱۳۸۱	آنالیز خطی و غیرخطی	nourouzi@kntu.ac.ir
	علیرضا مقدم‌فر	دانشیار	جبر، نظریه گروه	۱۳۸۲	نظریه گروه، نظریه گراف	moghadam@kntu.ac.ir
	امیر رهنمای برقی (انتقالی از دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان)	دانشیار	ترکیبیات جبری	۱۳۸۷	نظریه اسکیم، نظریه ترکیبیات جبری	rahnama@kntu.ac.ir
	ملیحه حسینی	استادیار	آنالیز	۱۳۹۰	آنالیز تابعی خطی و غیرخطی	m.hosseini@kntu.ac.ir
	فرزانه رضانی‌بناب	استادیار	نظریه گراف	۱۳۹۰	نظریه گراف، نظریه مجموعه‌ها، ترکیبیات جبری	ramezani@kntu.ac.ir
	ابراهیم قربانی	استادیار	ترکیبیات	۱۳۹۰	نظریه جبری گراف، طرح‌های ترکیبیاتی	ghorbani@kntu.ac.ir
کاربردی	سیدمقصدی هاشمی	دانشیار	آمار	۱۳۵۷	توزیع‌های پایدار	hashemiparast@kntu.ac.ir
	عظیم امین عطایی	دانشیار	آنالیز عددی	۱۳۶۸	معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزئی	ataei@kntu.ac.ir
	محمود هادیزاده‌یزدی	دانشیار	آنالیز عددی	۱۳۷۸	معادلات انتگرال عددی	hadizadeh@kntu.ac.ir
	فریده فریسی	استادیار	آنالیز عددی	۱۳۸۳	حل عددی معادلات عملگر	ghoreishif@kntu.ac.ir
	محمدرضا پیغامی	دانشیار	تحقیق در عملیات	۱۳۸۳	بهینه‌سازی خطی و غیرخطی، بهینه‌سازی مخروطی، بهینه‌سازی محدب	peyghami@kntu.ac.ir
	علی ذاکری (انتقالی از وزارت علوم تحقیقات و فناوری)	استادیار	آنالیز عددی	۱۳۸۵	معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزئی	azakeri@kntu.ac.ir
	محمد مسجدجامعی	استادیار	آنالیز عددی	۱۳۸۷	توابع ویژه، آنالیز عددی	mmjamei@kntu.ac.ir
	سعید شهبازی	استادیار	کامپیوتر	۱۳۹۰	علوم کامپیوتر، هوش مصنوعی	s.shahbazi@kntu.ac.ir

شده در مجلات باشد.

تبصره: در حالتی که یک مجله فاقد MCQ باشد در تمامی موارد فوق IF متناظر آن مجله در نظر گرفته می‌شود. چنانچه مجله‌ای فاقد MCQ و IF باشد تصمیم‌گیری جهت امتیازدهی به مقالات چاپ شده در آن مجله به عهده کمیته تحصیلات تکمیلی خواهد بود.

اعضای جلسه دفاعیه عبارتند از استادان راهنما، استادان مسشاور و چهار نفر عضو هیأت علمی متخصص از اعضای هیأت علمی که حداقل دو نفر آنان بایستی خارج از دانشگاه با مرتبه دانشجویی به بالا و دو نفر از اعضای هیأت علمی داخلی با مرتبه استادیاری به بالا باشند.

- تاکنون هیچ کدام از دانشجویان دکتری این گروه اخراج نشده‌اند و در این گروه دانشجوی دکتری پژوهشی (بدون گذراندن دوره آموزشی) وجود ندارد.

- در این گروه استاد راهنمای هر دانشجوی دکتری هم‌زمان با پذیرش تعیین می‌شود. شرایط لازم برای استادان در این دوره، راهنمایی حداقل سه پایان‌نامه دوره کارشناسی ارشد، فعالیت پژوهشی قابل قبول با تأیید شورای دانشکده در سه سال گذشته و چاپ حداقل یک مقاله علمی در طی سه سال گذشته در مجلات بین‌المللی نمایه شده در ISI می‌باشد.

- هر عضو هیأت علمی با توجه به مرتبه استادیار، دانشجویی و یا استادی می‌تواند به ترتیب راهنمایی ۲، ۳، ۴ پایان‌نامه کارشناسی ارشد و همین تعداد رساله دکتری را به عهده داشته باشد. در موارد خاص با نظر گروه و شورای دانشکده و تأیید شورای آموزشی دانشگاه، امکان افزایش ظرفیت وجود خواهد داشت.

- حضور دانشجویان دکتری در سمینارهای تخصصی گروه الزامی است و وضعیت حضور دانشجو در دانشکده و گروه توسط استاد راهنما کنترل می‌شود. همچنین در جلسات دفاع، در هنگام طرح سؤالات دانشجویان می‌توانند حضور داشته باشند.

- در این دانشگاه کلیه دانشجویان متأهل دوره دکتری در خوابگاه‌های متأهلی ساکن می‌باشند و هزینه زندگی آن‌ها از طریق پژوهانه، حق‌التدریس و بورسیه وزارت تأمین می‌شود. هر دانشجوی دکتری امکان شرکت در کنفرانس‌های

جزئیات تحصیل در دوره دکتری

در حال حاضر مطابق آئین‌نامه جدید وزارت علوم تحقیقات و فناوری، پذیرش دانشجویان دکتری به صورت نیمه‌متمرکز و در دو مرحله می‌باشد که مرحله اول آن هم‌زمان با سایر دانشگاه‌ها صورت می‌پذیرد و در مرحله دوم دانشجویان پذیرفته شده برای انجام مصاحبه به دانشگاه معرفی می‌شوند. دانشجویان دکتری باید حداقل نمره قبولی یکی از آزمون‌های زیر را کسب نمایند: آزمون زبان دانشگاه ۵۰، آزمون TOEFL ۵۵۰ یا آزمون MCHE ۵۰. به موجب مصوبات آئین‌نامه جدید دوره دکتری، ۱۶ واحد درسی برای دوره آموزشی و ۲۰ واحد نیز برای دوره پژوهشی و تدوین رساله دکتری در نظر گرفته شده است. دانشجویان در این دوره پس از اتمام دوره آموزشی، ملزم به شرکت در آزمون (ارزیابی) جامع می‌باشند. آزمون جامع به صورت کتبی و شفاهی انجام شده و حداقل یک نفر داور خارج از دانشگاه در طراحی سؤالات کتبی مشارکت داشته و حضور وی در آزمون شفاهی الزامی می‌باشد.

دانشجو پس از موفقیت در آزمون جامع با نظر استاد راهنما از پرویزال (پیشنهادیه) خود دفاع می‌کند. در جلسه دفاع از پیشنهادیه نیز حضور دو داور از اعضای هیأت علمی خارج از دانشگاه ضروری می‌باشد.

لازم به ذکر است کلیه امور تحصیلی مربوط به دانشجویان دوره دکتری تحت نظر استادان راهنما و استادان مشاور در رشته مربوطه انجام می‌گیرد. در نهایت دانشجویان دکتری پس از اتمام دوره آموزشی و چاپ مقالات علمی - پژوهشی در مجلات معتبر چنانچه موفق به اخذ مجوز دفاعیه از کمیته تحصیلات تکمیلی شوند، قادر خواهند بود از رساله دکتری خود دفاع نمایند. مطابق قوانین داخلی گروه ریاضی، یک دانشجوی دکتری می‌بایست برای اخذ مجوز دفاعیه از رساله دکتری خود حداقل ۲/۵ امتیاز را از موارد زیر کسب نماید:

(۱) مقالات علمی چاپ شده در مجلات نمایه شده در ISI با MCQ بالای متوسط ۲ امتیاز، با MCQ زیر متوسط و بالای $\frac{1}{4}$ متوسط ۱/۵ امتیاز و با MCQ کمتر از $\frac{1}{4}$ متوسط ۱ امتیاز.

(۲) مقالات علمی چاپ شده در مجلات معتبر علمی - پژوهشی (غیر ISI) با MCQ بالای متوسط ۱ امتیاز، با MCQ زیر متوسط و بالای $\frac{1}{4}$ متوسط ۰/۷۵ امتیاز و با MCQ کمتر از $\frac{1}{4}$ متوسط ۰/۵ امتیاز.

(۳) مقالات چاپ شده در کنفرانس‌های معتبر علمی ۰/۵ امتیاز. از ۲/۵ امتیاز مذکور حداقل ۲ امتیاز باید از مقالات علمی چاپ

تحقیقاتی کشور از قبیل شرکت انتقال گاز ایران، شرکت ایران خودرو و مرکز تحقیقات مخابرات ایران.

- چاپ بیش از ۳۰۰ مقاله علمی در مجلات معتبر بین‌المللی نمایه شده توسط اعضای هیأت علمی گروه.

اعضای هیأت علمی بازنشسته و مهاجر

تاکنون سه نفر از اعضای هیأت علمی این گروه به افتخار بازنشستگی نائل آمده‌اند که عبارتند از آقایان دکتر علیرضا ذکایی، مهندس مسعود شجاعی و مهندس علی صابرفضایی. ضمناً آقای دکتر مهرداد مقدس به کشور کانادا (دانشگاه York) مهاجرت نموده‌اند.

نشانی و اطلاعات تماس

تهران - خیابان شریعتی، خیابان شهید مجتبائی، کوچه کاویان، شماره ۴۱.

تلفن: ۰۲۱-۲۲۸۵۳۸۸۴

فاکس: ۰۲۱-۲۲۸۵۳۶۵۰

منزلگاه: <http://science.kntu.ac.ir/>

■ خبرنامه از سرکار خانم دکتر فرشته ملک معاون آموزشی دانشکده علوم در دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی که در تهیه این گزارش همکاری داشته‌اند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌نماید.

کلیه اعضای پیوسته انجمن ریاضی ایران می‌توانند با پرداخت مبلغ ۴۰۰/۰۰۰ تومان به عضویت مادام‌العمر انجمن ریاضی ایران درآیند و از مزایای آن بهره‌مند شوند.

بین‌المللی یا کارگاه‌های آموزشی (پس از تأیید شورای گروه) در خارج از کشور، حداکثر ۲ نوبت در طول تحصیل را دارد. امکاناتی از قبیل کامپیوتر، اینترنت، استفاده از سایت‌های علمی با هزینه دانشگاه، اتاق کار و... متناسب با امکانات دانشکده در اختیار دانشجویان دکتری قرار می‌گیرد.

- تدریس دانشجویان دکتری در این دانشگاه الزامی نمی‌باشد اما در صورت نیاز و با اعلام قبلی گروه، تعدادی از دانشجویان دکتری به‌عنوان مدرس کلاس‌های حل تمرین دروس ریاضی برگزیده می‌شوند.

وضعیت اجرای طرح پژوهانه (گرت)

بالای ۸۰٪ اعضای هیأت علمی این گروه مشمول طرح پژوهانه می‌باشند و حداقل و حداکثر مبلغ پژوهانه اختصاص یافته به اعضای هیأت علمی این گروه به ترتیب ۱۰ و ۱۰۰ میلیون ریال بوده است.

قطب‌های علمی، مراکز پژوهشی

پژوهشکده‌ها و مجلات

مرکز پژوهشی محاسبات علمی در بهینه‌سازی و مهندسی سامانه‌ها با مجوز وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از مهرماه ۱۳۹۰ شروع به فعالیت نموده است.

افتخارات ملی و بین‌المللی

- کسب مقام در مسابقات ریاضی دانشجویی کشور: مقام سوم در سال ۱۳۹۰ (با دریافت دو نشان نقره و یک نشان برنز)، دریافت نشان نقره در سال ۱۳۸۸، مقام چهارم در سال ۱۳۸۷ (با دریافت یک نشان نقره و دو نشان برنز)، مقام هفتم در سال ۱۳۸۵ (با دریافت یک نشان برنز).
- انجام ۲۰ طرح تحقیقاتی در حوزه علوم بنیادی با مراکز تحقیقاتی معتبر کشور از جمله پژوهشگاه دانش‌های بنیادی و مرکز تحقیقات علوم پایه کشور و مشارکت مؤثر و انجام پروژه‌های کاربردی مشترک با برخی مراکز صنعتی و

معرفی دانشکده ریاضی دانشگاه علم و صنعت ایران

تاریخچه دانشگاه

پردیس اصلی دانشگاه علم و صنعت ایران، در زمینی به مساحت ۴۲۰ هزار متر مربع در شمال شرقی شهر تهران واقع شده است. هسته اولیه دانشگاه در سال ۱۳۰۸ تحت عنوان مدرسه صنعتی دولتی با بهره‌گیری از استادان آلمانی و ایرانی تأسیس و بعدها به هنرسرای عالی تغییر نام یافت. در سال ۱۳۳۶ هنرسرای عالی فنی (موسوم به انستیتو تکنولوژی تهران) فعالیت خود را تا مقطع فوق‌لیسانس مهندسی ادامه داد. از سال ۱۳۴۱ بار دیگر این مؤسسه طی تحولاتی به محل کنونی دانشگاه علم و صنعت ایران انتقال یافت. در سال ۱۳۵۱ هنرسرای عالی به دانشکده علم و صنعت ایران تغییر نام داد. در آستانه پیروزی انقلاب اسلامی، وزارت علوم وقت، ارتقاء دانشکده به دانشگاه علم و صنعت ایران را تأیید نمود. بعد از انقلاب فرهنگی و بازگشایی دانشگاه روند رو به رشد دانشگاه شتاب بیشتری به خود گرفت و در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری دانشجوی پذیرفت. در حال حاضر دانشگاه علم و صنعت ایران دارای ۴ معاونت، ۱۳ دانشکده، ۱۲ مرکز تحقیقات، ۲ پژوهشکده و دارای ۳۶۵ عضو هیأت علمی است که از این تعداد ۴۲ نفر استاد، ۱۰۲ نفر دانشیار، ۱۸۳ نفر استادیار و ۳۸ نفر مربی می‌باشند. پردیس اصلی دانشگاه دارای امکانات آموزشی و پژوهشی گسترده‌ای از قبیل کتابخانه مرکزی و ۱۹ کتابخانه اقماری مستقر در دانشکده‌ها، مراکز تحقیقاتی، مرکز انتشارات، مرکز کامپیوتر، مرکز فناوری اطلاعات، مرکز آموزش الکترونیکی، کارگاه‌های صنعتی، آزمایشگاه‌های متعدد، مجهز و تخصصی است. در حال حاضر دو واحد اقماری مستقر در اراک و بهشهر و دو واحد در حال توسعه در دماوند و نور و ابسته به دانشگاه است.

تاریخچه دانشکده ریاضی

دانشکده ریاضی دانشگاه علم و صنعت ایران، در بدو تأسیس به عنوان یکی از گروه‌های فعال این دانشگاه در دانشکده علوم فعالیت داشت. با توسعه دانشگاه، گروه ریاضی در سال ۱۳۶۳، رشته ریاضی با دو گرایش محض و کاربردی و در سال ۱۳۸۵ گرایش آمار ریاضی را راه‌اندازی نمود. در سال ۱۳۷۳ نیز بر طبق قوانین دانشگاه، گروه ریاضی صلاحیت تبدیل به دانشکده را کسب و در این زمینه اقدام‌های لازم را به عمل آورد. به موازات تحقق این امر در همین سال، دانشکده ریاضی اقدام به پذیرش ۹ نفر دانشجو در مقطع دکتری در دو گرایش محض و کاربردی نمود. ساختمان قدیم دانشکده ریاضی در اواخر سال ۱۳۸۶ به همت و تلاش مدیران محترم دانشگاه، تخریب و در این مدت، دانشکده در ساختمان فیزیک کاربردی در ضلع شمال غرب دانشگاه به‌طور موقت مستقر شد. پس از اتمام پروژه ساختمان دانشکده ریاضی و مجتمع کلاس‌های علوم پایه، دانشکده در مردادماه ۱۳۸۹ به مکان جدید انتقال یافت. از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۸۹ حدود ۶۰۰ دانشجوی کارشناسی ارشد فارغ‌التحصیل شده است. تعداد دانشجویان دکتری از سال ۱۳۷۳ تاکنون ۱۰۶ نفر بوده و غالباً با میانگین حدود ۴ سال، ۵۲ نفر از آن‌ها تاکنون فارغ‌التحصیل شده‌اند و در دانشگاه‌های کشور مشغول به کار می‌باشند.

دانشجویان و دانش‌آموختگان

(اعداد تقریبی می‌باشند)

تعداد دانشجو		کارشناسی		کارشناسی ارشد		دکتری	
تاریخ تأسیس	شاغل	دانش‌آموخته	شاغل	دانش‌آموخته	شاغل	دانش‌آموخته	شاغل
۱۳۶۳	۷۰	۴۲۰	۴۲	۳۲۷	۲۴	۲۵	
۱۳۶۳	۹۰	۵۴۵	۶۱	۳۰۱	۳۰	۴۷	

اعضای هیأت علمی ریاضی و زمینه فعالیت آن‌ها با اولویت سال استخدام

گروه	نام	مرتبۀ	تخصص	سال استخدام	علاقۀ پژوهشی	e-mail
محض	مسعود هادیان‌دهکردی	دانشیار	نظریه تحلیلی اعداد	۱۳۶۸	نظریه تحلیلی اعداد رمزنگاری	mhadian@iust.ac.ir
	مهدی علائیان	دانشیار	گروه‌های منتهای و گراف	۱۳۷۷	نظریه گروه‌های منتهای، نظریه جبری گراف	alaeiyan@iust.ac.ir
	زهره مستقیم	استادیار	گروه‌های منتهای	۱۳۷۷	گروه‌های منتهای ترکیبات نظریه اعداد	mostaghim@iust.ac.ir
	مهدی نجفی‌خواه	دانشیار	هندسه دیفرانسیل	۱۳۷۸	هندسه دیفرانسیل، نظریه هم‌ارزی کنترل هندسی، تقارن معادلات دیفرانسیل	m_nadjafikhah@iust.ac.ir
	محمدباقر قائمی	دانشیار	آنالیز تابعی	۱۳۸۴	آنالیز تابعی (نظریه عملگرها)، معادلات با مشتقات جزئی، آنالیز غیرخطی، فضاها، احتمالی متری و نرم‌دار	mghaemi@iust.ac.ir
	اسداله آقاجانی	دانشیار	آنالیز، معادلات دیفرانسیل	۱۳۸۵	معادلات دیفرانسیل عادی و پارهای، معادلات تفاضلی، فضاها، متریک احتمالی، تئوری نقطه ثابت و کاربردها	aghajani@iust.ac.ir
	علی مهدی پورشیرابه	استادیار	هندسه دیفرانسیل	۱۳۸۹	نظریه هم‌ارزی کارتان دستگاه دیفرانسیل خارجی، هندسه دیفرانسیل، آنالیز تقارنی	mahdipour@iust.ac.ir
	سمانه مشهدی	استادیار	رمزنگاری	۱۳۹۰	طرح‌های تقسیم راز-هم‌بضوی، امضاها، دیجیتالی	smashhadi@iust.ac.ir
کاربردی	خسرو مالک‌نژاد	استاد	آنالیز عددی	۱۳۵۳	آنالیز عددی، حل عددی معادلات انتگرال و انتگرال-دیفرانسیل، حل عددی مسائل بدخیم، موجک‌ها	maleknejad@iust.ac.ir
	بتول جذبی	استادیار	کاربرد ریاضی در فیزیک نجوم	۱۳۵۳	آنالیز عددی، کاربرد ریاضی در فیزیک نجوم	Jazbi@iust.ac.ir
	احمد گلبابائی	استاد	ریاضیات کاربردی	۱۳۵۴	روش‌های عددی برای مدل‌های خطی و غیرخطی، روش اختلال و روش هموتوبی در فرم‌های غیرخطی، روش اختلال در پایداری سیستم‌های حرارتی	golbabai@iust.ac.ir
	رحمان فرنوش	دانشیار	آمار	۱۳۶۷	معادلات دیفرانسیل تصادفی، مدل‌های غیرخطی سری زمانی، پردازش تصویری داده‌ها	rfarnoosh@iust.ac.ir
	غلامحسین یاری	دانشیار	آمار	۱۳۶۸	آمار، نظریه اطلاع، فرایندهای تصادفی	yari@iust.ac.ir
	تورج نیک‌آزاد	استادیار	آنالیز عددی، روش‌های تکراری	۱۳۷۷	روش‌های بازسازی تصاویر، روش‌های تکراری برای سیستم‌های خطی و غیرخطی، منظم‌سازی قواعد توقف در روش‌های تکراری	tnikazad@iust.ac.ir
	جلیل رشیدی‌نیا	دانشیار	آنالیز عددی	۱۳۷۸	آنالیز عددی، کاربرد تابع سینک در حل عددی معادلات دیفرانسیل و انتگرال، تقریب اسپلاین، کاربرد اسپلاین‌ها در حل عددی معادلات دیفرانسیل	rashidinia@iust.ac.ir
	محمدرضا علیرضائی	استادیار	تحقیق در عملیات	۱۳۸۲	تحلیل پوششی داده‌ها، مدل‌سازی ریاضی	mralirez@iust.ac.ir

و پس از اخذ مجوز از طریق شورای گروه، در جلسه‌ای با حضور استادان راهنما، مشاور و کمیته هادی از رساله خود، پیش‌دفاع نماید. پس از انجام اصلاحات در زمان تعیین شده در پیش‌دفاع و تأیید کمیته هادی مجدداً از طریق شورای گروه تقاضای برگزاری جلسه دفاع از رساله می‌شود و پس از اخذ مجوز از تحصیلات تکمیلی دانشگاه، اقدام به برگزاری جلسه دفاع با حضور حداقل ۵ داور شامل استادان راهنما، مشاور و کمیته هادی به‌عنوان داوران داخلی و ۲ داور خارج از دانشگاه می‌نماید.

- به دانشجویان دکتری از بدو ورود، میزکار به همراه یک کامپیوتر شخصی در اتاق گروهی مربوطه داده می‌شود. دانشجویان دکتری دارای چاپگر مشترک هستند که می‌توانند به‌طور عمومی از آن استفاده کنند.

- اعضای هیأت علمی که در سه سال متوالی در دوره کارشناسی ارشد فعالیت داشته باشند و حداقل سه پایان‌نامه کارشناسی ارشد را راهنمایی کرده باشند و همچنین دارای سه مقاله علمی پژوهشی معتبر یا ISI باشند می‌توانند تقاضای راهنمایی دانشجوی دکتری را به گروه مربوطه ارائه نمایند که پس از تصویب گروه، مجاز به راهنمایی در این دوره می‌باشند. حداکثر ظرفیت استادان راهنما به این شرح است: استاد (۴ نفر)، دانشیار (۴ نفر) و استادیار (۳ نفر).

- دانشجویان این دوره پس از موفقیت در آزمون ارزیابی جامع و تصویب پیشنهادیه در صورتی که بورسیه نباشند جهت دریافت پژوهانه به دانشگاه معرفی می‌شوند.

قطب‌های علمی، مراکز پژوهشی، پژوهشکده‌ها و مجلات

آزمایشگاه ریاضی از سال ۱۳۸۰ تأسیس و در حال توسعه می‌باشد. مجله *Mathematical Modeling in Engineering* با همکاری دانشکده‌های فیزیک و مهندسی شیمی از سال ۱۳۸۹ راه‌اندازی و برای دریافت مجوز علمی - پژوهشی اقدام نموده است. فصل‌نامه علمی علوم ریاضی، با مجوز اداره کل امور فرهنگی دانشگاه از سال ۱۳۸۹ در شرف راه‌اندازی است و اولین تیراژ آن حدود ۲۰۰ جلد خواهد بود. همچنین مجله دانشجویی دفاتر علمی و فرهنگی با همت انجمن ریاضی دانشجویان دانشکده منتشر می‌شود.

جزئیات تحصیل در دوره دکتری

در حال حاضر پذیرش دانشجویان دکتری مطابق با آئین‌نامه جدید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به‌صورت نیمه‌متمرکز و در دو مرحله می‌باشد که مرحله اول آن هم‌زمان با سایر دانشگاه‌ها صورت می‌پذیرد و در مرحله دوم دانشجویان پذیرفته شده برای انجام مصاحبه به دانشگاه معرفی می‌شوند. مربیان رسمی دانشگاه‌ها و دانشجویان دارای شرایط آئین‌نامه استعدادهای درخشان نیز به‌عنوان دانشجوی دکتری پذیرفته می‌شوند.

- دانشجوی دکتری در شیوه آموزشی - پژوهشی ملزم به گذراندن ۱۲ تا ۱۸ واحد درسی و ۱۸ تا ۲۴ واحد رساله و در شیوه پژوهشی ملزم به گذراندن ۳ تا ۸ واحد درسی و ۲۸ تا ۳۳ واحد رساله می‌باشد.

- دانشجوی پس از گذراندن دوره آموزشی، ملزم به شرکت در آزمون (ارزیابی) جامع می‌باشد که به صورت کتبی و شفاهی و توسط ۳ تا ۵ داور برگزار می‌گردد. لازم به ذکر است که دانشجویانی که معدل دوره آموزشی آن‌ها بالاتر از ۱۷ می‌باشد از آزمون کتبی معاف می‌باشند.

- هر دانشجوی قبل از برگزاری آزمون (ارزیابی) جامع، لازم است حد نصاب قبولی آزمون زبان را کسب نمایند. این حد نصاب در آزمون زبان دانشگاه ۵۰ درصد، در معیارهای TOLIMO برابر ۵۰، MCHE برابر ۵۰، IELTS برابر ۵/۵، TOEFL برابر ۵۵، و آزمون دانشگاه تربیت مدرس ۵۰ و آزمون دانشگاه تهران ۶۰ می‌باشد.

- دانشجویانی که ارزیابی جامع را با موفقیت پشت سر گذاشته‌اند اقدام به تهیه پروپزال (پیشنهادیه) رساله دکتری نموده و در جلسه‌ای با حضور استاد راهنما و کمیته هادی (شامل استاد مشاور و داوران داخلی با پیشنهاد استاد راهنما و تصویب گروه مربوطه) به‌طور شفاهی از آن دفاع می‌نماید.

- شرایط لازم برای دفاع از رساله دکتری، داشتن حداقل دو مقاله در مجلات علمی - پژوهشی بین‌المللی و دارای نمایه معتبر می‌باشد. در این مرحله دانشجو موظف است رساله خود را پس از تأیید استاد راهنما، تحویل گروه مربوطه نموده

دکتر مختارزاده در حال حاضر در مرکز فیزیک نظری و ریاضیات (IPM) مشغول می‌باشد.

وضعیت اجرای طرح پژوهانه (گرنه)

هریک از اعضای هیأت علمی متناسب با فعالیت‌های پژوهشی سالانه و بر اساس امتیازات کسب شده که بر طبق قوانین جاری در معاونت پژوهشی دانشگاه تعیین می‌گردد، پژوهانه دریافت می‌نماید. ۴۰٪ مبلغ پژوهانه را بایستی طبق ارائه اسناد برای مواردی نظیر انجام مأموریت‌های داخل و خارج، خرید تجهیزات و مواد مصرفی، خدمات آزمایشگاهی، هزینه چاپ مقالات و هزینه چاپ کتاب برای اولین بار، خدمات اداری، تایپ و تکثیر، ویرایش و ترجمه، کار دانشجویی، حق ثبت‌نام و در مجامع علمی معتبر و کنفرانس، هزینه نمایند. ۶۰٪ باقیمانده بدون ارائه اسناد در اختیار پژوهشگر قرار می‌گیرد.

نشانی و اطلاعات تماس

تهران - نارمک، خیابان هنگام، دانشگاه علم و صنعت ایران، دانشکده ریاضی.

تلفن: ۰۲۱-۷۳۲۲۵۴۰۰

فاکس: ۰۲۱-۷۷۲۴۰۳۰۲

منزلگاه: [http:// www.iust.ac.ir/math](http://www.iust.ac.ir/math)

■ خبرنامه از آقای دکتر جلیل رشیدی‌نیا نماینده انجمن در دانشگاه علم و صنعت ایران که در تهیه این گزارش همکاری داشته‌اند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌نماید.

افتخارات ملی و بین‌المللی

- برنده جایزه کرمانی انجمن ریاضی ایران، سی و هفتمین کنفرانس ریاضی کشور، دانشگاه تربیت معلم آذربایجان ۱۳۸۵.
- چاپ مقالات پراستناد در مجلات بسیار معتبر توسط چهار نفر از اعضای این دانشکده طی سال‌های ۸۸ تا ۹۰.
- مقام سوم ارتباط با انجمن ریاضی ایران، توسط نماینده دانشگاه در سال ۱۳۹۰.
- دانشجوی نمونه کشوری فارغ‌التحصیل مقطع دکتری، ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹.
- کسب مقام در مسابقات ریاضی دانشجویی کشور (مقام سوم در سال ۷۲، مقام هفتم در سال ۸۲، نشان برنز در سال ۸۳، نشان برنز در سال ۸۴).
- رتبه ششم (یک نشان برنز) در المپیاد علمی دانشجویی، دانشگاه صنعتی اصفهان، ۱۳۸۲.

دعوت به ارسال خبر

خبرنامه انجمن ریاضی ایران از کلیه اعضای انجمن (به‌ویژه نمایندگان محترم انجمن در دانشگاه‌ها) صمیمانه دعوت می‌کند که با ارسال اخبار (ترجیحاً الکترونیکی)، مقالات، جملات کوتاه (ترجمه یا تألیف)، گزارش همایش‌ها، نکات خواندنی، دیدگاه‌ها، آگهی‌ها و ... به نشانی newsletter@ims.ir (همراه با نشانی کامل و تلفن تماس) به اعتدای اطلاعات جامعه ریاضی کشور کمک کنند. اخبار و مقالات ارسالی پس از تصویب، همراه با نام نویسنده در خبرنامه درج خواهد شد.

هیأت تحریریه خبرنامه انجمن ریاضی ایران

اعضای هیأت علمی بازنشسته و مهاجر

اساتید بازنشسته سال ۱۳۹۰ آقایان دکتر عبدالله شیدفر، دکتر حمید آقاتولایی و دکتر خلیل پاریاب می‌باشند و ضمناً آقای

جوایز انجمن ریاضی ایران

جایزه
مهدی بهزاد:
به برترین مدیریت
و پیشبرد ریاضیات
کشور.

جایزه
مهدی رجبعلی پور:
به برترین مقاله در
زمینه جبرخطی و
کاربردهای آن.

جایزه
عباس ریاضی کرمانی:
به مقالات برتر ارائه
شده در کنفرانس‌های
سالانه ریاضی ایران.

جایزه
محمد هادی شفیعیه:
به بهترین ویراستار
ریاضی.

جایزه
تقی فاطمی:
به بهترین مدرس
ریاضی.

جایزه
ابوالقاسم قربانی:
به مقالات برتر
در زمینه تاریخ
ریاضیات.

جایزه
غلامحسین مصاحب:
به نویسندگان آثار
برجسته ریاضی به
فارسی.

جایزه
منوچهر وصال:
به مقالات برتر ارائه
شده در سمینارهای
سالانه آنالیز ریاضی.

جایزه
محمدحسن نجومی:
به برترین‌های
پذیرفته‌شدگان
ریاضیات مالی.

جایزه
محسن هشترودی:
به مقالات برتر ارائه
شده در سمینارهای
دوسالانه هندسه و
توپولوژی.

کتاب و نشریات ادواری

خبرنامه (فصلنامه، ۴ شماره در سال)، فرهنگ و اندیشه ریاضی (دوفصلنامه، ۲ شماره در سال)، بولتن (به زبان انگلیسی، ۳ شماره در سال).

کتاب و نشریات غیر ادواری

راهنمای اعضا (دوره‌ای)، گزارش همایش ماهانه (جلد ۱، فارسی)، واژه‌نامه ریاضی و آمار، گزارش همایش ماهانه (جلد ۲، انگلیسی)، گزیده‌ای از مقالات ریاضی، انفجار ریاضیات (انتشار الکترونیکی: CD و web site)، مسأله‌های مسابقات ریاضی دانشجویی کشور. ۱۳۸۵-۱۳۵۲.

مزایای عضویت در انجمن ریاضی ایران

- در پیشرفت ریاضی و عمومی کردن ریاضیات سهیم می‌شوید.
- از رویدادهای مهم ریاضیات در ایران و جهان با خبر می‌شوید.
- نشریات ادواری انجمن را دریافت می‌کنید.
- از تخفیف ثبت‌نام در تمام همایش‌های انجمن برخوردار می‌شوید.
- کارت عضویت دریافت می‌کنید و به‌عنوان عضو مبادله‌ای با برخی از انجمن‌های ریاضی جهان و انجمن‌های علمی دیگر ایران حق عضویت کمتری می‌پردازید. در حال حاضر انجمن آمار ایران، انجمن ریاضی آمریکا و انجمن ریاضی فرانسه با انجمن ریاضی ایران قرارداد عضویت مبادله‌ای دارند.

اعضای محترم انجمن ریاضی ایران

بدین وسیله به اطلاع می‌رساند که با توجه به گسترش روزافزون اینترنت و همگانی شدن آن، سامانه اینترنتی اعضای انجمن ریاضی ایران با هدف آسان‌سازی عضویت، صرفه‌جویی در زمان و هزینه اعضای انجمن راه‌اندازی شد. به کمک این سامانه تمامی مراحل عضویت به صورت اینترنتی انجام خواهد شد. برای عضویت در انجمن به نشانی اینترنتی <http://imsmembers.ir> مراجعه فرمایید.

لازم به ذکر است که عضویت مهر ۹۰ - مهر ۹۱ (عضویت حقیقی) از طریق این سامانه انجام می‌پذیرد. دبیرخانه انجمن ریاضی ایران پذیرای پیشنهادات اعضای محترم در این راستا می‌باشد.

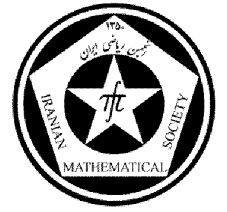
ضمناً مبالغ عضویت‌های فوق به شرح جدول ذیل را، به شماره حساب جاری ۲۹۶۲۵۲۸۲۴ بانک تجارت شعبه کریم‌خان زند غربی کد ۰۰۳۷ به نام انجمن ریاضی ایران واریز نمایید.

قیمت عضویت برای دوره مهر ۹۰ - ۹۱

عضویت‌ها	یک ساله	دو ساله	سه ساله	چهار ساله	پنج ساله	دائمی	توضیحات
پیوسته	۳۵۰/۰۰۰	۶۰۰/۰۰۰	۹۰۰/۰۰۰	۱/۲۰۰/۰۰۰	۱/۵۰۰/۰۰۰	۴/۰۰۰/۰۰۰	--
وابسته - فرهنگ و اندیشه و بولتن	۲۵۰/۰۰۰	۴۵۰/۰۰۰					اعضای وابسته در قبال دریافت کلیه نشریات.
وابسته - فرهنگ و اندیشه	۲۰۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰					اعضای وابسته در قبال دریافت فرهنگ و اندیشه.
وابسته - بولتن	۲۰۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰					اعضای وابسته در قبال دریافت بولتن.
وابسته	۱۰۰/۰۰۰	۲۰۰/۰۰۰					حداقل قیمت برای اعضای وابسته یکساله با تخفیف برابر ۷۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.
فارغ‌التحصیلان دکتری							دانشجویان دکتری پس از فارغ‌التحصیلی با تایید نماینده به مدت یکسال به طور رایگان عضو انجمن خواهند بود.

• اعضای انجمن آمار ایران، انجمن ریاضی آمریکا، انجمن ریاضی فرانسه، دانشجویان، دانش‌آموزان و معلمان سطوح مختلف آموزش و پرورش می‌توانند با ضمیمه کپی کارت عضویت (برای اعضای انجمن‌ها) و کارت دانشجویی یا دانش‌آموزی معتبر (با تاریخ) و کارت آموزش و پرورش از تخفیف ۵۰ درصدی برخوردار شوند. لازم به ذکر است که تخفیف به عضویت‌های یک‌ساله و دو ساله تعلق می‌گیرد.

• توجه: حداقل حق عضویت برای عضویت وابسته در قبال دریافت خبرنامه ۷۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.

عضویت حقوقی در انجمن ریاضی ایران

انجمن ریاضی ایران انجمنی صرفاً علمی است که با هدف بسط و توسعه دانش ریاضی در ایران تشکیل شده و در تاریخ ۱۳۵۰/۹/۲۵ تحت شماره ۱۲۵۸ به ثبت رسیده است. این انجمن زیر نظر کمیسیون انجمن‌های علمی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت می‌کند و دخل و خرج سالانه خود را با جزئیات به معاونت پژوهشی این وزارتخانه گزارش می‌دهد. انجمن ریاضی ایران که در بیش از ربع قرن فعالیت خود مصدر خدمات فراوانی بوده است با شادمانی از بین وزارتخانه‌ها، دانشگاه‌ها، سازمان‌ها و ارگان‌های علمی و فرهنگی تعدادی را به عضویت حقوقی می‌پذیرد. شرط عضویت دوره یک ساله که از اول مهرماه ۱۳۹۰ آغاز می‌شود تکمیل فرم زیر و واریز حداقل مبلغ سه میلیون ریال به حساب جاری ۲۹۶۲۵۲۸۲۴ بانک تجارت شعبه کریمخان‌زند غربی کد ۰۰۳۷ به نام انجمن ریاضی ایران است. در قبال این لطف، انجمن کلیه نشریات خود را، از جمله سه نشریه ادواری: خبرنامه، فرهنگ و اندیشه ریاضی و بولتن انجمن ریاضی ایران را به حداکثر پنج کتابخانه از کتابخانه‌های اعضای حقوقی می‌فرستد و در دوره مربوط نام آنان را با تقدیر در زمره حامیان انجمن ریاضی ایران در خبرنامه ذکر می‌کند.

فرم عضویت حقوقی در انجمن ریاضی ایران

نام دانشگاه/مؤسسه: .....

نشانی پستی: .....

کد پستی: .....

تلفن و کد آن: ..... دورنگار و کد آن: .....

پست الکترونیک: .....

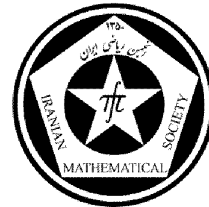
تعداد ..... نسخه از نشریات به نشانی فوق ارسال شود به نشانی کتابخانه‌های مذکور در فهرست پیوست ارسال شود

ضمناً فیش پرداختی به حساب جاری ..... به نام انجمن ریاضی ایران به مبلغ ..... ریال پیوست است.

نام و نام خانوادگی مسؤول ..... سمت: .....

تاریخ: ..... امضای مسؤول

فرم اشتراک نشریات ادواری انجمن ریاضی ایران

فرهنگ و اندیشه ریاضی و بولتن دو نشریه علمی - ترویجی و علمی - پژوهشی انجمن ریاضی ایران است که هر سال در دو شماره منتشر و به اعضای حقیقی و حقوقی انجمن ارسال می‌شوند.

حق اشتراک یک ساله از مهر ۹۰ الی مهر ۹۱ این دو نشریه همراه با خبرنامه (۴ شماره در سال) برای کتابخانه‌ها و مؤسسات جمعاً ۵۰۰/۰۰۰ ریال است.
علاقه‌مندان به اشتراک می‌توانند این مبلغ را به حساب جاری ۲۹۶۲۵۲۸۲۴ بانک تجارت شعبه کریمخان زند غربی کد ۰۰۳۷ به نام انجمن ریاضی ایران واریز کنند و فیش آن را به نشانی انجمن بفرستند.

نام دانشگاه/مؤسسه: .....

نشانی پستی: .....

تلفن و کد آن: ..... دورنگار و کد آن: .....

فیش پرداختی به حساب جاری ..... به نام انجمن ریاضی ایران به مبلغ ..... ریال پیوست است.

نام و نام خانوادگی مسئول: .....

سمت: .....

تاریخ: .....

محل امضاء:

جمعی از اعضای هیأت علمی گروه ریاضی دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی

ردیف اول از راست: علیرضا مقدم‌فر، محمود هادی‌زاده، مسعود شجاعی، کوروش نوروزی، محمدرضا پیغامی، محمدجواد نیک‌مهر، هاشم پروانه‌مسیحا، کمال عقیق، فرشته ملک، فریده قریشی.
ردیف دوم از راست: حسن حقیقی، عظیم امین‌عطایی، شعبان قلندرزاده، سیدمقتدی هاشمی‌پرست، علی ذاکری و علی صابرفشائی.

جمعی از اعضای هیأت علمی دانشکده ریاضی دانشگاه علم و صنعت ایران

نشسته از راست: غلامحسین یاری، رحمان فرنوش، عبدالله شیدفر، خسرو مالک‌نژاد، مهدی علائیان، مسعود هادیان‌دهکردی، خلیل باریاب، حمید آفاتولایی و احمد گلبابایی.
ایستاده از راست: بتول جذبی، زهرا مستقیم، مهدی نجفی‌خواه، اسداله آفاجانی، مرتضی ابراهیمی، محمدباقر قائمی، محمدرضا علیرضایی، علی پورشیرایه، جلیل رشیدی‌نیا و تورج نیک‌آزاد.